

Občinske konference SZDL iz Brežic, Črnomlja, Krškega, Metlike, Novega mesta, Sevnice in Trebnjega ter Dolenjski kulturni festival iz Kostanjevice na Krki vabijo na

PRVO SREČANJE DOLENJSKIH IZSELJENCEV,

ki bo v nedeljo, 25. junija, v gradu v Kostanjevici na Krki.

SPORED: sobota, 24. junija, ob 20. uri: Bratko Kreft: »CELJSKI GROFJE« — premiera Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja. Predstava bo na grajskem dvorišču.

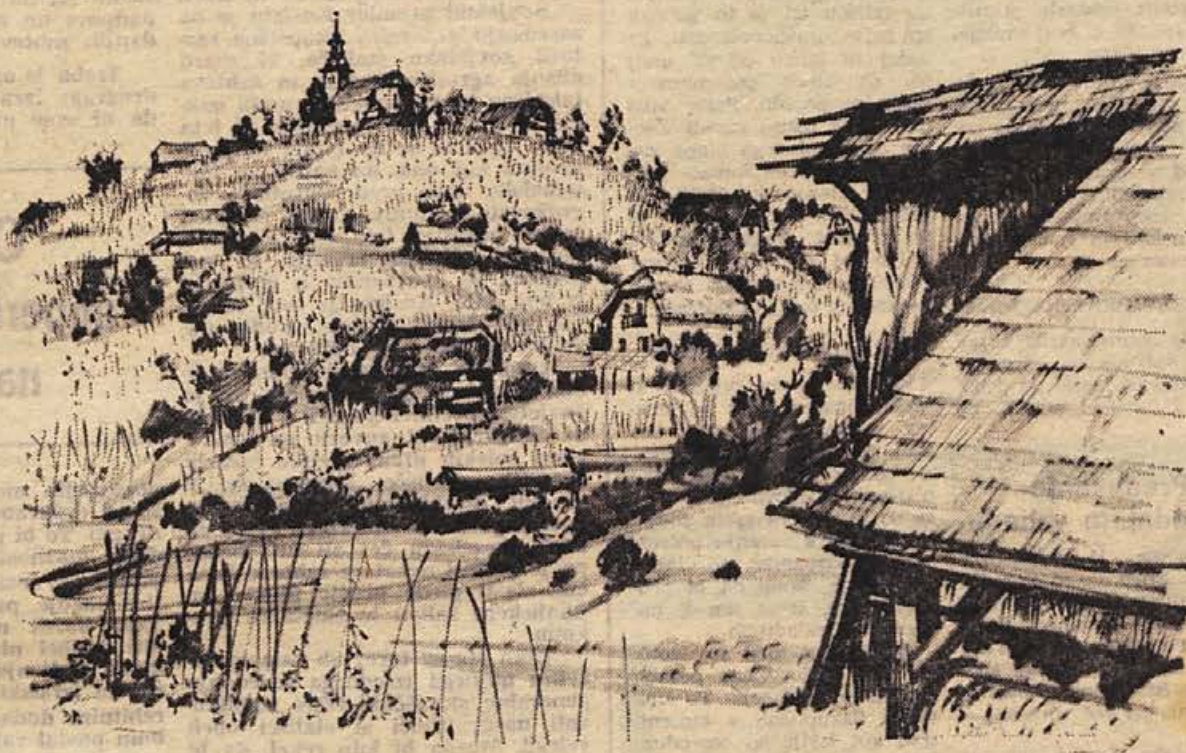
Nedelja, 25. junija: dopoldne ogled stalne razstave umetniških slik in kipov v Gorjupovi galeriji, v Lamutovem likovnem salonu in v Formi vivi.

Ob 14. uri: Promenadni koncert godbe na pihala iz Trbovelj.

Ob 15.30: slovesen sprejem izseljencev, pozdravni govor, koncert slovenskih pevskih zborov iz Trsta in tržaške okolice ter nastop belokranjske folklore.

Po koncertu bo družabni spored s plesom ob veselih zvokih zabavnega ansambla, prijetnem dolenjskem cvičku in domačem prigrizku. Igral bo zabavni ansambel bratov Kuharjev iz Kostanjevice.

PRIDITE — KOSTANJEVICA IN ROJAKI IZ ZAMEJSTVA VAS VABIJO!

DORA PLESTENJAK: TRŠKA GORA

Strela oplazila človeka

V ponedeljek ob 14.15 uri je na Podstenicah v Rogu oplazila strela državnega lovca Ivana Spolarja, 48, iz Poljan 30 pri Dol. Toplicah. Med nevihto je stal s puško na rami na vhodu v logarnico na Podstenicah. Domnevo, da je puščina cev privajala, da je puščina cev privajala strelu. Prvo pomoč vabila strelu. Prvo pomoč mu je nudil dr. Vid Pintar, nato pa so ga takoj prepeljali v novomeško bolnišnico. Tu je sprejel dež. zdravnik dr. Janez Kramar. Spolarja je strela oplazila po srednji strani telesa in ob sprejemu v bolnišnico se ni bil popolnoma priseben. Včeraj zjutraj nam je dr. Kramar povedal, da je ponesrečenec že izven življenjske nevarnosti.

1. julija mednarodna brigada

40 mladih Angležev, Amerikancev, Francozov in Nemcev bo pomagalo podaljšati mokronoški vodovod do Puščave, Bistrice in Prelesja.

S posredovanjem glavnega odbora RK Slovenije bo pri gradnji vodovoda za vasi Bistrice, Puščava in Prelesje sodelovala tudi mednarodna mladinska delovna brigada. Po tem dogovoru bo prispela prva skupina 25 mladincev iz Vel. Britanije in Združenih držav Amerike zadnjega junija in delala do prvega avgusta, druga skupina 15 mladih ljudi iz Francije in Nemčije pa bo prišla sredi julija in bo delala do sredine avgusta. Razen tega bo v brigadi sodelovalo tudi nekaj slovenskih mladincev, ki ob

vladajo enega izmed treh tujih jezikov in bodo pomagali pri sporazumevanju.

Ko so pred nekaj dnevi v Trebnjem pripravili program dela in življenja brigade, so se dogovorili, da bo ta brigada delala glavni vod od Mokronoga proti omenjenim naseljem. Organizatorji bodo poskrbeli, da se bodo gostje pri nas dobro počutili.

Trebnje: zbirali bodo pomoč za napadene

V torek popoldne, 20. junija, so se v Trebnjem sestala vodstva družbeno-političnih organizacij in sklenila zbirati pomoč za napadene arabske države, ki so ob bombnih napadih in topovskih granatah razen številnih človeških življenj utrpeli tudi veliko materialno škodo. Poseben odbor, ki je bil ob tej priložnosti imenovan, bo organiziral krvodajalsko akcijo in zbiranje denarnih prispevkov. Krvodajalska akcija bo 10. in 17. julija.

OD 22. 6. DO 2. 7.

Lepo vreme od 25. do 27. junija in okrog 30. junija. Trajen dež z ohladitvijo okrog 28. junija in 1. julija. V ostalem spremenljivo vreme s pogostnimi kratkotrajnimi padavinami. Dr. V. M.

Pozdravljeni, rojaki!

Veseli smo, da boste preživeli svoje počitnice v prijaznih krajih vinorodne dežele vaših dedov pod Gorjanci, pod domačo brajdo, med dolenjskimi griči, od koder ste se pred desetletji izselili v upanju in z namenom, da se boste vrnili, pa ste ostali v tujini in si tam ustvarili svoj novi dom. Pozdravljeni in dobrodošli!

Večina izmed vas ste leta in desetletja preživeli v evropskih in prekomorskih deželah, ki so vam dale kruh za vse življenje; mnogim pa se je tam življenje izteklo. Toda vsak dan v teh dolgih letih in desetletjih je v vas živel spomin na rodno deželo, ki ste jo zapustili kot mladi ljudje. Vsa ta dolga leta ste želeli obiskati svoj rodni kraj, rodni kraj svojih staršev, deželo, ki vam jo je topla materina beseda, ranjena od domotožja, pričarala v vsej svoji lepoti. Letos ste se odločili in ste prišli. Nekateri ste prišli že drugič in tretjič, nekateri prvič. Enim in drugim želimo, da bi preživeli svoj čas, odmerjen za počitnice v Jugoslaviji, kar najlepše. Pozabite na skrbi, ki vas tarejo v vsakdanjem življenju, in bodite med nami zares doma! Pozdravljamo preko vas tudi vse tiste, ki niso prišli in morda ne bodo nikdar prišli. S težkim srcem odlagajo svoj prihod iz leta v leto; toda leta tečejo, želja jim ni izpolnjevana in domotožje ostane. Pozdravljamo rojake iz Trsta, ki ste nam prinesli slovensko pesem. Iz vaših zborov ta pesem se lepše zveni!

Pozdravljamo in želimo prijetne počitnice vsem našim delavcem, ki si služijo kruh po deloviščih Avstrije, Nemčije, Belgije, Holandije, Švice, Francije, Švedske, Avstralije in drugih dežel. Veseli smo, da vas poznajo v teh deželah kot dobre in zanesljive delavce in da so naši strokovnjaki povsod zasloveli. Veseli smo tudi, da se

je drugi in tretji rod naših prvih izseljencev tako uveljavil v svetu, da imajo ti naši potomci visoko izobrazbo in dobre poklice. Tako se nadaljuje in stopnjuje v njih in v mladih delavcih današnjega časa delovni sloves prve generacije naših izseljencev, ki so se po svoji delavnosti, poštenosti, sposobnosti in kulturnem življenju že ob naseljevanju odlikovali med drugimi naseljenci v tistem času. Saj so se samo iz Dolenjske izselili ljudje, ki so v svetu mnogo pomenili; med njimi so bili odlični organizatorji družabnega življenja, pisatelji, pesniki in novinarji.

Iskreno čustvo do rodne dežele, do Jugoslavije je v veliki večini lastno vsem našim izseljenim ljudem. Mnogo je dokazov tega vašega iskrenega čustva, ki ste ga pokazali zlasti v najtežjih časih druge svetovne vojne, v raznih elementarnih nesrečah, ki so zadele naše ljudstvo, in v mnogih drugih priložnostih. Čeprav ste po veliki večini državljani drugih držav, vendar radi navajate svoje poreklo, ker se zavedate velikega deleža, ki ga ima Jugoslavija, dežela vaših bratov in sestra, vaših staršev in dedov, pri prizadevanju za ohranitev miru na svetu, kar je temeljni in največji interes današnjega človeštva.

Z vašim iskrenim čustvom do stare domovine se krepijo vezi med Jugoslavijo in narodi držav, kjer živite; s tem pa mnogo prispevate k zblizanju med narodi vseh dežel.

Naj vam bo bivanje v Jugoslaviji najprijetnejše doživetje, najboljši odih, in naj se vam uresničuje želje, s katerimi ste šli na pot v rodno deželo!

ZIMA VRSCAJ
predsednica Slovenske
izseljenske matice

Zaradi slabega vremena ogroža peronospora vinsko trto letos bolj kot sicer. Zato morajo vinogradniki trije večkrat zaščitno škropiti. Povprečno škropijo pri nas 3-krat na leto, letos pa so nekateri škropili že četrtič (Foto: Polde Miklič)

OBIŠČITE

poslovalnico BAGAT
v Novem mestu, Prešernov trg 15,

kjer si lahko razen bogate izbire šivalnih strojev »MAJDA«, »SLAVICA«, »JADRANKA« in »ANA« nabavite tudi ves potreben krojaški pribor!

BAGAT

Dovolj blaga in ustaljene cene

Tržišče kaže v zadnjem času nadaljnja znamenja uravnovešenosti. To je očitno zlasti v boljši preskrbi potrošniških središč in bolj umirjenem gibanju cen.

Trenutno ni na tržišču izrazito deficitarnih proizvodov, kot je bilo lani. Ponudba nekaterih proizvodov je celo večja od povpraševanja, predvsem tekstilnih proizvodov, obutve, gospodinjstskih aparatov in nekaterih vrst gradbenega materiala.

NEOPRAVICENA RAZLIKA

Se kar dobra oskrba je pozitivno vplivala na cene. Ze nekaj mesecev cene na drobno in življenjski stroški ne

naraščajo. Podatki iz meseca maja pa bodo pokazali, ali gre le za trenutno spremembo na tržišču ali je to začetek trajnejše uravnovešenosti. Za sedaj bi lahko očitali zgolj to, da izbor posameznega blaga ni popoln. Pravat tako potrošniki tožijo zaradi visokih cen uvoženega blaga glede na istovrstne domače proizvode. Italijanski čevlji, na primer, so v prodaji po 19 do 22 tisoč, čeprav niso nič boljši od domačih. Uvozna blaga so prav tako skoraj dvakrat dražja kot domača.

VARANJE POTROŠNIKOV

Prekrške zoper predpise o cenah imamo sicer še zmeraj, vendar precej manj kot prej. Najpogostejši so primeri nedovoljenega spreminjanja marž v trgovini. Razen tega se je več trgovskih podjetij zateklo k varanju potrošnikov: naznanila so lažne razprodaje, samo da bi prodala blago, ki se jim je nakopičilo v skladiščih.

Tržni inšpektorji so ugotovili tudi nedovoljeno porabo uvoženega sladkorja. To živilo je nakupljeno v inozemstvu kot izključno reprodukcijski material. Toda nekatera podjetja so ga vseeno predprodala trgovini in s tem škodala zaslužiti na razliki v ceni med domačim in uvoženim sladkorjem, ker je uvoženi znatno cenejši.

KVALITETA ŽIVIL NI DOBRA

Vse kaže, da bodo potrošniki posledje jedli južno sadje veliko boljše kakovosti. Zaradi pogostih pritožb je zvezni tržni inšpektoriat sklenil, da bo od 1. junija naprej na vseh mejnih prehodih kontroliral kakovost južnega sadja, ki prihaja k nam. Prav tako bo povečan nadzor nad razkladanjem in transportom sadja, ker se je pokazalo, da ta stvar tehnično in higiensko ni bila prej zmeraj v redu. Pristojni upravni organi so tudi sklenili, da bodo v prihodnjih mesecih zaostrili kontrolo nad kakovostjo proizvodov, zlasti prehranbenih. Pokazalo se je namreč, da mnoga živila ne ustrezajo več predpisanim jugoslovanskim standardom.

M. SOKOLOVIČ

Predavanje o Srednjem vzhodu

V četrtek, 15. junija, sta obiskala Novo mesto član CK ZKJ Bogdan Osolnik in zvezni ljudski poslanec Boris Mikož. Političnemu aktivu sta orisala ozadje vojaškega spopada na Srednjem vzhodu in odgovorila na več vprašanj.

Bogo Gorjan govoril v Sevnici

Takoj drugi dan po zasedanju zunanjepolitičnega odbora zvezne skupščine v Beogradu je član tega odbora Bogo Gorjan v sevniskem gasilskem domu govoril o stanju na Bližnjem vzhodu. Mnogim udeležencem predavanja je razložil najnovejšo dogodke in globlje vzroke, ki so pripeljali do izraelskega napada.

Seznanjanje z dogodki

Dogodki na Srednjem vzhodu so razburili tudi prebivalce ribniške občine. V vseh osnovnih organizacijah Zveze komunistov so razpravljali o tem in se seznanili s stališči Jugoslavije do napadalca na arabske države.

Na posvetu političnega aktivna je bil izvoljen koordinacijski odbor, ki bo sproti spremljal vse pomembne zunanjepolitične dogodke in jih posredoval širšemu krogu družbeno-političnih delavcev.

TEDENSKI NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

ZVEZA KOMUNISTOV KOT SODOBNO ORGANIZIRANA SILA. Na osmi seji centralnega komiteja zveze komunistov Slovenije so sprejeli sklep o organiziranju ZKS. Po tem sklepu bo posledje občinska konferenca vodstveni organ v občini. Njen mandat bo trajal dve leti, sestajala pa se bo po potrebi. Občinski komite bo imel v prihodnje status organa konference. Pri občinskih konferencah bodo delovale tudi stalne in občasne komisije. Razvijali bodo tudi druge oblike dela, kot so aktivni, posvetovanja, seminarji, zbori in podobno.

Franc Popit, sekretar IK CK ZKS, je v svojem obširnem referatu med drugim poudaril, da oblike organiziranosti komunistov, najsi temelje na proizvodnem ali teritorialnem načelu, ne smejo ovirati komunistov, da ne bi hitro in učinkovito delovali vsepovsod tam, kjer to terjajo družbeni interesi. Zveza komunistov je še vedno — nič manj kot večerj — revolucionarna borbeno organizacija, ki varuje koristi delavskega razreda in ki ne sme dovoliti, da bi kdorkoli jedkal temelje naše socialistične družbe.

Na osmi seji so sklenili, da je treba izvesti sklep o organiziranju komunistov do konca oktobra letos.

OBSODBA AGRESIJE. Na osmi seji CK ZKS so po uvodnem govoru Mitje Ribičiča obširno govorili tudi o aktualnih zunanjepolitičnih dogodkih, posebej o situaciji na Srednjem vzhodu. Centralni komite je obsodil agresijo na svobodo ljudi in mir v svetu. Pozval je komuniste, naj podpirajo vse akcije za pomoč arabskim deželam. Soglašal je, da je potrebna izdatna ekonomska pomoč, ki naj spodbude namere imperialističnih sil, da bi spremenili družbenopolitič-

Na sovjetsko zahtevo je bilo sklicano nujno izredno zasedanje generalne skupščine OZN, ki razpravlja o položaju na Srednjem vzhodu. Formalno se je generalna skupščina sestala že v soboto, vendar je bilo prvo delovno zasedanje šele v ponedeljek. Tega dne je prišlo tudi do posrednega ostrega dialoga med Sovjetsko zvezo in ZDA.

Sovjetski premier Kosigin je na zasedanju generalne skupščine razložil sovjetsko stališče, ki ostro obsoja agresijo Izraela in zahteva takojšen ter brezpogojen umik izraelskih čet za črto premirja iz leta 1949. Ta črta je za Izrael bolj neugodna kot ona, na kateri so bile izraelske čete pred izbruhom sovražnosti 5. junija, kajti že med trojno agresijo, leta 1956 je Izrael nekoliko razširil ozemlje, ki mu pripada po sporazumu o premirju iz leta 1949. Kosigin je tudi zahteval, naj Izrael povrne škodo, povzročeno arabskim državam.

Ameriški predsednik Johnson je komaj dobro uro pred tem, ko je sovjetski premier govoril v generalni skupščini, v govoru na konferenci šolskih predavateljev razložil ameriško stališče. Johnson se je izognil direktnemu odgovoru na vprašanje ali je ameriška vlada za umik izraelskih čet ali ne, hkrati pa je podprl nekatere zahteve Izraela, zlasti glede proste plovbe po Akabskem zalivu in Sueškem prekopu.

Tako sta se torej ob samem začetku nujnega izrednega zasedanja generalne skupščine OZN izoblikovali nasprotujoči si stališči obeh veselih. Morda bi kdo rekel, da bi morali ob vprašanjih, ki se tičejo rešitve krize na Srednjem vzhodu, na prvem mestu upoštevati mnenje neposredno prizadetih strani, to je arabskih držav in Izraela. Toda pri tem se je treba zavedati, da tu od vsega začetka ne gre samo za na-

sprotja med Izraelom in arabskimi državami, ampak gre za široko mednarodno akcijo imperializma, ki je spodbujal Izrael in mu dajal potuho. Tudi zdaj je vsakomur jasno, da nadaljnje reševanje položaja v veliki meri zavisi od tega, do kakšne mere bodo ZDA podpirale izraelske ozemeljske zahteve. Jasno je, da Izrael brez ameriške podpore ne more vztrajati pri sedanjih zahtevah.

Treba je opozoriti tudi na nekaj drugega: Izrael se zavzema za to, da bi »vse uredili« v neposrednih

Odpor imperialističnim načrtom

pogajanjih med Izraelom in arabskimi državami, brez posredovanja drugih. To bi pomenilo, da bi Izrael dobil možnost nastopati na pogajanjih kot zmagovalca, ki lahko diktira pogoje, premaganci pa jih morajo hočeš nočeš sprejeti. Tega niti Arabci niti vse druge države, ki so življenjsko zainteresirane za to, da izraelski napad ne bi z morebitnim dodatnim političnim uspehom postal vaba in zgled za druge, ne morejo dopustiti. Zaradi tega je potrebno, da se problemi Srednjega vzhoda rešujejo v čim širšem okviru, logično pa je, da je v takem okviru stališče veselih važno.

Gledano s tega širšega vidika je torej položaj tak, da gre za zelo

širok spopad med agresorjem in žrtvami, ki ga podpirajo na eni strani in med žrtvami agresije ter vsemi miroljubnimi silami na drugi strani. Na strani arabskih držav so se močno angažirale socialistične in nevezane države. Zlasti zadnje — nevezane — so nadvse zainteresirane, da izraelska agresija ne bi požela tudi političnega uspeha, ker bi bil to hud udarec za politiko nevezanosti in za varnost vsake nevezane države posebej. Zato je tudi razumljivo, zakaj je Jugoslavija kot nevezana država storila vse, da bi prišlo do organiziranja čim širše fronte za podporo arabskim državam in zakaj je predsednik Tito na moskovskem posvetovanju socialističnih držav zahteval od Sovjetske zveze, naj se odločneje postavi v bran arabskih interesov.

Jugoslavija hkrati z drugimi socialističnimi in nevezanimi državami nudi svo politično podporo arabskim državam. Hkrati pa se zavzema tudi za učinkovito gospodarsko pomoč, kajti brez te politična podpora ne more biti učinkovita. Izrael in preko njega imperializem, ni dosegel glavnega cilja — ni uspel zrušiti napredna režima v ZAR in Siriji, ki sta hkrati tudi važna nosilca politike neangažiranosti v svetovnem merilu. Treba je storiti vse, da cilja, ki ga ni uspelo doseči z vojno, ne bi zdaj dosegli zaradi hudega gospodarskega položaja, ki ga je vojna povzročila v prizadetih arabskih državah. Boj za to, da se Izrael umakne z zasedenih arabskih ozemelj in vsestranska pomoč arabskim državam sta zdaj glavni nalogi vseh miroljubnih sil. Pri tem ne gre samo za zaščito interesov in pravic arabskih držav, ampak tudi za zaščito osnovnih interesov vseh neodvisnih držav, ki zaradi lastne varnostni ne smejo dopustiti, da bi imperialistične zarote kjerkoli stavile uspeh.

Pokažimo izletnikom Željske jame!

Z nekoliko dobre volje in malo denarja bi lahko jame pokazali svetu —

Izletniki, ki obiščejo Kočevje z avtobusi, si ogledajo v glavnem mesto (spomenik, cerkev itd.) ter muzej in obiščejo prodajalno spominkov. Za malo denarja pa bi se dal organizirati tudi ogled Željskih jam, saj bi bilo treba kupiti le nekaj prenosnih luči ali morda celo samo močnejših baterij. Seveda bi bilo treba pridobiti in izučiti tudi nekaj vodnikov, kar ne bi bilo drago, če ne bi lahko z malo dobre volje usposobili vodnike celo zastoj. Vodniki bi bili lahko

mlajši ali tudi upokojenci. Tečaj zanje pa bi izvedel jamarski klub Ribnica s pomočjo domačega Turističnega društva. Vodniki bi bili honorarni oziroma občasni. Plačani bi bili tako, da bi dobili večji del ali celo vso vstopnino, ki bi jo pobirali od izletnikov za ogled jam. Za organizacijo ogleda Željskih jam in vodniške službe bi bilo treba pritegniti še gostilničarja Deržka, ki ima gostilno blizu jame. Deržek bi bil za to nedvomno zainteresiran, saj bi imel večji pro-

met. Tudi njegova gostilna je lepo urejena, morda pa bi kazalo nekoliko olepsati še njeno okolico.

Željske jame so zanimive ne le zaradi kapnikov, ampak tudi naravnih mostov. Če bo turističnim delavcem in jamarjem uspelo organizirati ogled teh jam, bodo lahko izletnikom spet nekaj več pokazali in tako dosegli, da bo šel o Kočevju in njegovi okolici po svetu še lepši glas, ki bo pritegnil v ta konec nove skupine izletnikov.

KRATKE Z RAZNIH STRANI

KAMERUNSKI PREDSEDNIK V JUGOSLAVIJI — V sredo je prišel na štiridnevni obisk v Jugoslavijo predsednik Kameruna El Hajd Ahmadu Ahidjo. Z njim je minister Banoa Bindzi Amugu in druge visoke kamerunske osebnosti.

PODGORNI V KAIRU — V tork je iz Moskve v Kairo nenadoma odpotoval predsednik prezidija vrhovnega sovjeta ZSSR Nikolaj Podgorni. V Kairu se bo s predsednikom Naserjem pogovarjal o položaju na Srednjem vzhodu in o ukrepih, ki jih lahko stori Sovjetska zveza za pomoč arabskim državam. V Moskvi se govori, da je v Kairo odpotoval tudi načelnik generalnega štaba sovjetske armade maršal Zaharov.

BRANDTOVA SKANDINAVSKA TURNEJA — Zahodnonemški minister za zunanje zadeve Willy Brandt je v tork odpotoval na obisk na Finsko. Pozneje bo obiskal še Švedsko, Island in Norveško.

PODRAZITEV BENCINA V BRITANJI — V Veliki Britaniji napovedujejo, da se bo v kratkem podražil bencin. To je prva neposredna posledica sklepa arabskih držav, da ne bodo prodajale nafte tistim državam, ki podpirajo Izrael.

ZBITO 2.033 ameriških letal — Zadnji podatki, ki jih je objavila severnovietnamska tiskovna agencija pravijo, da so nad ozemljem DR Vietnam dosele sestrelili že 2.033 ameriških letal.

GLADOVNA STAVKA — Radikalna liberalna stranka Paragvaja, ki je največja opozicijska stranka v tej južnoameriški državi, je objavila, da je trenutno v zaporih okrog 600 političnih zapornikov. Veliko teh zapornikov je zaradi grobega ravnanja policije že pred dvema tednoma začelo gladovno stavko. Vse opozicijske stranke v Paragvaju zahtevajo, naj vlada razglaši amnestijo za vse politične zapornike.

SESTANEK WILSON — DE GAULLE — V ponedeljek sta se v Parizu sestala britanski premier Harold Wilson in francoski predsednik de Gaulle. Pogovarjala sta se o Srednjem vzhodu in o britanski želji za vstop v evropski skupni trg. Kot je znano Francija nasprotuje britanskemu članstvu v tej organizaciji. Tudi ponedeljski sestanek ni pripeljal do zblizanja stališč.

SPET POTRES V TASKENTU — V glavnem mestu sovjetske republike Uzbekistan Taskentu je bil spet potres pete stopnje. Kot je znano je močan potres 26. aprila lani hudo prizadel na milijonsko mesto. Od takrat pa do danes je bilo v Taskentu že 732 lažjih potresov.

Osma seja CK ZKS

no ureditev predvsem ZAR in da bi ranili politiko aktivne koeksistence.

ŠIROKA HUMANA AKCIJA PO VSEJ JUGOSLAVIJI. Po vsej državi prispevajo denarno pomoč in v drugi obliki kolektivni, organizacije in posamezniki. Jugoslavija se je s tem vključila v pomoč arabskim deželam. V tork in sredo so letala odpeljala zdravila, material in živila. Poziv naših družbenopolitičnih organizacij za zbiranje pomoči je naletel na širok odmev.

KREPITI TUDI CIVILNO OBRAMBO. V zvezni skupščini — v odboru za državno varnost in narodno obrambo — so med drugim menili, da je vzporedno z JLA treba krepiti tudi civilno obrambo. Ugotavljali so, da se naša borbeno pripravljena nenehno krepi in da k temu prispeva dejstvo, da smo oboroženi z najsodobnejšim orožjem in tehniko.

EDVARD KARDELJ O REORGANIZACIJI ZKJ. Ko je Edvard Kardelj odgovarjal na vprašanja slušateljev diskusijskega seminarja »Aktualni problemi reorganizacije in razvoja ZKJ«, je med drugim rekel, da mora ZKJ z reorganizacijo postati aktivni činitelj v razvoju samoupravljanja. O osnovnih organizacijah ZKJ je dejal, da so bile doslej preveč odmaknjene od drugih procesov v širši skupnosti in da morajo

biti v prihodnje aktivni tudi v komuni, republiki in sploh v drugih oblikah družbene povezanosti.

V pogovoru z ljubljanskim aktivom komunistov je Edvard Kardelj med drugim poudaril, da je treba z reorganizacijo ZKJ doseči to, da se bo pri komunistih utrdil in potrdil občutek, da stališča, izražena v njihovi organizaciji, tudi resnično pripeljejo do rezultatov.

REPUBLIKA GARANT ZA EKK VELENJE. Izvršni svet Skupščine SRS je na svoji zadnji seji sprejel predlog, naj republika, ki je garant za najeta posojila za izgradnjo energokemičnega kombinata, prevzema tudi ustrezne materialne obveznosti. Če vrednost likvidacijske mase poslovnega združenja za izgradnjo EKK Velenje ne bo zadoščala za kritje terjatev do združenja, za katere jamči občina Velenje, bo to terjatev poravnala SR Slovenija, ne da bi zahtevala povračilo od občine Velenje kot prvega poroka.

PRIMANJKLJAJ SOCIALNEGA ZAVAROVANJA. Na seji socialnozdravstvenega zbora republiške skupščine so terjali, da je treba na področju socialnega zavarovanja čimprej odpraviti vse sistemske pomanjkljivosti. Ko so obravnavali poročilo o poslovanju socialnega zavarovanja, ki govori tudi o primanjkljajih skladov, so menili, da so potrebni odločni ukrepi za usklajitev dohodkov in izdatkov.

Organizacijskopolični zbor republiške skupščine je razpravljal o izvrševanju vzgojnih ukrepov med mladoletnimi prestopniki. Med drugim so poudarili, da je pri teh ukrepih preveč obrtniškega dela in premalo preventivnega.

Edvard Kardelj v gostišču »Na Bregu«

V nedeljo, 18. junija, se je v restavraciji gostinske šole na Bregu zadrževal Edvard Kardelj s soprogo. Visoki gost je prišel na Breg ob pol devetih zvečer. Za učence gostinske šole, ki so sedaj na praktiki v restavraciji, ter za goste je bil to velik dogodek. Edvard Kardelj in Pepca Kardelj sta se vpisala v spominsko knjigo šolske restavracije.

Podpredsednika IS v Novem mestu

Dne 16. junija, sta obiskala Novo mesto oba podpredsednika izvršnega sveta Slovenije: dr. Franc Hočevar in Vinčo Hafner. Dr. Franc Hočevar je obiskal NOVOTEKS, Vinčo Hafner pa industrijo stekla INIS in splošno bolnišnico v Novem mestu. Podpredsednika sta se v kolektivih, ki sta jih obiskala, pogovarjala s predstavniki samoupravnih organov in z upravnimi vodstvi.

Predelava krompirja ima bodočnost

Mirenska destilacija alkoholnih pijač DANA je te dni opustila proizvodnjo krompirjevih čipsov - cekinčka, v teh prostorih pa bo v kratkem začela proizvajati brezalkoholne pijače

»Zakaj ste opustili peko cekinčka?« »Mi se ukvarjamo z alkoholnimi pijačami, zato izdelovanje čipsov ali drugih prehranskih proizvodov ne sodi v naš program. S tem ne mislimo, da ta industrija nima prihodnosti, če se bo kdo tega resno lotil. Imamo nekaj stalnih kupcev cekinčka, vendar je bila proizvodnja premajhna in je bilo škoda velike proizvodne dvorane, ki smo jo kupili od trebanjske kmetijske zadruge. Nekaj strojev in kotličkov za pravo in peko čipsov smo posodili Francu Vovku iz Trebnjega, ki se bo kot obrtnik v prostorih na Mali Loki lotil izdelovanja na svojo pest.«

Tako se je, rekel bi, žalostno končal razmeroma velik in tudi uresničljiv načrt kmetijske zadruge, ki je hotela po zgledih iz razvitih dežel postaviti zametek bodoče živilske predelovalne industrije, katere osnova bi bil krompir, njen proizvod pa oplemeniteni krompirjevi izdelki.

Kljub ponesrečenemu prvemu poizkusu, ki ga je pred štiri mi leti začela zadruga in nadaljevala destilacija Dana, se prihodnost tovrstne industrije pri nas ni zato prav nič zmanjšala.

S pomočjo nekaj podatkov se seznanimo z razvojem te industrije v razvitih državah. V Združenih državah Amerike prodajajo trenutno 30 različnih vrst globoko zmrznjenih izdelkov iz krompirja, 13 različnih sušenih izdelkov, 11 vrst različno pripravljene krompirja v konzervah, 8 vrst čipsov in še celo vrsto drugih tovarniško pripravljene krompirjevih specialitet. Kolikšen obseg je predelava že dosegla, pove podatek, da več kot polovica vsega krompirja, ki ga v državi pridelajo, predelajo v krompirjeve prehranske izdelke. Podobno je tudi v zahodnoevropskih državah, o čemer se obiskovalci lahko sami prepričajo. Tako je Zah. Nemčija v zadnjih desetih letih 7-krat povečala prehransko predelovalno industrijo krompirja.

Ni treba misliti, da v teh državah sprva niso poznali pomislekov, kot jih je slišati pri nas, češ krompir peči ali hladi, kolikor hočeš, iz njega ne bo nastalo meso. Prednost predelave pač ni v tem, marveč je v prihranku časa v zasebnih gospodinjstvih, restavracijah in hotelskih kuhinjah, ki so ga dostej izgubljale pri običajnem pripravljanju hrane. Tudi pri nas postaja čas vse bolj dragocen, in čeprav je kupna moč prebivalstva še razmeroma majhna, gre tudi pri nas razvoj zanesljivo v tej smeri. Še na nekaj ne smemo pri tem pozabiti: v turizmu moramo misliti na prehrano tujcev, ki že sedaj vse bolj povprašujejo po vrsti hrane, ki so jo vajeni uživati doma.

Da predelava krompirja ne predstavlja samo peko čipsov

in pomfrija, kot nekateri mislijo, si oglejmo še en praktičen primer zelo koristne uporabe krompirja. V Jugoslaviji pojemo v obliki kruha precej stotisočev ton moke na leto. Če bi tej moki prમેશali nekaj odstotkov krompirjeve moke, kar po svetu brez škode za kakovost in okus tudi delajo, ni težko izračunati, koliko manj pšenice bi nam bilo treba uvoziti. Pri tem ne smemo zanemariti blagodejnega vpliva predelave krompirja na nihanje letine tega važnega kmetijskega pridelka. Zdaj je treba večino pridelanega krompirja v določenem času porabiti, ker bi sicer propadel. Če pa bi ga del lahko predelali tudi za prehrano, bi krompirju lahko vnaprej zagotovili stabilnejše cene.

Obstajajo pa še druge možnosti, zato ni čudno, da tudi v naših gospodarskih in znanstvenih krogih vse bolj razmišljajo o krompirjevi predelovalni industriji, ki je pri nas šele v skromnih začetkih. Prav gotovo je, da bo v prihodnje pri tem uspel tisti sposobni proizvajalec, ki bo zna narediti dobro blago in ga uveljaviti na trgu, zakaj pri tem se mora o prednosti prepričati sleherni porabnik.

Inž. M. LEGAN

Novomeščani za obstoj krške šole

Ko je na nedavni seji novomeški svet za prosveto in kulturo obravnaval nekatera pereča vprašanja, se je vnela tudi razprava o usodi tehniške srednje šole v Krškem. Vsi člani sveta so bili za to, da ta šola ostane in da prenehajo govorice o ukinitvi, saj se v Krškem šolajo tudi dijaki iz novomeške občine, tudi iz kmečkih in delavskih družin. Pripomnili pa so, da je treba onemogočiti, da bi take šole sčasoma postale »privilegija« za mestne otroke. Svet je sklenil, da bo s svojimi stališči seznanil republikanski sekretariat za prosveto in kulturo.

Oglašujte v DL!

KMETIJSKI KOMBINAT
»ZASAVJE« — Sevnica

razglašja
LICITACIJO za prodajo

25 PLEMENSKIH KRAV
v obratu BOSTANJ.

Prodaja bo v sredo, 28. junija, ob 8. uri zjutraj v hlevu v Boštanju.

Informacije dobite v obratu.

Delavski svet Industrije motornih vozil iz Novega mesta je na svojem izrednem zasedanju v soboto, 17. junija sklenil, da prispeva kot pomoč Združenju arabski republiki nov rešilni avtomobil. Vozilo IMV - 1000 SUPER B SANITET je iz prve serije avtomobilov s štiritaktnim motorjem 1622 ccm in močjo 62 KM.

Doklej zapravljanje denarja?

Občinska meja, ki deli Poljansko dolino na kočevski in črnomaljski del, je v preteklih letih napravila že precej materialne in politične škodo.

Sejmišča

Novomeško sejmišče

Tudi v ponedeljek, 19. junija, na novomeškem sejmišču ni bilo posebnega prometa, saj so lahko kupci izbirali le med 545 pujski. Prodanih jih je bilo 419. Za manjše so zahtevali 10.000 do 18.000 Sdin, za večje pa 19.000 do 31.000 Sdin.

Slaba trgovina na sejmu v Brežicah

V soboto, 17. junija, na brežiskem sejmu ni bilo sklenjenih dosti kupčij: naprodaj je bilo 715 pujskov, prodali pa so jih le 267. Manjši so šli v denar po 800 do 850 Sdin za kilogram, večji pa po 700 starih dinarjev za kilogram žive teže.

de. Prebivalstva je v tamkajšnjih odročnih krajih malo, a imajo dva krajevna urada in dve osemletki. Čeprav je tako malo solarjev, da imajo kombinirani pouk za več razredov hkrati, doslej ni prišlo do združitve šol, kjer bi bil možen normalen pouk. Tako poslovanje pa je zelo drago za Črnomalce, ki plačujejo razmere v Starem trgu, kot za kočevsko občino, kamor spada Predgrad z okolico.

O tem so obširneje razpravljali na zadnji občinski seji v Črnomlju in sklenili vprašanje Poljanske doline čimprej razčistiti s sosednjo občino Kočevje.

Turistična predavanja v dolenjskih šolah

Dolenjska turistična zveza iz Novega mesta je v minulih dneh priredila v osnovnih šolah v Metliki, Črnomlju, Trebnjem, na Mirni, v Sentjernej, Sentrupertu in drugih krajih več predavanj o pomenu mednarodnega turističnega leta. Prikazovali so turistične filme in diapozitive.

KLOPOTEC

10,5 milijona Sdin je vložil kolektiv trgovskega podjetja NOVOTEHNA iz Novega mesta za preureditev in opremo prodajalne pri kandijskem mostu. V sodobno urejeni prodajalni se je promet povečal, saj je poskrbljeno za večjo izbiro raznovrstnega blaga železnarske stroke in gradbenega materiala. (Foto: M. Vesel)

NOVOTEHNA NOVO MESTO

OBIŠČITE PRENOVLJENO NOVOTEHNO - pri kandijskem mostu!

V preurejeni prodajalni imajo še večjo izbiro vodnoinstalacijskega materiala, mizarskega okovja, ključavnicearskega in mizarskega orodja, kuhinjskega in lovskega pribora ter drugih kovinskih izdelkov. Tu lahko dobite ali naročite vse vrste gradbenega materiala in strešno opeko KIKINDA. Prodajajo tudi ploščato in okroglo železo, črno in pocinkano ploščevino, ovi ter raznovrsten drug material in opremo železnarske stroke. Na zalogi imajo okna in vrata za stavbe, bukov parket, vezane plošče, panel plošče, lesonit in emajlesonit.

Potrošniki, obiščite moderno urejeno prodajalno, kjer boste hitro in solidno postreženi!

NOVOTEHNA na Glavnem trgu vam nudi po 82.000 Sdin 80-litrsko absorpcijske HIMO hladilnike. Trgovina je dobro založena z raznovrstno uvoženo camping opremo: ležalnimi blazinami, zložitljivimi posteljami, zložitljivimi mizami in stoli, sončniki, gorilniki, ribiškim priborom in drugim.

Te dni so dobili najnovejšo pralne stroje ZOPAS-SUPERAVTOMATIK 570. Če kupite v tej prodajalni šivalni stroj »MIRNA« ali »MIRNA-VERITAS«, boste dobili od MIRNE, tovarne šivalnih strojev, po pošti nazaj 10.000 Sdin.

BARVE - LAKI na Cesti komandanta Staneta: na zalogi vse vrste barv in lakov, zaščitni premazi, parketna loščila, lepila, zidarsko in pleskarsko orodje in ščetinarsko blago.

AVTO DELI na Glavnem trgu: izbira moških in ženskih športnih in turnih koles. Mopedi T 12 in T 13, nadomestni deli za vse vrste osebnih in tovarnih avtomobilov, akumulatorji 6 in 12 voltov različnih kapacitet in ostali avtomobilski pribor ter oprema.

NOVOTEHNA v Trebnjem, Krškem in Metliki ima vedno na zalogi vse vrste gradbenega materiala, železo, ploščevino, tehnično blago, gospodinjstve pripomočke in drugo.

POTROŠNIKI, kupujte kvaliteto, poceni in NOVO pri NOVOTEHNI!

Kočevje bo sprejelo rojake iz Amerike

25. junija bo nastopil v Kočevju oktet iz Pittsburgha — Rojaki si bodo ogledali Kočevje in nastop folklorne skupine iz Predgrada

Trdo je bilo življenje slovenskih ljudi na Kočevskem ves čas do konca II. svetovne vojne. Vladajoče oblasti in kočevski Nemci so jih na razne načine zatirali. Zato je odšlo nešteto Slovencev iz Kočevske v tujino s trebuhom za kruhom. Pod silo razmer so zapustili rodno grudo ljudje iz doline Drage, Cabranke in Kolpe, Poljanske doline, doline Strug in vse Kočevske ter odšli v druge evropske dežele in v Ameriko. V svetu so našli pogoje za življenje, ki jih na rodni zemlji niso imeli. Nešteto teh ljudi je tujina vzela za

vedno. Po nepopolnih podatkih je iz kočevske občine še sedaj živečih Slovencev v tujini okrog 5000, in to največ v Ameriki.

Smo v dne, ko prihajajo ti ljudje iz vseh delov sveta na obisk v svoj rodni kraj. Slovenska izseljenska matica — podružnica v Kočevju pripravlja skupno s SIM v Ljubljani in z ostalimi organizacijami v Kočevju sprejem za rojake iz tujine, ki bo 25. junija. Telega dne bo prispel v Kočevje pevski oktet iz Pittsburgha (ZDA), kjer bo tudi nastopil. Z oktetom bo prišlo večje število rojakov iz

Amerike. Program sprejema okteta in rojakov v Kočevju bo naslednji:

25. junija ob 10. uri dopoldne bo pri spomeniku Svobode v Kočevju sprejem rojakov. Po sprejemu si bodo rojaki ogledali mesto, zgodovinski Seškov dom in muzej.

Ob 17. uri bo pri hotelu Pugal nastopila folklorna skupina iz Predgrada v svoji znameniti narodni noši.

Ob 19. uri bo v Seškovem domu imel pittsburghski oktet iz Amerike svoj koncert.

Pripominjamo, da sta v oktetu še dva člana, ki sta rojena v stari domovini, ostali člani pa so potomci naših rojakov v Ameriki. Oktet bo pel slovenske, srbohrvatske in ameriške narodne in umetne pesmi.

Če pomislimo na življenje naših rojakov v tujini, je prav, da jim damo s svojim obiskom na tej prireditvi priznanje za njihovo delo in trud, da so ohranili slovensko besedo daleč v tujem svetu. Posebno je razveseljivo, da slovensko besedo in pesem goji mladi rod, ki domovine svojih očetov in mater niti ne pozna.

Vabimo občane občine Kočevje, da v čim večjem številu obiščejo prireditev naših rojakov iz Amerike v Kočevju in povabijo na prireditev vse svoje rojake, ki bodo tega dne na obisku v domovini.

Odbor SIM, podružnica KOČEVJE

Skupina naših rojakov, slikana v ZDA. S puško v roki Alfonz Hočevar iz Pri cekve v Strugah, ki je bil v ZDA od leta 1909. Umrl je leta 1957 v Coloradu. V sredini stoji njegov brat Anton (iz arhiva Pokrajinskega muzeja Kočevje)

Počitniška zveza na Dolenjskem ne miruje

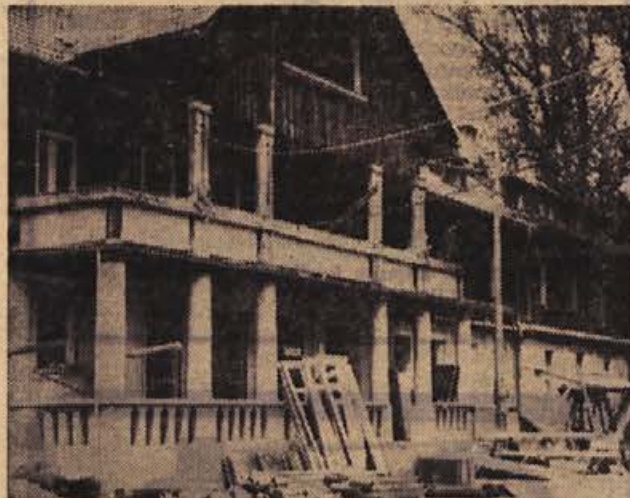
Ni še preteklo dolgo časa, odkar so člani Počitniške zveze v občini Novo mesto prisostvovali v redni letni skupščini Počitniške zveze občine Novo mesto, na kateri je bil sprejet obširen program dela za leto 1967. Ena izmed glavnih nalog izvršnega odbora Počitniške zveze v letošnjem letu, je da poskrbi za stalno rekreacijo mladih in še vrsto drugih nalog, kot so: vključiti v organizacijo čim več mladih, hkrati pa poskrbeti tudi za dober vodstveni kader v samem izvršnem odboru občine, kakor tudi v izvršnih odborih družin; sodelovati s turistično zvezo in turističnim društvom v mednarodnem letu turizma, sodelovanje v nagradnem tekmovanju »Spoznajmo dogodke, spomenike in kraje revolucije in še vrsto drugih nalog.

Člani izvršnega odbora so se začeli izpolnjevati zastavljene naloge. Med drugim so organizirali seminar za vodstva družin, ki je bil prejšnji mesec v domu Počitniške zveze na Srednjem vrhu. Seminarju je prisostvovalo 35 članov, in sicer: iz družin 20 članov, 2 člana IO, ker pa v zadnjem času stalno sodelujemo tudi s sosednjimi občinami, smo povabili na seminar tudi člani iz občine Trebnje, Črnomelj in Metlika, od koder je bilo skupaj 13 članov. Udeleženci seminarja so se seznanili s celotnim delom organizacije, nalogami in dolžnostmi tpd. Poslušali so predava-

nja o Počitniški zvezi na splošno, o razdelitvi dela med IO občine, IO družine, med komisije, o propagandi in o prvi pomoči. Predavanje o prvi pomoči smo uvrstili v program seminarja zato, ker člani naše organizacije veliko potujejo in ker se skoraj na vsaki akciji pripeti kakšna nesreča. Seminar, na katerem so predavali tov. Rudi SKOP, predsednik IO PZ občine Novo mesto, Jožica KLAJDER, član IO Počitniške zveze Slovenije, Karel TRPLAN, predsednik IO PZ Slovenije, in Nace BORSTNAR, član IO PZ Slovenije, je v celoti uspel, hkrati pa je bil izveden tudi izlet.

Ker je z 31. marcom prenehal veljati zakon o popustih v potniškem prometu za vso mladino, se člani naše organizacije v zadnjem času veliko ukvarjajo tudi s tem problemom. V ta namen pripravljamo naš IO skupaj z Obk ZMS Novo mesto in Zvezo tabornikov iz Novega mesta razširjeno posvetovanje, na katerem se bomo pogovorili o možnostih popustov za člane naše organizacije in člane Zveze tabornikov. Na posvetovanje bomo povabili poslance in odbornike iz našega območja, predstavnike raznih organizacij in društva, predstavnika ZTP in avtobusnega prometa »GORJANCI« ter druge, ki so zainteresirani za to, da se reši to vprašanje.

OBČINSKI IZVRŠNI ODBOR PZ NOVO MESTO

Staro zdraviliško poslopje v Čateških Toplicah preureja SGP PIONIR s pospešenim tempom. Rok za dokončanje bo potekel 1. julija, zato so začeli delati že v treh izmenah. (Foto: J. Teppey)

Paralizirani občani naj bi samostojneje živeli

Ob koncu preteklega leta so v Beogradu osnovali iniciativni odbor za ustanovitev Zveze invalidov, prizadetih od možganske (cerebralne) in otroške paralize. Na pobudo iniciativnega odbora pripravljajo tudi ustanovno skupščino te zveze, ki naj bi združila paralizirane občane iz vse države.

Naloga zveze bi bila predvsem olajšati položaj invalidov te vrste, kar bi dosegla z organiziranim reševanjem in nenehnim opozarjanjem na problemne paraliziranih občanov. Dosegli naj bi, da bi ti

ljudje samostojneje zaživel, se pravi, živeli čim manj s tujo pomočjo. Invalidska pokojnina, četudi je velika, ne more povsem zadovoljiti invalida, zadovoljilo bi ga vrnjejo mu zaupanje. Mnogi so kljub boleznim ohranili delovno sposobnost in bi jo za primerno nagrado z veseljem uporabili. To bi jim bila največja nagrada.

Spodbuda, ki jo je začel iniciativni odbor, je žela odbravnanje med medicinskimi in drugimi strokovnjaki, pa tudi med družbeno-političnimi delavci. L. K.

„O, domovina, ti si kakor zdravje!“

Vselej, kadar pričakujemo prijateljev obisk in srečanje z njim, je to za nas vesel dogodek. Prav posebno praznično razpoloženje pa občutimo v svojih srcih danes, ko na pobudo občinske konference SZDL Krško in njenega sekretarja tov. Petra Markoviča, pozdravljamo v naši prelepi Kostanjevici vas, dragi rojaki, iz občin Brežice, Črnomlja, Metlike, Novega mesta, Trebnjega, Sevnice in Krškega ter vam želimo prav iskreno dobrodošlico!

Nekateri izmed vas ste že pred mnogimi leti, nekateri pa pozneje zapustili svoj rojstni kraj, svojo domačo streho in odšli v daljne dežele, kjer ste si ustvarili nov dom, si ustanovili svojo družino in vključili v tankajšnje življenje. Leta so

minevala, mnogo dogodkov iz vaših mladih dni je šlo v pozabo. Nikdar in nikoli pa niste pozabili svojega domačega kraja. Ljubezen do rodne grude vas je tudi danes pripeljala v ta prelepi košček slovenske zemlje, kjer bomo skupaj manifestirali mir, humanost in bratstvo med narodi vsega sveta.

Izredno pomemben in vesel je današnji dan za nas vse, prav posebno pa je pomemben za našo Kostanjevico, saj bodo v kulturnem programu tu prvič nastopili pevski zbori iz zamejstva, iz Trsta in iz drugih krajev, ki bodo še bolj dvignili zastavo kulture v tem delu naše občine, ki je s svojim Dolenjskim kulturnim festivalom, Formo vivo, z galerijo in drugimi kulturnimi stvaritvami ponesla

naše ime v vse dele sveta. Danes je to naše prvo srečanje, a prepričan sem, da ni zadnje! Naj se te veličastne manifestacije ponavljajo iz leta v leto, naj širijo in poglobljajo prijateljske in kulturne stike med vami in nami in narodi, med katerimi živite, saj vam kažejo, dragi rojaki, naše življenje in vse naše uspehe na gospodarskem in kulturnem področju.

In ko vam danes, ob vašem obisku v Kostanjevici, toplo stiskam roko v iskren pozdrav, želim, da bi bilo vaše bivanje med nami kar najbolj prijetno, da bi odšli od nas z globokim prepričanjem, da vas domovina ne bo nikoli pozabila!

Stane NUNČIČ
predsednik občinske skupščine KRŠKO

ZANIMIVI PODATKI ZAVODA ZA ZAPOSLOVANJE

Aktualna tema: kam z dekleti?

Letos konča osnovno šolo na področju občin Novo mesto, Trebnje, Krško, Metlika, Črnomelj in Ribnica 2.410 otrok — Za fante je več ali manj poskrbljeno, medtem ko je bodočnost večine deklet negotova — Tudi mnogo tistih, ki so končale srednjo šolo, nima zaposlitve

Komunalni zavod za zaposlovanje je zbral podatke o otrocih, ki te dni končujejo šolsko obveznost. S končano osemletko bo odšlo iz šolskih klopi 1344 otrok, 1066 pa bo končalo učno obveznost v nižjih razredih osnovne šole. Od teh jih 478 namerava nadaljevati šolanje v redni osnovni šoli, ker se zavedajo, da je dandanes brez osemletke pot v življenje zaprta.

Iz odgovorov, ki so jih učenci osmih razredov navedli v anketah, je razvidno, da namerava 478 dijakov nadaljevati šolanje na srednjih šo-

lah (od tega 300 deklet). Za vajence in za poklicne šole se je odločilo 600 otrok (298 deklet), v službe pa bi šlo rado 109 mladih ljudi (66 deklet). Tudi letos je ponovno prišlo do izraza žalostno dejstvo, da za poklic kmetovalca ni zanimanja. Samo 22 otrok celotnega področja bo ostalo doma na kmetijah.

ŽELJE SE NE UJEMAJO Z MOŽNOSTMI

Kakor že več let nazaj si tudi letos večina fantov želi postati avto-

mehanič. Takih je 109, medtem ko je na razpolago le 43 mest. Dekleta pa se največ zanimajo za trgovski poklic — 119 želja, a le 17 mest v trgovinah. Se manj možnosti bo za tiste, ki si želijo postati frizerke. Od 49 deklet bosta v tem poklicu lahko uspeli le dve.

Kako se želje in upi posameznikov križajo s praktičnimi možnostmi, kaže ugotovitev, da bi lahko mnogo fantov prišlo do kvalifikacije v zidarskem in tesarskem poklicu, kjer jim nudijo možnost brezplačnega šolanja in se plačajo jim povrh, vendar se mladim to ne zdi dovolj privlačen ali zvenec poklic in se ga branijo. Zavod za zaposlovanje je po vseh šolah razglasil to možnost, prav tako je SGP PIONIR predvajal filme o teh poklicih — toda brez uspeha.

Kulturne znamenitosti Kostanjevice

Kostanjevica na Krki je poleg starodavnega Ptuja in Ljubljane najstarejše slovensko mesto. Prvič so izpričane mestne pravice leta 1252. Takrat je Kostanjevica že imela cistercijski samostan. »Beli menihi« so prišli nekaj let poprej iz Vetrinje pri Celovcu na Koroškem. Imela je obrambno nalogo in so jo takrat imenovali Landestrost — »tolažba dežele«. Mesto še zdaj leži na otoku, od tod tudi dostavek »na Krki«. Naselje je bilo vseskozi na poplavnem področju, zato se je nadvojvoda Karel odločil, da bo namesto Kostanjevice razširil in utrdil Karlovac, kar je tudi storil. Kostanjevica je bila v srednjem veku obrambno, prometno, upravno in trgovsko središče, ni pa se razvijala. Še danes ima komaj nekaj nad štiristo prebivalcev.

Bogata zgodovina tega mesta je zapustila dokaj trajnih sledov, med katere spada v prvi vrsti častiljivo samostansko poslopje z bogato gotično arhitekturo iz zgodnjega XIII. stoletja. Samostan se je razširil do današnjega obsega v XVIII. stoletju. Takrat je zraslo veličastno arkadno dvorišče, ki še danes spada med največja tovrstna dvorišča v vsej Srednji Evropi, saj ima nič manj kot 236 obokov (arkad). Cesar Jožef II. je s svojimi reformami 2. oktobra 1785 razpustil tudi kostanjeviški kloster, tako da izza konca XVIII. stoletja v Kostanjevici ni bilo več »belih menihov«. Vse premoženje je prešlo v cerkev, gozdovi so prišli v državno upravo in jih je prvi ter dokončno premeril izumitelj ladijskega vijaka Josip Ressel. Le-ta je prišel v marcu 1817 v bližnje Ptuj in bil prvi diplomirani gozdar na Slovenskem. Velikansko samostansko poslopje so po jožefinskih reformah obljudile številne družine, vanj se je vselilo sodišče s katastrom ter gozdno upravo. Te institucije so v samostanu delovale vse do zadnje vojne. 25. septembra 1942 je bil samostan požgan in s tem uničen največji kulturni spomenik Kostanjevice, ki je imel in ima eno najodličnejših mest v zakladnici kulturne zgodovine Slovenije in Jugoslavije.

Obnova dragocenega kulturnega spomenika napreduje iz leta v leto

Po letu 1945 so prišli reševati ta spomenik najprej študenti umetnostne zgodovine, pozneje pa ga je prevzel republiški Zavod za spomeniško varstvo. Le-ta najprej sam, potem pa skupno z Zveznim inštitutom za spomeniško varstvo in s Skladom za restavriranje in ureditev gradu obnavlja samostansko poslopje. Za obnovo je bilo do-

slej potrebno nepopisno mnogo naporov strokovnih služb in ljubiteljev plemenite lepote, skupnost pa je žrtvovala tudi mnogo denarja. Dela na tako velikem poslopiju so dolgotrajna in komaj letos so bili položeni nad cerkveno poslopje poslednji metri strešne površine. Prav te dni so začeli delavci Sklada za restavriranje in ureditev gradu kopati temelje za nov 36 metrov visok zvonik, s čimer bodo obnovitvena in spomeniškovarstvena dela v glavnem končana. Potrebno je še več zidov in novo ostrešje nad ohranjenim vhodnim traktom, restavriranje Jelovškovih fresk nad portali, medtem ko bodo ostali posegi že naloga investitorjev, ki bodo samostanu dali dokončno funkcijo.

Že 1957: »Prodana nevesta« na grajskem dvorišču

Samostanska cerkev ni bila v rabi že izza Jožefa II., torej skoraj sto petdeset let. V prihodnje bo namenjena izbranim kulturnim prireditvam, prvenstveno koncertom, grajsko dvorišče pa je že zdaj služilo Dolenjskemu kulturnemu festivalu za gledališke igre na prostem. Prva taka prireditev je bila jeseni 1957, ko je ljubljanska Opera še na razvalinah uprizorila Smetanovo »Prodano nevesto«. Največja prireditev v samostanskem dvorišču je bila uprizoritev Gotovčeve opere »Ero z onega sveta«, ki jo je predstavila ob navzočnosti avtorja, pod dirigentskim vodstvom sedanjega vodje Mozarteuma v Salzburgu — Bašića zagrebške Opera. Naslovno vlogo je pel takratni prvak dunajske državne Opere Jože Gostič, glavno žensko vlogo pa primadona beograjske opere Valerija Heybalova. Predstave se je udeležilo okoli šest tisoč ljudi.

Na dvorišču je SLG Celje uprizorilo tudi Shakespearovo »Kar hočete«, letos pa bo isto gledališče gostovalo s premiero Kreftove drame »Celjski grofje«. V delu obsežnega samostanskega poslopja, ki je veljalo do zadnje vojne za največje poslopje na Slovenskem, je zdaj nameščena tovarna perila »Laboda«, ki ima nad sto delavk, v kletnih prostorih, pod nekdanjo kaščo pa je nameščena centrala dolenjskega cvička kot oddelek Agrokombinata Krško; dolga leta pa je v teh prostorih delovala samostojna Vinarska zadruga.

Dolenjski kulturni festival obsega vsa področja umetnosti

20. oktobra 1956 je bil ustanovljen Dolenjski kulturni festival, ki še danes redno deluje in je doslej priklical na svoje prireditve domala vse, kar je pomembnega v slovenskem kulturnem prostoru. Prireditve se nadaljujejo

imajo v študiju Finžgarjevega »Divjega lovca«. Svoje odrske dosežke so doslej ponesli na trideset odrov po Dolenjski, Beli krajini, Spodnjem Posavju, gostovali pa so tudi v zagrebškem in karlovcem gledališču, v Ljubljani, v Trstu in na Koroškem.

Tu se srečujejo kiparji vsega sveta

Leta 1961 je Kostanjevica pokrenila pomembno kulturno akcijo z organizacijo Forme vive — mednarodnega srečanja kiparjev vsega sveta. Leto za letom prihajajo na opuščeno samostansko pokopališče kiparji, ki ustvarjajo svoje umetnine v lesu. Doslej je bilo že šest takih srečanj, ki se jih je udeležilo 41 kiparjev, 22 narodov iz 18 držav in 4 celin. Rezultat teh srečanj je galerija Forme vive po nekdanjih samostanskih vrtovih. Ta akcija ima poleg umetnostne veljave tudi izreden pomen za turistični razvoj Kostanjevice, saj prite-

rjujeva galerija. Le-ta je bila ustanovljena oktobra 1956. Danes šteje okoli šeststo umetnin, ki jih je darovalo nekaj nad sto avtorjev. Prvotno je bila zbirka zasnovana kot pripomoček za likovno in estetsko vzgojo šolske mladine, zato je nameščena po prostranih šolskih hodnikih. Njen prvotni namen pa se je tako razrastle, da služi danes za likovno in estetsko vzgojo ter umetnostno doživljanje vsem obiskovalcem. Teh je vsako leto nad deset tisoč. Zbirka je imenovana po kostanjeviškem rojaku kiparju in slikarju Jožetu Gorjupu (1907—1932). Danes je v tej zbirki večina Gorjupovih mladostnih stvaritev. Za tak obseg in tako živahno dejavnost prostori kajpak niso več primerni, toda umetnost ni ponižana, če je v neprimernih prostorih, ker dviga in plemeniti tiste, ki prihajajo vanje. Kljub temu pa se je pokazala kot neodložljiva nujnost ustanovitve razstavišča za občasne razstave.

katere, ki so doslej s svojim nastopom povečali naše prireditve. Ti so: tenorist Jože Gostič, sopranistka Vilma Bukovčeva, basist Ladko Korosec, pianisti Dubravka Tomšič-Srebotnjakova in Tatjana Bučarjeva, violinist Rok Klopčič in pianist Marijan Lipovšek, prvakinja Drame Stefka Drolčeva in Miha Baloh, Trio Lorenz, harfistka Ruda Ravnikova in številni drugi. Tu moram poudariti, da v Kostanjevici odpiramo razstave s koncerti in drugimi komornimi prireditvami že skoraj deset let, in če je kdo vpeljal to novost v naše kulturno življenje, so to bili prireditelji Dolenjskega kulturnega festivala in ne kdo drug. Likovni salon, ki je nastal kot iskreno žrtvovanje navdušenih ljubiteljev ter po brezplačnih načrtih inž. arh. Špelke Valentinčič-Jurkovič, danes prispeva v zakladnico slovenske kulture in je ena tistih znamenitosti Kostanjevice, na katero so vsi razgledani in kulturno osveščeni Kostanjevičani upravičeno ponosni.

Med kulturne znamenitosti Kostanjevice sodijo brez dvoma tudi romanski portali stare župne cerkve, posebej pa je treba opozoriti na poslikani prezbiterij Miklavževe cerkve, ki ga je s freskami okrasil Jože Gorjup in tako ustvaril enega najdragocenejših kulturnih spomenikov tega stoletja v Kostanjevici.

Zakaj »dolenjske Benetke«?

Dober vodič po Kostanjevici bo opozoril tudi na mestno sodniško žezlo, ki je danes shranjeno v šoli, prav tako na znamenite pergamentne listine avstrijskih cesarjev, ki so potrjevali mestne pravice, kovinske mestne pečate itd. Opozoril bo, da je v srednjem veku Kostanjevica imela svojo kovnico denarja, da ima podružnična cerkev na Slinovcah oltarne slike slovenskega mojstra Potočnika; dalje bo opozoril na to, da ima domala vsaka hiša na otoku svoj čoln; da Krka večkrat poplavi mestno področje in da od tod izhaja ime »dolenjske Benetke« da je tik Kostanjevice velika podzemna jama z izredno lepimi kapniki. Poudaril bo tudi dejstvo, da je prav v Kostanjevici Josip Ressel preizkušal ladijski vijak — svoj največji izum.

Posebna naklonjenost Kostanjevice same, predvsem pa okoliških vasi, do vsega lepega, izredna navdušenost za kulturne prireditve, kar prirediteljem izpričujejo zmeraj polne dvorane, bistveno pripomore k rasti in napredku tega kraja, ki se kljub izjemno skromnim razmeram čedalje bolj uveljavlja.

LADO SMREKAR

VLADO LAMUT: KOSTANJEVICA

iz leta v leto in obsegajo vsa področja umetnosti, od likovne do gledališke, baletne in glasbene. Zelo živa pa je tudi domača gledališka ustvarjalnost, saj je bilo do slej v dobrih desetih letih uprizorjenih 25 gledaliških del. Gledališki amaterji, ki se združujejo v prosvetnem društvu »Lojze Košaka«, danes uprizarjajo predvsem slovensko kmečko dramo in slovensko ljudsko igro. Tako opredeljeni so lani kar dvaintridesetkrat uprizorili Žižko »Miklovo Zaloo«, letos pa

vsako leto do 30.000 obiskovalcev iz Slovenije in drugih jugoslovanskih republik pa tudi iz inozemstva, saj menda ni več države na svetu, iz katere ne bi bilo vsaj nekaj obiskovalcev v Formi vivi.

Gorjupova galerija: predragocena zakladnica umetnin in šola za likovno ter estetsko vzgojo

Med zanimivosti Kostanjevice sodi vsekakor tudi Go-

Lani še Lamutov likovni salon

Zato je Dolenjski kulturni festival restavriral povsem uničene prostore severovzhodnega krila nekdanjega rotovža, ki so ga Habsburžani preuredili v grad. V teh prostorih je bil v maju 1966 odprt izredno lep likovni salon, ki ga je Dolenjski kulturni festival poimenoval po dolenjskem slikarju Vladu Lamutu. Tu je zdaj letno po osem do deset likovnih razstav, katerih otvoritev je zmeraj združena z recitalom najvidnejših slovenskih umetnikov. Naj naštejemo samo ne-

ZAKAJ SAMO STANDARDNI POKLICI?

Problem zaposlitve deklet še zdaleč ne bi bil tako pereč, kot je, če se ne bi odločale samo za nekaj standardnih poklicev, kot so: šivilja, trgovka, frizerka, medicinska sestra, administratorka in učiteljica. Na te šole je velik naval in tudi prostih delovnih mest po končanem šolanju ni več. Obstaja pa še veliko tehničnih poklicev, kjer bi dekleta lahko uspela, toda zanje ni zanimanja. Razen tega tudi miselnost vodilnih v delovnih organizacijah mnogokje še ni prerasla okvirov iz preteklosti. Po mnenju strokovnjakov je strugarski in orodjarski poklic zelo primeren za dekleta, ker se zanj zahteva silna natančnost in gibčnost prstov, toda na ta delovna mesta v naših podjetjih sprejemajo le fante.

ŠOLO SO KONČALI, A SLUŽBE NI!

Kako je s kadri, ki so letos končali srednje šole na našem področju? Za 180 gimnazijcev novomeške

in črnomaljske gimnazije ne bo posebnih težav, ker se večina odloča za nadaljnji študij na fakultetah, pač pa bo precej absolventov drugih srednjih šol, zrelih za poklic, ostalo brez dela.

Ekonomska srednja šola: 28 dijakov in dijakinj konča šolanje, toda le 10 jih ima zagotovljeno službo.

Srednja medicinska šola: med 23 absolventi jih ima 10 zagotovljeno zaposlitev.

Kmetijska srednja šola: 11 jih konča šolo, služba pa čaka samo enega.

TSS Krško: na razpolago je 16 tehnikov, vendar je zanje samo 5 delovnih mest.

Učiteljske: prvič v zgodovini novomeškega učiteljskega je večina letošnjih absolventov letos brez službe. Med 38 učitelji in učiteljicami jih bo šlo poučevat samo 11.

SLUŽBE IN ŠTIPENDIJE PO ZVEZAH

Strokovnjaka novomeškega Zavoda za zaposlovanje Vika Avsec in Andrej Koce menita, da imamo

trenutno težave z zaposlovanjem odraslih in mladine precej po za- slugi oddajanja služb in štipendij po zvezah.

Za vse srednje šole na našem področju je letos razpisanih le 32 štipendij, toda če bi jih dobili samo najboljši dijaki in socialno potrebni, s šolanjem ne bi bilo težav. Na Zavodu za zaposlovanje menijo, da bi morali v časopisih objavljati imena dobitnikov štipendij, kakor je to v navadi za republiške štipendije, potem bi bilo zaradi sramu vse manj možnosti, da bi štipendije dobili otroci dobro situiranih staršev, ki imajo zveze in sorodnike na položajih.

»Zavod za zaposlovanje je pri krojenju štipendijske politike in politike zaposlovanja povsem brez moči. Lahko le svetujemo in dajemo podatke, če pa bi imeli zakonsko osnovo za odločanje, bi bilo drugače. Govori se o možnostih, da bi taka pooblastila zavodi za zaposlovanje dobili z novim zakonom,« sta dejala Avščeva in Koce.

Dotlej pa — znajdi se, kakor veš in znaš!

RIA BAČER

Zbor prostovoljcev-borcev za severno mejo

Občinski odbor Zveze prostovoljcev-borcev za severno mejo 1918—1919 v Novem mestu sklicuje prvi širši zbor svojih članov iz Dolenjske in Sp. Posavja, ki bo v nedeljo, 25. junija, ob 8. uri v sejni dvorani Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje Novo mesto, Kidričev trg 3.

Na zboru bo podano kratko poročilo o dose- danjem delu občinske zveze, hkrati pa bodo volitve oziroma kooptiranje novih članov v upravni odbor iz posameznih krajev Dolenjske in Posavja.

Dnevni red bo objavljen pred začetkom zborovanja.

Člane prosimo, da se tega zbora udeležijo v čim večjem številu, prav tako pa prosimo, da do tega časa poravnajo članarino za leto 1967.

Članarino je plačati v gotovini ali na žiro račun 521-679-798.

Občinski odbor ZPB za SM 1918/19 Novo mesto

KOZJANSKI ODRED

Kako je bilo na Kozjanskem do jeseni 1943?

Borci I. čete Kozjanskega bataljona, ki so sračno prezimili v taborišču na Pokojniku pri Kozjem, niso vedeli za tragedijo, ki je zadela njihove tovariše v II. četi. Med četama namreč po njihovi ločitvi ni bilo več mogoče vzpostaviti zveze. Zato so šele spomladi, ko so zapustili svoje zimsko taborišče in krenili proti Bizeljskemu iskat sled za II. četo, zvedeli za njeno katastrofo. S pogodnimi akcijami je I. četa spomladi in poleti 1943 želela maščevati padle tovariše. Sledijo si napadi na nemški policijski kamion na cesti Sevnica-Planina, na vermane v Sentvidu pri Planini, na skupino žandarjev iz Koprivnice, na rudnik Globoko ter pogoste revizije orožja in hrane pri Kočevarjih. Prvi četi se je pridružil tudi tistih pet borcev iz druge čete, ki se jim je uspelo rešiti iz katastrofe v februarju 1943.

Junija je prišel iz Moravskega iz štaba II. grupe odredov k četi, ki se je takrat zadrževala na Bizeljskem, namestnik komandanta II. gru-

pe, tovariš Peter Stante—Skala.

Po nalogu glavnega štaba NOV Slovenije so se po kapitulaciji Italije morali v drugi polovici septembra 1943 posloviti od Kozjanskega vsi tisti borci, ki so bili poslani tja od II. grupe odredov. Enajst borcev se je 19. septembra 1943 skupaj s komandantom bataljona Franjom Mazovcem vrnilo na osvobojeno ozemlje na Dolenjsko. Nekateri pa so se v času enoletnega partizanskega življenja na Kozjanskem tako navezali na tamkajšnje kraje in ljudi, da so se iz Dolenjske spet vrnili na Kozjansko.

V Kozjanskem bataljonu je bilo v jeseni 1943 samo kakšnih 30 borcev. V začetku septembra sta v bataljon prišla iz Hrvaškega Zagorja Lojze Večko—Boris in Tonček Lah—Zmago. Vedno več pa je bilo v bataljonu borcev domaćinov. Konec novembra se je bataljon povečal še za 14 borcev. To so bili Slovenci, ki so bili prej partizani v Kalniškem odredu. V decembru 1943 so Nemci v svojih poročilih ocenjevali, da se okoli Kozjega zadržuje »banditska skupina« 60 do 90 mož. Kaže, da so bili dokaj dobro obveščeni, ker so tudi nekdanji borci spominjajo, da je bilo v decembru 1943 v bataljonu okoli 60 do 65 mož.

Sodelovanje Kozjancev z Zagorskim odredom

Za konec leta 1943 sta Kozjanski in I. bataljon Zagorskega odreda z napadom na postojanko žandarmerije in obmejnih stražarjev v Sempetru ob Sotli pripravili nemški okupacijski oblasti nemalo skrbi. Napad so izvedli v noči od 19. na 20. december 1943. Pri Kumrovcu je prišel čez Sotlo na pomoč Kozjancem I. bataljon Zagorskega odreda s kakšnimi 70 borci. Borci Kozjanskega bataljona so bili postavljeni v zasede že pred prihodom Zagorcev. S preglasnim govorom pa so

se izdali, zato sta se pričela napad in borba že pred dogovorjeno uro. Policisti so za debelimi kamnitimi zidovi celo noč kljubovali napadu partizanov in jim ni bilo mogoče priti do živega tudi potem, ko je okrog polnoči prišel na pomoč Zagorski bataljon. Partizani so sicer vdrli v pritličje stavbe, toda v prvo nadstropje so jim policisti z ročnimi bombami preprečili dohod. Poskušali so stavbo zažgati in tako prisiliti posadko k predaji, toda kamniti zidovi stavbe so tudi temu poskusu kljubovali. Ker niso imeli težkega orožja, so se v zgodnjih jutranjih urah umaknili v smeri proti Svetim goram. Komandant Kozjanskega bataljona Ciril Skvarča — Modras pa je po umiku bataljona zaostal sam v Sempetru in se skušal približati nemškemu bunkerju na vogalu Hohnječevega vrta z namerjo, da bi ga uničil z ročno bombo. Ko se je približeval bunkerju, ga je pokosil sovražnikov rafal.

Bataljona sta se po umiku iz Sempetra 20. decembra dopoldne zadrževala na Preski; Zagorski pri Jagričevi gostilni, Kozjanski v hiši Sult Martina. Bil je deževen in meglen dan. Okoli 11. ure so se neopaženo približali Šulčevi hiši vermani in vrgli skoz okno ročno bombo. Ubit je bil en borec, dva težko ranjena. Na pomoč so obkoljenim Kozjancem prišli borci Zagorskega bataljona in v naskoku pregnali sovražnika. V večurni borbi, ki se je razvila na Preski, je padel komisar Kozjanskega bataljona Joško Planinc — Kostja.

Steindl vodi napade na Kozjanski in Zagorski bataljon

Sovražnik je ob napadu na Sempeter bil zelo iznenaden in prestrašen. V Brežice je prišel vodja Štajerske domovinske zveze Steindl, ki je osebno vodil napade na Zagorski in Kozjanski bataljon. Nemci so za to akcijo uporabili 14. SS policijski polk,

18. februar 1943: Padli borci 2. čete (Srečove) Kozjanskega bataljona pred pokopališčem v Podsredi.

Vermansaft ter vojaške enote s tanki. Steindl je poročal v Gradec Uiberreitherju, Hitlerjevemu gauleiterju za Štajersko, da je pri Sempetru vdrla na ozemlje Rajha več tisoč hrvaških partizanov. »S Sempetrom ni nobenih zvez, položaj je nejasen, tako toži v svojih poročilih Steindl.

Ker so Nemci poslali proti Preski številno in dobro oboroženo vojaštvo in začeli z obkoljevalnimi manevri, partizanski bataljonoma — oba skupaj sta imel komaj do 130 borcev — pa je primanjkovalo municije, so partizani sklenili iz obroča prebiti se na hrvaško stran. Ta manever se jim je posrečil ponoči 21. decembra v bližini Kraljevca. Na Kozjanskem je ostalo samo 15 borcev, ki jih sovražnik kljub večdnevni hajkam ni odkril.

Čez tri dni pa sta se iz Hrvaškega Zagorja vrnila dva kurirja kozjanskega bataljona, ki sta našla na Kozjanskem ostalih 15 borcev v okolici Špičaka. Ker so Nemci nehali z množičnim zasledovanjem, so sklenili, naj se borci bataljona iz Hrvaškega vrnejo spet na Kozjansko. Za novo leto 1943 so res pri Kumrovcu prešli Sotlo, nato pa je bil zbor vsega bataljona pri razvalinah kunšperškega gradu. V bataljonu je bilo 32 borcev. V januarju je bataljon izvedel več manjših akcij. Napadi so sovražnikovo stražo pri Dramljah na Bizeljskem, pri čemer so

padli štirje žandarji. Sodili so nekaterim izdajalcem, ki so obveščali sovražnika o premikih bataljona, spopadli so se pri Vrhu nad Laškimi s patroljo policije iz Laškega in prav tam obračunali s kočevskim oskrbnikom Kučarjem, zaustavili avtobus Brežice — Pišec in v njem ujeli enega žandarja, šest Slovencev mobilizirali, nato pa avtobus zažgali.

XIV. divizija pride na Štajersko

V noči od 6. na 7. februar je XIV. divizija pri Sedlarjevem prekočila Sotlo. Zgradišče zaslednega mostu čez Sotlo in prehod na Kozjansko sta po nalogu štaba IV. operativne cone oskrbela borci Kozjanskega bataljona Lojze Večko — Boris in Triglav. Hludovino za most so prve dni februarja 1944 po njihnih navodilih oskrbeli prebivalci iz vasi Zapavje. Zvečer 6. februarja so v vrhu ura zgradili most med Katarino in Plavčcem, preko katerega je nemoteno prestopila Sotlo XIV. divizija. Pohod divizije čez Kozjansko je pri prebivalstvu še bolj utrdil zaupanje v partizansko vojsko in v končni uspeh partizanskega vojskovanja. Komisar XIV. divizije Viktor Avbelj — Rudi — je v štabu divizije na Bohorju sestal s komandantom bataljona Janezom Rožmanom in komisarjem Marjanom Jerinom. Skupno so pripravili napad na žandarmerijsko po-

stojanko in rudniške naprave v Senovem v noči od 9. na 10. februar. Žandarji, v svoji postojanki oboroženi tudi z minometi, so napadu tomšičevcev kljubovali. Postojanka se je za obrambo očitno bolje pripravila, kakor so to mogli dognati obveščevalci. Dokler je trajal boj okrog žandarmerijske postojanke, pa je četa tomšičevcev uničila rudniško separacijo, materialno skladišče in strojnico v jašku Zakov. Izpraznili so rudniško trgovino in se oskrbeli v njej z najmanjšim. Rudniška uprava je v poročilu o napadu »banditske divizije« ocenila materialno škodo na 346.000 mark. Ohromljeno pa je bilo tudi nadaljnje pridobivanje premoga, saj v vsem letu 1944 niso več dosegli tiste količine kot eno leto pred tem.

Rešeni ranjenci s Plešivca

Kozjanski bataljon je diviziji dal tudi vodiče za pohod čez Kozjansko. Pri Dobroverju pa je divizija isročila kozjanskim borcem 16 svojih težko ranjenih borcev z nalogo, naj jih zavarujejo in skrbijo za njihovo okrevanje. V ta namen so pripravili na hribu Plešivec nad Dobrovim zaslišno bolnico. Borci so kar dobro okrevali, toda kmalu bi bili padli v roke sovražniku. Policiji je uspelo pridobiti izdajalca, ujetega vodiča XIV. divizije, ki se je vračal na Bohor. Ko se je oborožen vrnil na Bohor, je tam polvedoval o kraju, kjer je bila zaslišna bolnica. Kmalu pa je na vsem lepem z Bohorja izginil. V bataljonu se jim je njegov nenadni odhod zdel sumljiv, in za njim poslani obveščevalci so kmalu dognali, da je pri Senovem izginila sled za njim. Zato so nemudoma preselili ranjence v novo zaslišno skrivališče, pri prejšnjem pa postavili zasedo z dvema mitraljeskima trojkama. En dan ni bilo nikogar k bolnišnici, naslednje jutro pa je prišlo pred bolnišnico desetina policistov, ki so od daleč vrgli bombo v prostor in so šele potem odšli proti bunkerju. Takrat so se oglasili iz zasede rafali partizanskih mitraljezov in pogrnali policiste v paničen beg.

SPREJEMA
IN ODDAJA
VAŠE ŽELJE

V SPREMSTVU BORCEV BODO ŠLI PIONIRJI NA POT Pohod po poti Kozjanskega odreda

V soboto, 24. aprila, se bo zbralo v Sromljah 150 pionirjev iz krške, sevniške in brežiške občine — Borci jih bodo spremljali na pohodu — V Pišecah bo ob 15. uri partizanski miting.

Borci Kozjanskega odreda bodo v soboto vodili pohod pionirjev iz Spodnjega Posavja po poteh odreda. Ob osmih zjutraj se bodo zbrali v Sromljah, od tam pa bodo obiskali Silovec in kraj, kjer je bil ustanovljen Kozjanski odred. Pot jih bo nato vodila mimo partizanskih hiš in javk do Pišec, kjer jim bodo pripravili kosilo. Ob 15. uri se bo v Pišecah začel partizanski miting. Uvodno besedo bo imela predsednica občinske pionirske komisije v Brežicah tov. Anica Rožičeva. Komandant brigade bo nato poročal o pohodu, nakar bo sledil kulturni program. Sodelovali bodo pionirji osnovne šole Pišec ter sekstet glasbene šole v Brežicah.

Na mitingu pričakujejo veliko udeležencev iz vseh krajev Spodnjega Posavja. Borci bodo obujali spomine na dogodke iz časov, ki so jih preživeli v vrstah kozjanskega odreda. Jt.

PRED SREČANJEM BELOKRANJSKEGA ODREDA V SEMIČU

2. julija se zberemo v Semiču!

Letošnja osrednja proslava Bele krajine ob dnevu borca bo 2. julija dopoldne v Semiču, kjer bo množično zborovanje pripadnikov bivšega Belokranjskega odreda in vsega prebivalstva

Belokranjski partizanski odred je nastal v mračnih dneh fašistične okupacije in je kmalu postal udarna pest vsega belokranjskega ljudstva. Odredova kronika je bogata in se pričena s številnejšimi manjšimi spopadi z okupatorjem 1941. V spopadu s fašisti 1. novembra 1941 na Lazah so partizani utrpeli hude izgube. Od 30 borcev I. čete jih je 19 padlo junaške smrti, kar je bila huda izguba za komaj ustanovljeno četo. Preživeli pa so nadaljevali z odporom. Ze zgodaj spomladi 1942 se začne v Beli krajini množičen odpor. Pričelo je rasti partizanstvo, v začetku julija pa že zasledimo Belokranjski odred z več četami, ki je deloval na celotnem področju Bele krajine.

Prvi večji napad na Italijane je bil 1. junija 1942 v Starem trgu ob Kolpi. Zatem so ljudje množično prihajali v partizane. Napadi na sovražnika so se vrsti-

li. Napadli smo jih pri Rožnem dolu, v Hrastu in pri Zajcu na Gorjancih. Uničenje dveh sovražnih postojank je bilo velikega pomena, saj so zatem partizani osvobodili in nadzorovali pretežni del Gorjancev, medtem ko se je okupator zadrževal le še v večjih nižinskih postojankah.

Uspehi belokranjskega odreda so povzročili, da se je razplamtel in sam mogočen kres upora. Bela krajina je postala vojaško in politično žarišče, hkrati pa tudi baza za razvoj partizanstva in ljudske oblasti.

Občini Črnomelj in Metlika sta na skupnem zasedanju 9. aprila letos podelili Belokranjskemu odredu domicil. Ustanovljen je bil odbor pod vodstvom agilnega prvoborca Franca Koširja, ki je izvedel vse priprave za proslavo in srečanje 2. julija v Semiču.

Odbor je svojo dejavnost usmeril v urejevanje arhiva in pisanje kronike odreda. Po vseh osnovnih solah so imeli borci odreda predavanja o NOB, učenci osemletk in gimnazije Črnomelj pa so pisali tudi naloge na to temo. Z lepimi darili, vrednimi 30.000 din, je bilo nagradnih 80 nalog, vseh nagrad pa je bilo za 1.200.000 Sdin.

24. junija bo organiziran mladinski pohod po poteh Belokranjskega odreda, osnovno šolo v Semiču pa so imenovali v šolo Belokranjskega odreda.

Semič je že od nekaj tesno povezan z odredom, saj je bila na Smuku ustanovljena I. belokranjska četa. Prebivalstvo je z zadovoljstvom sprejelo dejavnost odreda in se z raznimi krajevnimi akcijami vneto pripravljajo na julijsko srečanje.

JANEZ VITKOVIC

Spominu Marjana Kozine

Minilo je leto, odkar nas je prerano zapustil znani slovenski komponist Marjan Kozina. Ob obletnici njegove smrti je bila v nedeljo ob 11. uri na njegovi preljubi Trški gori slavnostno odkrita spominska plošča.

Prireditve so začeli učenci osnovne šole »Kajta Rupena« iz Novega mesta. Zapeli so nekaj Kozinovih najlepših pesmi. Ravnatelj Dolenjskega muzeja prof. Janko Jarc je nato pozdravil skladateljeve najbližje: njegovo mamo Ma-

rico Kozinovo, vdovo Nedo ter vse sorodstvo, ob koncu pa še povabljeni goste: generalnega sekretarja SAZU prof. Milka Kosa, člana akademije dr. Frana Zwitterja, pisatelja in člana akademije Cirila Kosmača, direktorja Opere Dimitrija Zebreta, dirigenta Sama Hubada ter Boga Leskoviča, Bogdana Osolinika, direktorja Inštituta za zgodovino delavskega gibanja, Francija Kolarja, sekretarja NB iz Ljubljane, Tatjano Jakac ter Eda

Turnhreja-Primoža. Prisotni so bili še predsednik novomeške občinske skupščine Franci Kuhar, upravnik študijske knjižnice Bogo Komelj, direktor tovarne zdravil KRKA mg. ph. Boris Andrianič ter številni prijatelji in znanci Marjana Kozine.

O življenju in delu pokojnega umetnika so govorili še prof. Danilo Švara, prof. Pavle Šivic ter predsednik Franci Kuhar, ki je odkril tudi spominsko ploščo. Po odkritju so si prisotni ogledali sobo, v kateri je živel in deloval skladatelj Marjan Kozina, nato pa so se vpisali v spominsko knjigo in tako počastili spomin na velikega skladatelja. Na proslavi je zapel tudi zbor novomeških pionirjev pod vodstvom Jelke Kastelic.

Trška gora, ki je bila v zgodnjih dopoldanskih urah ovita z zaveso megle in rahlega dežja, je proti koncu proslave zažarela v soncu. Bilo je skoraj tako kakor tistega žalostnega dne lani v juniju, ko se je prav ta Marjanova Trška gora po hudem nalivu ob njegovem pogrebu nenadoma zasvetila skozi oblake v vsej svoji lepoti. Spomnili smo se te čudovite igre svetlobe in senc, ki je ni moč pozabiti, kakor ne bo nikdar mogoče pozabiti predragocenega bogastva, ki nam ga je zapustil veliki skladatelj in iskren prijatelj vseh naših ljudi.

Spomin na spoštovanega umetnika smo obudili tudi v ponedeljek na »Večeru Marjana Kozine«. Njegova dela, predvsem skladbe in pesmi za otroke, so igrali in lepo peli gojenci ljubljanskega zavoda za glasbeno in baletno izobraževanje.

MIHA GOSNIK

Razstava del Marjana Kozine

Kot dopolnilno večeru Marjana Kozine je študijska knjižnica Mirana Jarca priredila razstavo njegovih del. Marjan Kozina ni bil samo glasbenik, ampak je znal tudi zelo spretno sukati pero. Razstava, ki je bila odprta v nedeljo, 18. junija, kaže njegovo muzikalna dela skoraj v celoti, manjka le enajst tiskanih del, ki jih knjižnica nima. Obiskovalce razstave spozna Kozino tudi kot strokovnega pisatelja in prevajalca. Razstavljene so njegove izvirne knjige in prevodi del iz tujih književnosti. Marjan Kozina je bil vsestranski, saj iz njegovih člankov v periodikah vidimo, da je bil pisatelj, ki je pisal razen proznih del tudi igrice, suvereno je razpravjal o svoji stroki in pisal o vseh mogočih problemih. Brez dvoma se je zelo uveljavil tudi kot humorist. Na razstavi so tudi recenzije njegovih del. Kaj smo izgubili z Marjanom Kozino in kakšen ugled je užival doma, je razvidno iz številnih nekrologov, ki so razgrnjeni na razstavi.

P. BRESČAK

Ob drugi številki PLAMENA

Na črnomaljski gimnaziji je letos izšla druga številka »Plamena«. Tokrat je številka zelo pestra in bogata, saj je objavljena v njej razen pesmi tudi kritika taborniškega kluba sivana Staršes in kritika ansambla Bele strele. Pesnja v tej številki je zanimiva ter vsebinsko enotna.

Zanimiva so tudi stališča dijakov v odnosu starejša generacija — mlajša generacija. Del mladih se zavzema za beatnike in dolgočasno, ker vidijo v njih znanilce novega časa in pristaše novega življenja, drugi del pa oboja starejše kot nazadnjaške, ker zavračajo beatnike in dolgočasno. Srečujemo se torej samo z dvema skrajnima stališema. Malce smešna pa je trditve, da so križi trenj med generacijama samo starejši. JEK

Laskava ocena dela v študijski knjižnici

V spremstvu priznanega slovenskega literarnega zgodovinarja dr. Antona Slodnjaka je obiskal študijsko knjižnico Mirana Jarca dr. Josip Badalič, ugledni bibliotekar in znani jugoslovanski znanstvenik. Ogledal si je vse knjižnične prostore in deloma tudi knjižne zbirke. Ob ogledu knjižnice je v spominsko knjigo napisal naslednje besede: »Navdušen sem nad kulturno-znanstvenim delovanjem mestnih bibliotekarjev, kot sem ga spoznal v pravem kulturnem bramu, študijski knjižnici Mirana Jarca v Novem mestu. Menim, da je to prosvetiteljsko delo slovenskih bibliotekarjev prava duševna oaza Dolenjske in obenem lep primer ustvarjalne dejavnosti za vse narode Jugoslavije in za njihova neobdelana kulturna polja.«

Knjižnica je s to oceno lahko zadovoljna, saj sodi doktor Badalič med najpomembnejše jugoslovanske bibliotekarje.

Režiserski seminarji

Odbor za gledališko dejavnost pri republiknem svetu Zveze kulturno-prosvetnih organizacij Slovenije bo letos organiziral poletne režiserske seminarje ki bodo od 3. do 22. julija v Kopru. Kulturno-prosvetni delavci, ki se bodo udeležili seminarja, bodo lahko izbrali med naslednjimi temami predavanj: Režiserjevo delo ob pripravi na režijo, Mizanscena — osnovno izrazno sredstvo režije ter Sekundarna režijska pomagala. Vsak od navedenih seminarjev bo trajal le sedem dni, ker pa so drug za drugim, ima tako seminarist izjemno možnost, da se pripravi za dva ali celo za vse tri seminarje.

Letovišče filmske mladine v Pulju

Kino zveza Hrvatske letos znova odpira svoje Letovišče v Pulju. Prireditve Letovišče filmske mladine — Pulj 1967 se bo udeležilo večje število mladincev in mladink iz več republik.

Bratko Kreft: »Celjski grofje« v režiji Branka Gombarja, ki bodo oživel 24. junija ob 20. uri na grajskem dvorišču v Kostanjevici. Na sliki: Herman (S. Krošl), Barbara (M. Mencejeva) in Veronika (M. Krošlova).

„Celjski grofje“ v Kostanjevici

V soboto, 24. junija, bo zvečer ob 20. uri na dvorišču kostanjeviškega gradu največja prireditve letošnjega Dolenjskega kulturnega festivala. Celotni ansambel Slovenskega ljudskega gledališča iz Celja bo uprizoril Kreftovo

dramo »Celjski grofje«. Ta uprizoritev bo premiera in bo nudila lepo umetniško doživetje. Umetniki bodo pred nami razgrnili eno najzanimivejših in najmogočnejših srednjeveških osebnosti v naših krajih — lik Hermana II., razgrnili bodo usodo Veronike Deseniške, ki je žrtev obznanosti in moči. Vabimo prebivalstvo vse Dolenjske, Bele krajine in Spodnjega Posavja, da se predstave udeleži v čim večjem številu. Delovni kolektivi in sindikalne podružnice, organizirajte skupinske obiske te prireditve, vstopnic bo dovolj na razpolago, ker prostrano grajsko dvorišče lahko sprejme več tisoč ljudi. V primeru slabega vremena bo predstava v Domu kulture v Kostanjevici.

Posebni poštni žig za nedeljsko prireditve v Kostanjevici.

Letni obračun glasbene šole

Tudi orkester je začel redno delati; razvili bi ga radi v ubrano in harmonično telo. Nekateri njegovi sedanji člani bi lahko sčasom pristopili k novomeški godbi. Pomoč v glasbeni šoli iščejo tudi učiteljicini, saj se pripravljajo na pouk glasbe, katerega bodo s pridom uporabljali na bodočih delovnih mestih.

stvom Janeza Kuharja, zdaj pa prenaša bogate izkušnje na novomeške cicibane.

Javni nastop je začel zbor cimbano pod vodstvom tov. Marjan Grobming iz Ljubljane. Zborček vadi šele leto dni in šteje 35 do 40 stalnih članov. Vaje imajo enkrat na teden, na njih pa se učijo besedela pesmic Seveda se uče besedi tudi doma s pomočjo staršev. Težave zbora so v majhnem razponu glasov in v tem, da se njegovi članje težko skoncentrirajo za tudi le malo daljši nastop. Tov. Grobmingova je lani bila na vajah radijskega zborčka pod vod-

V nadaljevanju koncerta so se zvrstili violinisti Romana Jeras ter Marjan in Bojan Grile, kitarista Zoran Poredoš in Andrej Svent, solo pevki Tončka Kapš in Marjeta Skok, trobentač Branko Fuleskini, klarinetist Anton Kamn, violončelist Zoran Poredoš in Polona Zabkar, harmonikarja Vinko Jerman in Marko Svet ter pianisti Ero Jazbec, Polonca Šolmajer, Eliča Boh, Milica Milavšič, Lučka Medica, Olga Grimšič, Cvetka Zajc, Marjan Gams in Cvetka Avbar. Povalno in javno priznanje je treba izreči elasti slednji, saj je v zadnjem času izredno napredovala.

S tem programom bo glasbena šola nastopila tudi v Kostanjevici, kjer bo gostovanje v torek, 27. junija v okviru Dolenjskega kulturnega festivala. M. G.

Geologi v Belo krajino

25. junija bo že tretja ek-skurzija po Dolenjski. To pot prireja Slovensko geološko društvo geološki izlet v Belo krajino. Udeleženci se bodo peljali do Semiča in Črnomlja ter se ustavili v Kanizari. Tam bodo slišali, kakšna je geološka zgradba rudnika. Ob nadaljnji poti proti Vinici bodo spoznali zgoranjekredne apence, v katerih je veliko okamenelih školjk iz skupine rudistov. To so bile živali, ki so se pojavile ter tudi izumrle v zgornji kredni. Eno lupino so imele podobno kravjemu rogu, druga pa je bila samo majhen pokrovček.

V Vinici bo opoldanski počitek, nekaj časa pa bomo seveda posvetili pesniku Otonu Župančiču. Če bo lepo vreme, se bodo udeleženci ek-skurzije lahko kopali v Kolpi.

Avtobus bo peljal potem skozi Adlešiče in Gradac do Metlike. Na tej poti se bodo ljubitelji narave seznanjali z geološko zgradbo Bele krajine, obiskali bodo ležišča boksita ter videli zanimive rečne meandre pri Gradcu. V okolici Metlike bodo v svetlo sivih apnenih iskali jurske okamenine iz skupine hidrozojev ali trdoživnjakov. To so bile živali, ki so imele nežne apnene mrežaste skelete. Prav ti trdni deli so se v nekaterih plasteh ohranili v velikem številu. Hidrozoje je pri nas prvi temeljiteje raziskoval dr. Cveto Germovšek, ki je prav v Beli krajini na terenu tragično končal.

O geoloških zanimivostih bo na ek-skurziji govoril Franc Drobne. Da potovanje ne bo preveč enostransko, nam bo dr. Maks Wraber

pripovedoval o botaničnih posebnostih, Božo Račič pa nas bo seznanjal z Belo krajino ter tamkajšnjimi prebivalci. Ker je v Beli krajini veliko kraških pojavov, nam bodo domači raziskovalci govorili tudi o njih.

Za ek-skurzijo se je treba prijaviti tov. Vidi Pohar, Ljubljana, Aškerčeva 12/III, do 23. junija. Ob prijavi plačajo člani Slovenskega geološkega društva 28 N din, nečlani pa 33 N din. Avtobus bo odpeljal iz Ljubljane, Trg revolucije 11, točno ob 7. uri. Morebitni interesi iz Dolenjske pa bi po dogovoru lahko vstopili v Novem mestu ali kakem drugem kraju.

Glede na to, da je prva letošnja geološka ek-skurzija po Dolenjski (ob Krki do Kostanjevice) zelo uspela, pričakujemo tudi za Belo krajino veliko zanimanje.

Predsednik občine Franci Kuhar odkriva spominsko ploščo. (Foto: M. Moškon)

Dom v glavnem prenovljen

KUD »Ivan Vrtačnik« iz Loškega potoka je v glavnem prenovilo svoj kulturni dom — Izdatno je pomagala krajevna skupnost in drugi — Prošnje za novo pomoč

Obnova kulturnega doma v Loškem potoku je v glavnem končana. Opremiti bi bilo treba le še halo pred vhodom v dvorano.

Dosedanja dela so veljala okoli 15 milijonov S din. Največ (okoli 5 milijonov S din) je prispevala krajevna skupnost. Obrat INLES »Smreka« je prispeval za okoli 800.000 S din lesa, kmetijska zadruga je plačala nova okna, občinski sindikalni svet je prispeval 200.000 S din, občani Loškega potoka okoli 250.000 S din, razen tega pa

je bilo opravljenih precej prostovoljnih delovnih ur. S prostovoljnimi delom so se najbolj izkazali člani KUD »Ivan Vrtačnik«, ki so bili tudi pobudniki obnovitve doma.

Za popolno dograditev in opremo doma bi bilo potrebnih še najmanj okoli 4 milijone S din. KUD »Ivan Vrtačnik« že pošilja na podjetja, organizacije, društva, občino in celo na razne republiške organe prošnje za denarno pomoč. Ko bodo denar zbrali, bodo dom dokončali.

Kaj pravijo o odru mladih?

Tovarišica Sonja Gašperšič, urednica Delavske enotnosti, ki je bila tudi v komisiji za izbor del za X. srečanje dramskih amaterskih odrov, je v Delavski enotnosti 10. junija nastop novomeške dramske družine v Muski Soboti komentirala takole:

»Tako Oder mladih iz Novega mesta kot dramska skupina dijaškega doma iz Kranja sta naštudirala predstavi pod vodstvom strokovnih gledališčnikov. Dom Bernarda Albe španskega dramatika in pesnika uprizoritvi novomeških mladinc, dijakov in delavk iz »Krke« in Novoteksa je izkareval dovolj resnične človeške zavzetosti za Lorocovo dramo usode in krvi. Gotovo največja odlika pred-

stave pa je bila že kar spodobna govorna kultura, ki so jo dekleta v tej predstavi pokazala. Režiserka Alenka Bole-Vrabcova je na ta uspeh zelo ponosna, saj to mora biti končno pravi namen tam, kjer se z gledališkim ljubitelstvom srečajo mladi ljudje.«

V Murski Soboti je Oder mladih med ostalimi gledališčniki s svojim nastopom zavzel lepo mesto. Od prvih korakov na odru pa do danes so mladi gledališčniki že dobili vstop v slovensko amatersko gledališko areno. Zvečer smo, da Oder mladih pripravlja novo delo. To bo »Otok in Struga«, ki ga bodo uprizorili v grajskem dvorišču v Otočcu

Lončarstvo ne sme izumreti

Vrsta izdelkov ljudskega simpozija, lončarja Toneta Lešnjaka, je vzbudila pozornost na simpoziju primitivne keramike v Radencih. Mojster obljublja, da bo znova začel delati

Svet pod Gorjanci je bil od nekdaj znan po lončarjih. Svojo obrt opravljajo že stoletja, danes pa so brez naslednikov. »Le kdo bo veš dan preživel v blatu,« pravijo, ko jih sprašuje, kako je mogoče, da ta obrt zamira. Pa ne gre samo za obrt. Res so potrošniki njihovih izdelkov v največji meri kmečki ljudje, ki uporabljajo njihove izdelke doma. Vse večje pa postaja povpraševanje po teh predmetih zaradi njihove dekorativne vrednosti; z njimi si pomagamo pri ureditvi stanovanj, okrasne krožnike obešamo na stene, in kaj naj od narodnega blaga pokažemo nekemu, ki pride na Dolenjsko, če ne prav lončarskih izdelkov. Latvice, okrasni krožniki, skledice in petelinji, čuki ter mali kipeci so blago, ki vse pogosteje roma čez meje naše domovine. K lončarjem pogosto zababajo slikarji in kiparji ter naročajo posebne izdelke: iz majolik nastanejo luči ter svečniki, nad knjižno polico je obešen okrasni krožnik z valovnico ali drugimi okraski, z lončarji se pogovarjajo razni turistični

delavci. Preprosti ljudje so upeli v glino in pod njihovimi prsti nastajajo na kole vrstu posode raznih oblik in velikosti, spreminjajo se, vedno in oblikujejo. Ko je majolika končana, lončar vreže napise. Spraveval sem jih, če imajo napise za majolike zbrane v kakšni beleščici. Pa jih nimajo. Napisejo standardne napise in rime stresaajo kar iz rokava. Izročilo njihovih staršev so, od mladih nog jih poznajo. In ne razmišljajo o njih.

Svet Martin, daj nam vin' voda pa naj žene milin... Obiskal sem tri lončarje: Vinka Veneta iz Podbočja, Toneta Lešnjaka iz Kostanjevice in Skoda z Gornje Prekope.

»Sedajle pripravljam barvo,« je povedal Vinko Vene. Pred hišo je imel celo vrsto izdelkov, ki jih je once sušilo. V prostoru, kjer dela, ima izdelke že pobarvane. Okrašeni so z valovnico. Vene rod je rod lončarjev. Vinko je zadnji med njimi. Pri njem se ustavljajo slovenski likovniki s posebnimi naročili. Iz starih pekačev je naredil nekaj prav posrečeneh senčnikov za luči, ki vise na metliški Veselici. Pravijo, da ni človeka, ki ne bi postal pozoren manje in vprašal, od kod so. Vene pa pravi, da ni stvari, ki je ne bi naredil. Pred menoj gnete glino, usede se za lončarski kolovrat in oblikuje posodo. Njegovi prsti se potpravajo in posoda dobiva obliko, ki si jo je lončar zamislil. Glino koplje v Podlugu. In pravi, da je ta najboljša. Z izdelki potuje v Sentiernji in drugam.

Lončar Skoda z Gornje Prekope ima veliko zalogo izdelkov: majolik, okrasnih krožnikov vseh velikosti, skled in skledice. S svojimi izdelki potuje pogosto v Novo mesto. Pravijo, da ni lončarja, ki bi naredil tako dobrega šentjernejskega petelina kot prav on. Njegovi petelinji potujejo v Nemčijo, Avstrijo, na Češko in drugam. Petelinji sicer ni kdove kako star lončarski izdelek (izdelovati so jih medna začeli ob koncu prejšnjega stoletja), je pa postal zelo priljubljen in je zanesel slavo dolenjskim lončarjem daleč po Sloveniji in drugam. Pred vojno so v tej družini lončarstva ne sme izumreti. Ne prenehalo je bilo, ko bi ta dejavnost prenehala živeti. Podpirati bi jo moral Dolenjski muzej, turistična društva in kulturno-prosvetne organizacije pri nas.

Današnji čas je tem stvarnem naklonjen. Novo rojstvo lončarske umetnosti in obrti se obeta in že je čas, da podpremo njihovo dejavnost. Jutri pa ga morda ne bo več.

PETER BRESČAK

Domači lončarski mojster med svojimi umetninami. V letu turizma je mojster: Jože Kološa

V nedeljo, 18. junija, so se v Dolenjskih Toplicah zbrali nosilci I. slovenske artilerijske brigade in XII. slovenske brigade. Več kot 200 nekdanjih borcev je ob pravnem obujalo spomine na partizanske dni. Pionirji topliške šole kratek kulturni spored. Zbrane borce je pozdravil tudi predsednik skupščine Novo mesto Avgust Avbar. (Foto: Miroslav ...)

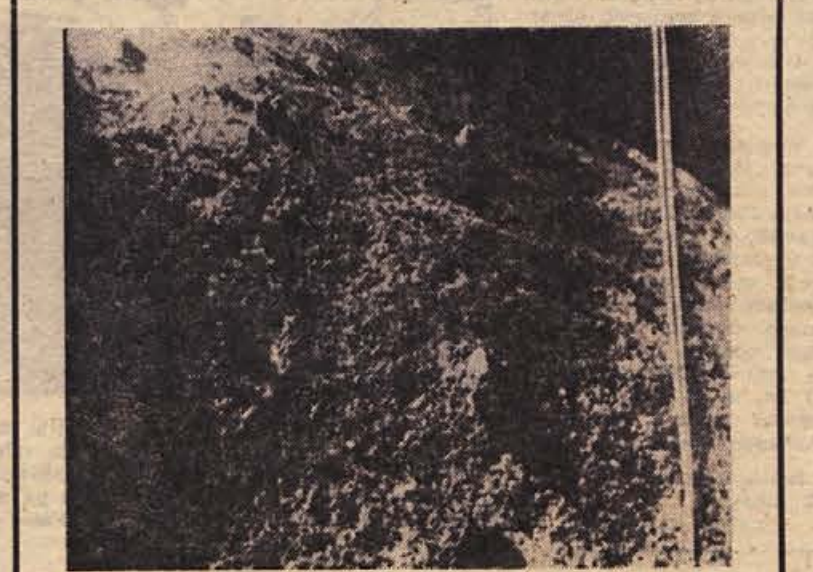
Na povabilo Slovenske izseljenke matice gostuje letos pittsburski slovenski oktet pri ... jakom, ki s svojim prizadevanjem ohranjajo v novi domovini slovensko pesem in ... vem gostovanju naša prisrčna dobrodošlica in pozdrav! Oktet bo pod vodstvom Franka ... krajin, nastopil 24. junija v Crnomlju, 25. junija pa v Kočevju

Zmaga je odplavala po Krki

Finale tekmovanja, ki jih je med mesti organiziral ljubljanski televizijski studio, je za nami. V nedeljo, 18. junija, je novomeško ekipo premagal Maribor. Naj na začetku omenimo, da je bil televizijski prenos iz treh mest (Novo mesto, Ljubljana, Maribor) namenjen vsem jugoslovanskim mestom, ker da ta sedaj, ko je tekmovanje mimo, prejšnjih oddaj pa gledalci širom po Jugoslaviji niso videli, lahko sklepajo, kako važno mesto v takem showu zmagovalec — pravnik. Pa šalo (in rahlo ogorčenje) na strani v Rim potujejo Mariborčani (to je nagrada železnega transportnega podjetja iz Ljubljane), potujejo zmagovalec! Na zaslonih je bilo eden glavnih akterjev Novo mesto s Krko, dolni, z jadrnicami... kar za močnejše turizem ni nepomembno! Veliko je tudi to, da je tekmovanje vzbudilo kar najširše zanimanje med Novomeščani in Mariborčani na drugi strani, prijateljske vezi med mesti pa so se okrepile.

Množica mlajših prebivalcev Novega mesta je že dopoldne oblegala Loko, kjer je bilo razpetih ogromno število kablov in vsega, kar je potrebno za tako zahtevno oddajo. Vreme se je popoldne izboljšalo, zato se je marsikdo, ki se je sicer odločil, da bo tekmovanje spremljal doma v naslonjaču, napotil na Loko. Na smernem začetku oddaje smo izvedeli, da pri njeni realizaciji sodeluje razen številnih sodelavcev tudi 43 tehnikov, kot zmagovalec pa so prišle tehnične močnejše in ob 21.10 smo znova prisluhnili besedam Trefalta in Terčeka. Po opravljenih pozdravnih smotih smo izvedeli, da je Maribor neomajno prepričan v zmago!

Zapletlo pa se je takoj na začetku. Stane Vidmar je z odličnim pobiranjem žog prišel Novemu mestu točke naskoka. Z rešetkami, priključkom traktorja, je opravil delo v eni minuti in 49 sekundah. Pobiral pa je tudi lončke, kar v naslednjih ni bilo prepovedano. Mariborčan pa je pobiral samo žoge! Sledila je pritožba, ki se je vlekla skozi vse oddaje. Novomeščani so izgubili šest točk naskoka, ker se redaktor oddaje ni precizno posvetoval s skupino v Mariboru in Novem mestu. Pritoževal se je Maribor in Novo mesto je potegnilo krajski konec palice. »Novomeščanski tekmovalec, kot smo slišali iz Maribora, s točkami, ki

Posnetek Lunine površine s sovjetske vesoljske ladje »Luna-9«

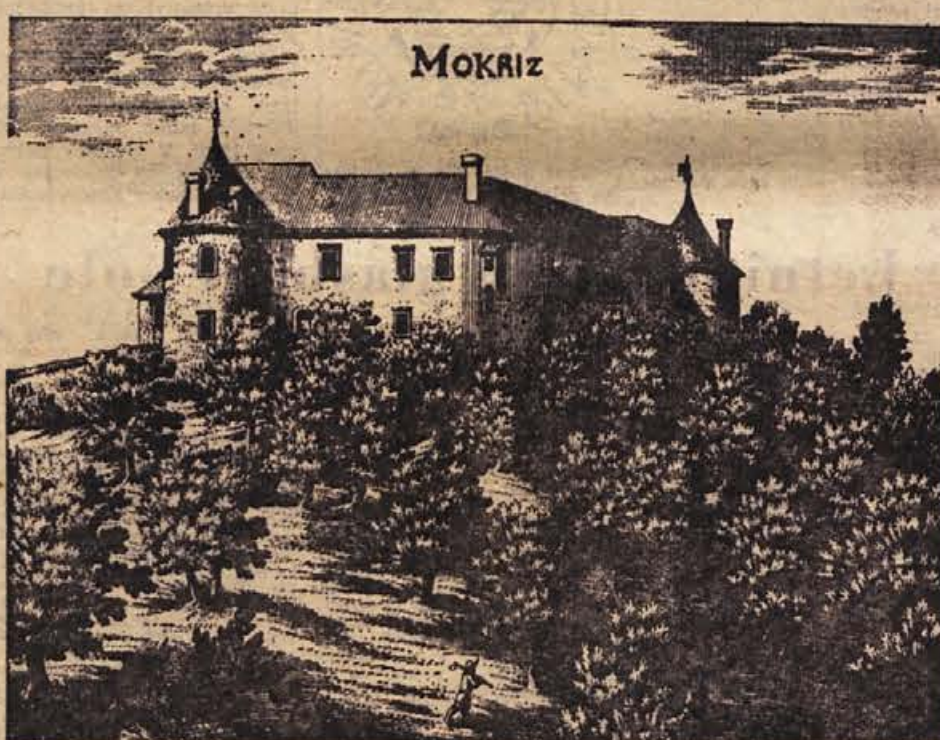
Stroške za polet na Mesec najbolj lahko spoznamo iz ameriškega projekta »Apollo«. Po ameriških proračunih bo realizacija tega načrta stala najmanj 30 milijard dolarjev! Številni strokovnjaki pa sodijo, da se bo do dejanske stroške za izvedbo tega načrta sukali med 50 do 60 milijardami dolarjev. Če bi število 50 milijard spremenili v jugoslovansko valutno vrednost, bi nam postalo takoj jasno, koliko stane polet na Mesec: prav toliko, kolikor znaša ves naš nacionalni dohodek za dobo enajstih let!

Kaj nam bo prineslo leto 1967? Osvajanje vesolja poteka tako naglo, da so ljudje pripravljeni tudi na največja presenečenja, celo na to, da bo človek vsak čas zletel na Mesec.

Oči Amerikancev so zazrte v leto 1968, za katero je predviden polet človeka na Mesec. Največji optimisti pa so bili kar prepričani, da bodo Amerikanci že ob koncu tega leta prehiteli Ruso. Ta čezmerni optimizem pa je urno skopnel, ko so poginili trije ameriški kozmonavti. Kaj Sovjetska zveza pripravlja za letošnje leto in za naslednja, tega ne vemo. Čeprav je bil kozmonavt Aleksej Leonov v svoji izjavi bolj oprijemljiv, tudi on ni šel dalje od svojih rojakov, ko je rekel, da v naslednjih štirih letih lahko pristane človeka na Mesecu in da se sovjetski kozmonavti zelo resno pripravljajo za uresničitev te zamisli.

Zadnje mesece po svetu govore, da pripravlja Sovjetska zveza izredno presenečenje in da bomo to leto, ki je 50. obletnica oktobrske revolucije (7. novembra), gledali vesoljski ognjem, ob katerem nam bo zastal dih. Morda bo to že polet človeka na Mesec.

Valvasor o gradovih v dolini Krke

MOKRIZA

MOKRICE

Kje Mokrice težijo. Izvor imena. Lega tega gradu. Prejšnji lastniki gospostva. Kdo je dandanes njihov lastnik.

Grad in gospostvo Mokrice (po kranjsko Mokrice) ležita na Dolenjskem, od glavnega mesta Ljubljane trinajst, od mesta Krško pa dve dobri milj. Gospostvo leži na hrvaški meji in so ga poprej prištevati k Slovenski marki; grad je od hrvaškega glavnega mesta oddaljen le štiri milje.

Nemško ime izvira od kranjskega. Mokrice namreč pomenijo mokroto ali vlažnost, ker je ta kraj zaradi hvoznih tal ob daljšem deževju precej vlažen in blaten in ker nedaleč od tod teče mimo Sava.

Grad stoji na sedni vzpetini. Poslopje pa je zidano precej močno in trdno ter opremljeno s tremi okroglimi stolpi.

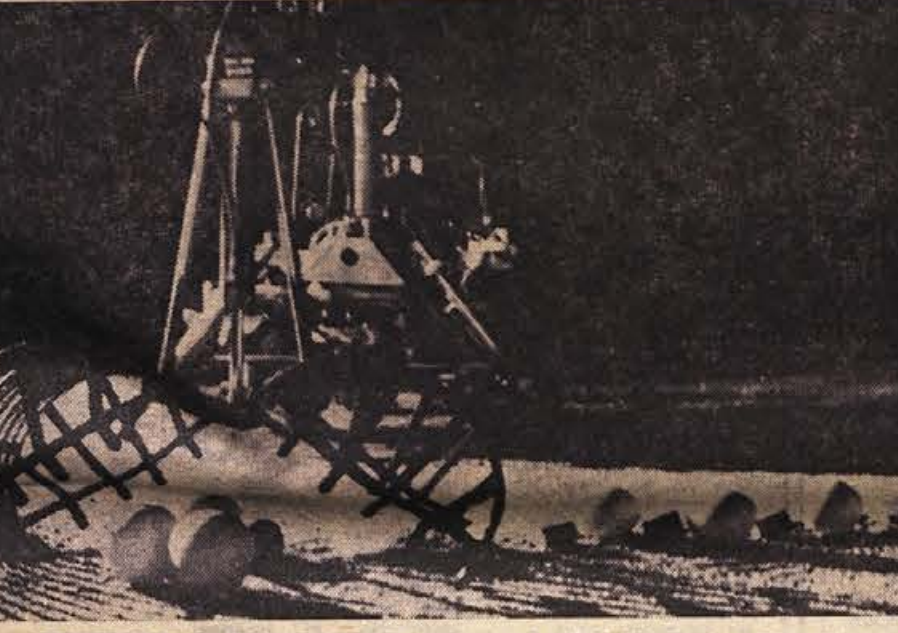
To gospostvo ima brez primere dobro in rodovitna tla, lepa in rodovitna ravna polja, travnike, različno sadno drevje, poleg tega pa nadvse odlično vinsko trto.

Nekod je bilo gospostvo, kakor to lahko razberemo iz starih rokopisov in spisov last gospodov Sebrlach. Za gospodom Sigmundom Sebrlach, posled-

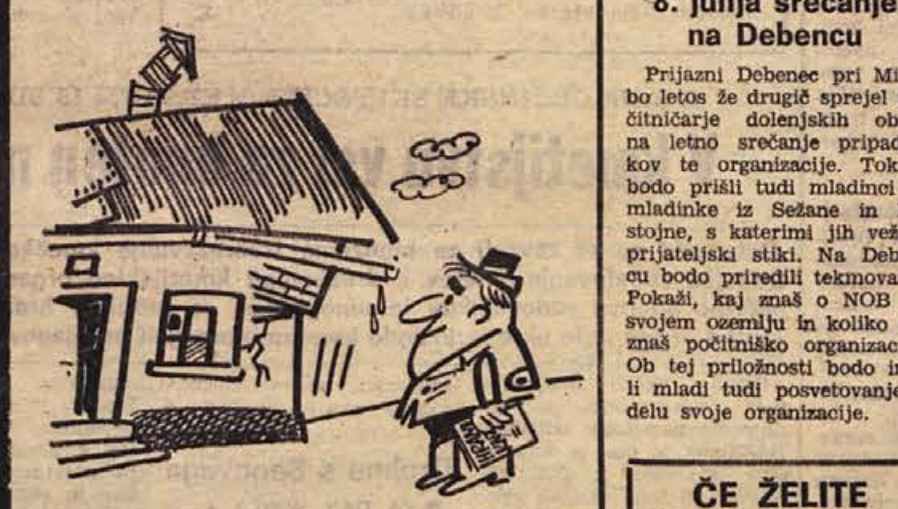
njim svojega imena in rodu, je grad prešel na plemenito gospodično Perneškov (tako se glasijo besede v spisu), od te ga je dobila v last Doroteja Khünberg, od nje pa zopet gospodje Račkhniz, nato gospodje Ainkhitrn, potem pa gospodje Gregorjanič; tako je bil gospod Nikolaj pl. Gregorjanič poleg dveh odličnih gospodarjev na Hrvaškem, namreč Suseda in Medvedgrada in žumberške kapetanije, se lastnik tega gospostva. Nato je lastništvo gradu prešlo na gospode Moscone. Se pred kratkim je bila lastnica gradu gospa Barbara, rojena grofica Drašković, vdova po gospodu Jožefu pl. Mosconu, ki pa se je nedavno tega preselil s tega sveta.

Dandanes nad tem krajem gospostva njegova ekselencia gospod Nikolaj grof Erdödy, ban hrvaški.

Grad Mokrice stoji v bližini vasi Rajec, 19 km od Krškega ali 10 km od Brežic nad bregom Dolenjskega potoka. Danes je v njem hotel »Grad Mokrice«.

PREDPOTOPNA POSAST? Ne! Le traktorski priključek, ki je pobiral žoge

Da, to bi bila katastrofa — če ne bi imel Francelj denarja za popravilo na hranilni knjižici

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE v Novem mestu ali pri njenih poslovnih enotah v Krškem, Metliki in Trebnjem!

Hranilno knjižico DBH lahko dobite tudi pri vseh poštah v občinah Novo mesto, Krško, Metlika in Trebnje!

8. julija srečanje na Debencu

Prijazni Dobenec pri Mirni bo letos že drugič sprejel počitničarje dolenjskih občin na letno srečanje pripadnikov te organizacije. Tokrat bodo prišli tudi mladinci in mladinke iz Sežane in Postojne, s katerimi jih večjejo prijateljski sili. Na Debencu bodo priredili tekmovanje Pokaži, kaj znaš o NOB na svojem ozemlju in koliko znaš počitniško organizacijo. Ob tej priložnosti bodo imeli mladci tudi posvetovanje o delu svoje organizacije.

Po poteh 13. proletarske brigade

V nedeljo, 18. junija, je prišlo na metliško področje 32 učencev zagrebških šol, ki so na pohodu po poteh 13. proletarske brigade. Na Suhorju so jim učenci tamkajšnje šole priredili sprejem, nato pa so zagrebški šolarji poslušali spominke Jožeta Miheliča na boje v Beli krajini. Ob objemu Metlike so si ogledali muzej nato pa so se pokropčali na Veselici, kjer jim je gostinsko podjetje nudilo izdatna kosila po reklamni ceni 600 Sdin. Zagrebčani so bili z obiskom v metliški občini zelo zadovoljni.

PRIHODNJIČ: nove arheološke najdbe na Dolenjskem!

Dve razstavi V Posavskem muzeju v Brežicah

so odprli 10. junija v galerijskih prostorih muzeja. Dolenjska galerija v Novem mestu je posodila 30 slik iz svoje stalne galerijske zbirke. Razstavljene slike prikazuje pregled slikarstva od renesance do romantike. Med deli znanih evropskih slikarjev so tudi nekatera olja najbolj znanega slovenskega slikarja iz dobe romantike Matveja Lengusa.

V grajski dvorani pa je razstavljenih 23 grafičnih listov slikarja, grafika in ki parja Jožeta Gorjupa, kostanjeviškega rojaka. Razstavo je posredovala Gorjupova galerija iz Kostanjevice. Razstavljene grafične liste dokazujejo izredno nadarjenost tega mladega umetnika, ki je umri leta 1932 star komaj 25 let, in je v nekaj letih ustvaril izredno bogat in kvaliteten umetniški opus.

Razstavi bosta odprti do 12. julija.

S. S.

V brežiški OPEKARNI vsak dan naložijo nekaj opeke na tovornjake in vprežne vozove, toda zaloge nočejo skopneti. Se vedno so v njih skrite milijonske vsote. Građenj je vsak dan manj, razen tega pa uporabljajo ljudje mnogo cementnih zidakov. (Foto: J. Teppey)

USPEŠNA POČITNIŠKA IZMENJAVA ŠOLARJEV

Letovanje gorenjskih otrok pri nas

Mladi Bohinjci letos drugič med Brežičani — Obiskovali bodo plavalni tečaj — Društva prijateljev mladine po vsej občini zbirajo prispevke za letovanje siromašnih otrok v Savudriji — Njem so namenila ves denar, ki so ga prejela za uspehe v enoletnem medsebojnem tekmovanju

Prvega julija pričakujejo v Brežicah spet otroke iz Bohinjskega kota. Za letovanje se jih je prijavilo 24. Lani jih je prišlo samo 10, pozimi pa je bilo na počitnicah v Bohinju 17 Brežičanov.

Otroci z Gorenjskega bodo stanovali in se hranili pri družinah. Plavalni tečaj in zabavni del organizira za goste občinska Zveza prijateljev mladine. Delo z mladimi je zaupala učiteljku Karlu Degnu.

Za otroke brežiških šol organizira Zveza prijateljev mladine letovanje ob morju. Prva skupina je na odhodu od 21. junija. Oddih v Savudriji traja 10 dni. Oskrba velja 17.000 S din, prevoz pa 2000 S din. Otroke prevažata avtobus tja in nazaj.

Prijave za letovanje pionirjev v Savudriji zbirajo šolska vodstva. Za tiste, ki ne morejo plačati letovanja, pa so šibkega zdravja, zbirajo pomoč Društva prijateljev mladine. Obračajo se na delovne organizacije s prošnjo, da prispevajo za otroke zaposlenih. Društva so name-

nila za letovanje otrok tudi listi denar, ki so ga prejela za uspehe v medsebojnem tekmovanju.

Društvo prijateljev mladine iz Pišec je doseglo 1847 točk in zato prejelo 92.350 S din. Na drugem mestu je društvo iz Brežic s 1821 točkami, na tretjem mestu DPM Artiče s 1179 točkami, nakar sledi DPM Bizeljsko s 1091

točkami. Na 5. mestu je Dobova, na 6. Cerklje, na 7. Globoko, na 8. Velika dolina, na 9. Kepele in na 10. mestu Stara vas z 207 točkami. Za vsako doseženo točko so dobila društva po 50 S din. Tekmovanje se nadaljuje z dopolnjenim programom, ki ga je sprejela občinska Zveza prijateljev mladine na razširjeni seji 8. junija.

Turistično društvo dobilo novo vodstvo in program

Poročali smo že, da Turistično društvo Brežice na letnem občnem zboru ni moglo izvoliti novega vodstva. Odbor 11 članov je dobilo šele 8. junija, ko so zbor ponovili na pobudo iniciativnega odbora občinske Turistične zveze. Upravni odbor bo vodil Pepi Podgoršek, hortikulturno sekcijo pa Jože Mejak. Zmenili so se, da bodo na kopaljšču ob Krki postavili slačilnice, uredili sanitarije

in popravili pot do vode. V kratkem nameravajo postaviti 12 klopi in koške za odpadke, urediti pa bodo tudi recepcijsko službo in park pri železniški postaji. Pozimi bodo za turistične delavce izvedli izobraževalno akcijo in organizirali izlete na turistična območja. Pri društvu bosta delovali hortikulturna in karnevalska sekcija.

Novo izvolitve komisij

Občinska skupščina Brežice je izvolila za predsednika komisije za zadeve borcev odbornika Franca Butaro, za predsednika komisije za prehod na 42-urni delavnik Iva Osolnika in za predsednika komisije za upokojitve borcev Martina Bajca.

Mesto predsednika upravnega odbora cestnega sklada je zaupala skupščina Lojzetu Vučajniku, mesto predsednika upravnega odbora sklada za kmetijstvo Francu Mohorju, za vodjo štaba civilne zaščite pa je izvolila podpredsednika Marjana Gregoriča.

NOVO V BREŽICAH

Občinski sindikalni svet je v četrtek, 15. t. m., popoldne organiziral manjvredno predavanje z razgovorom o stabilizaciji našega gospodarstva po reformnem obdobju ter uvodu tujega kapitala. Predaval je tov. Janez Škerjanc iz Ljubljane.

Osnovne šole bratov Ribarjev iz naše domovine so dale pobudo za ustanovitev sklada, ki bi z nagradami spodbujal učence k boljšim uspehom. Tudi brežiška šola bo pričela s akcijo zbiranja sredstev.

Godba na pihala iz Kapel se bo v soboto, 24. t. m., udeležila revije godb, ki jo bo republikanski svet ZKPO organiziral v Kopru.

V četrtek, 15. t. m., je bilo v Brežicah posvetovanje o dopolnilnem izobraževanju kadrov. Po obisku sodeč je susedba v delovnih organizacijah zadovoljiva?

Na zadnji seji AMD Brežice so razpravljali o gradnji lastnih prostorov, analizirali izlet v znano in šolanje tečajnikov za motorna vozila.

V svoj letošnji program je združenje rezervnih oficirjev in podoficirjev sprejelo tudi obvezno streljanje z malokalibrsko puško. Člani mestne organizacije bodo tekmovali v nedeljo, 25. t. m.

Pretekli teden je bila dokončano asfaltirana Ulica 21. maja v Brežicah.

V šestih mesecih do poklica

V obratu LISCE na Senovem se priučuje za delo pri šivalnih strojih 29 deklet — Že v juniju jih čaka preizkus teoretičnega in praktičnega znanja — V obratu je zdaj zaposlenih 132 delavk

Z Majdo Kovačevo, instruktorko izobraževalnega centra v sevniški LISCI, sem se tokrat srečala na Senovem. V konfekcijskem obratu že ne-

kaj mesecev nadzoruje priučevanje delavk za poklic konfekcionarke.

Med njimi so po večini mlada dekleta do 20. leta starosti. V podjetju so od januarja in februarja letos. Vseh skupaj je 29 in v kratkem jih čaka izpitna preizkušnja. Prve kandidatke se bodo znašle pred izpitno komisijo 24. junija.

»Kako dolga je priučevalna doba?«

»Šest mesecev traja, če pa katera izmed delavk ne napravi izpita, potem ji komisija to dobo lahko podaljša še za mesec dni. Pogoj za izpit je vsaj 80-odstotno doseganje norme na treh delovnih fazah,« je pojasnila tovarišica Kovačeva.

»Ali jih pri izpitu veliko izločite?«

»Odkar smo vpeljali testiranje že ob sprejemu, zelo malo. Vse tiste, pri katerih s testi ugotovimo pomanjkanje ročne spretnosti in drugih sposobnosti za opravljanje poklica pri šivalnem stroju, odslovimo takoj na začetku, da se pravočasno usmerijo drugam. Za marsikatero dekletje je zaposlitev pri nas ishod v sili, ker ji omogoča, da ostane v domačem kraju.«

»Koliko zaslužijo med priučevanjem?«

»Po 15.000 S din prejema jo na mesec, pozneje pa je njihov dohodek odvisen od doseganja norme.«

»Koliko delavk je zdaj zaposlenih v obratu na Senovem?«

»Vseh skupaj je 132, od tega 65 konfekcionar. Delajo

ELEKTROTEHNA v Krškem

Velika izbira pralnih strojev: Candy, Castor, Rex, Indesit, Himo, Obodin itd. Trgovina je dobro založena z raznovrstnimi lestenci, namiznimi svetilkami, delavniškimi svetilkami in drugimi svetlobnimi telesi. Dobili so številne z vgrajenimi programatorji. Avtomatske telefone, različne elektroinstalacijski material, žarnice, gospodinjstvske pripomočke ter ves ostali material in pribor elektrotehniške stroke lahko dobite v krški »Elektrotehna«.

»Izdelki morajo biti brezhibni. Nove vrste tkanin so zahtevnejše od klasičnih, zato je vsak začetek težak,« ugotavlja instruktorka Majda Kovačeva. (Foto: J. Teppey)

v dveh izmenah. Obrat bi se lahko razširil, ker je dovolj prostoren, da bi postavili vanj še nekaj strojev.« J. T.

Zakaj čakati na dežju?

Brestaničani želijo, da bi avtobusno postajališče postavili pred gostilno na Polju. Sedanja postaja pri Kuneju je nezavarovana in potniki morajo pogosto čakati na dežju. Če pa bi bilo postajališče na Polju, bi lahko počakali na prihod avtobusa v gostilni.

RK

1.200.000 N din za most

Za nadaljevanje krakega mostu in gradnjo priključkov na obeh bregovih Save potrebuje občina letos 3.200.000 N din. Del tega zneska je prispeval republiški cestni sklad, del bodo zbrale delovne organizacije, razliko pa bo skupščina krila s posojilom.

Odborniki so na seji 15. junija glasovali za najetje 1.200.000 Ndin kredita, ki

ga bo skupščina najela pri Dolenjski banki v Novem mestu. O višini podražitev in stroških zemeljskih del na priključkih bodo odborniki natančneje seznanjeni na eni izmed naslednjih sej. Most pomeni milijardno investicijo, ki bremeni vse občinsko gospodarstvo, zato želi biti skupščina natančno poučena o izdatkih. Jt.

S SEJE OBČINSKE SKUPŠČINE V KRŠKEM 15. JUNIJA

V kmetijstvu vsi za enoten načrt

Odborniki so se zavzeli za množično izobraževanje kmečke mladine, za trdnejše sodelovanje kmetov z družbenimi kmetijskimi organizacijami, za načrtno obnovo sadovnjakov in vinogradov, za krepitev hranilno-kreditne službe in vse tiste ukrepe, ki bodo kmetom pomagali premagovati zaostalost

Občino Krško prištevajo med razvita območja. Pri skupnem narodnem dohodku 140.582.000 N din je kmetijstvo udeleženo z 29.488.000 N din, od tega zasebni sektor s 23.800.000 N din. To pomeni, da so v tej panogi zelo skromno izkoriščene možnosti za proizvodnjo in da bo moralo kmetijstvo hitreje dohitevati čas.

Zasebni kmetje imajo v svojih rokah 92,9 odst. vseh obdelovalnih površin. Zaradi tega se je skupščina zavzela za enotno usmeritev razvoja individualne kmetijske proizvodnje. Na seji 15. junija je predsednik skupščine Stane Nuncič prikazal odbornikom problematiko kmetijstva v občini in ukrepe, ki naj bi pomagali premostiti nekatere vsakodnevne težave.

V svojem obširnem referatu je tovariš Nuncič poudaril predvsem tiste hibe, ki zavirajo hitrejši razvoj kmetijstva in odvirajo kmete v vrste zaostalih proizvajalcev.

Odborniki so v razpravi podpirali njegov predlog za

Drobne s Senovega

■ ZA DAN BORCA 4. julija in dan vstaje 22. julija SZDL Senovo pripravlja program. Obenem bodo praznovali tudi dan rudarjev. Vsebina programa še ni javljena.

■ ZARJAVELE PROMETNE ZNAKE na Senovem bi bilo treba zamenjati, tam kjer jih ni, pa postaviti nove. Na vseh križiščih bi morali postaviti znake »Stope«.

■ CESTO PROTI RAVNAM so začeli popravljati. Delo opravlja jamski obrat rudnika.

■ DELO NA NJIVAH je zadnje dni oviral dež, tako da so kmetje v zaostanku z okopavanjem koruze in krompirja. Krompir, ki je že dorastel za ogrebanje, še vedno ni okopan.

množično izobraževanje kmečke mladine, za trdnejše pogodbeno sodelovanje kmetov z družbenimi sektorjem, za načrtno obnovo vinogradov in sadovnjakov, za krepitev kreditne-hranilne službe in za izdajo takih predpisov, ki bodo pospeševali kmetijsko proizvodnjo. V razpravi so se odborniki zavzeli tudi za sodobno trgovino s kmetijskimi pridelki, za večjo uporabo gnojil in zaščitnih sredstev ter za spodbudno davčno politiko.

Na seji so sprejeli tudi odlok o pospeševanju živinoreje in zdravstvenem varstvu živine.

J. T.

V Brežicah bo govoril tudi Sergej Kraigher

V Brežicah se vsestransko pripravljajo na proslavo ob dnevu borca. Lepaki so narejeni, listine za podelitev domicila Kozjanskemu odredu pa so že v tiskarni. 8. junija so se sešli zborovodje iz Spodnjega Posavja in se dogovorili o skupnem nastopu pevskih zborov. Iz Ljubljane so sporočili, da se bosta proslave 2. julija v Brežicah udeležila tudi predsednik skupščine SRS Sergej Kraigher in predsednik ZZB NOV Slovenije Franc Leskošek — Luka. Na proslavi bodo predvidoma govorili Sergej Kraigher, komandant Kozjanskega odreda Marjan Jerin in pod-

BREŽIŠKE VESTI

VESTI IZ KRŠKE OBČINE

Zgledna aktivistka RK v Boštanju

Tajnica osnovne organizacije Rdečega križa v Boštanju, prosvetna delavka Stefka Stempljeva, prizadevno dela v tej organizaciji že več kot 10 let. Vodi tudi podmladek Rdečega križa na šoli, sodeluje pri organizaciji krvodajalskih akcij, sama pa že več let daje kri. Poleg tega rada sodeluje pri prosvetnem delu s šolsko in odraslo mladino. Njena zasluga in zasluga obeh bratov Liscov ter blagajničarke Kuganičeve je, da so uspehi organizacije RK v Boštanju iz leta v leto

Asfaltne ceste so zelo veseli vsi prebivalci Sevnice in njene okolice. Posebno hvaležni so mnogi kolesarji, ki jih pot vodi v Sevnico na delo ali po opravkih. Na zgornji sliki je del lepo urejene ceste skozi naselje Log, kjer je bilo doslej v suhem vremenu prav neznosno. Številni avtomobili so s široke prašne ceste stalno dvigali prah, da je na vseh koncih silil ljudem v hiše. (Foto: M. Legan)

S SEJE OBCINSKE SKUPŠČINE 14. JUNIJA

Cesta spreminja razporejenost ljudi

Preden so se odborniki lotili obsežnega dnevnega reda, jim je sekretar občinskega komiteja ZK Jože Bogovič govoril o stanju na Srednjem vzhodu — Na predlog predsednika občinske skupščine Franca Molana so poslali zveznemu vršnemu svetu resolucijo, v kateri je bilo rečeno, da se prebivalci sevniske občine pridružujejo ogorčenju nad izraelskim napadom in da podpirajo jugoslovansko politiko

Številna vprašanja odbornikov in živa razprava o modernizaciji ceste Radeče — Krško je znova pokazala, kaj ljudem pomenijo boljše ceste. Tako rekoč z obema rokama so glasovali za prevzem plačevanja 70 milijonov Sdin posojila, ki ga je celjska kreditna banka odobrila

novomeškemu Cestnemu podjetju za asfaltiranje te ceste

Ko so razpravljali o tem, v katero smer naj bi podaljševali asfaltno prevleko, so se odločili, naj bi najprej modernizirali cesto proti Radečam, posebno se zato, ker je lažja občina sklenila potegniti se 3 km asfalta do Radeč.

Občini so zadovoljni, da je začelo tudi pri oostah iti na bolje. Ohrabrujejo je predvsem to, da bodo prihodnje leto asfaltirali vsaj toliko kot letos, saj je precej denarja zagotovljenega v republiškem srednjeročnem načrtu. Sevnška občinska skupščina si bo prizadevala v prihodnje še bolj pritegniti k sodelovanju sosednje občine, zakaj tudi njim je v prid dobra cesta.

Pomembni točki dnevnega reda sta bila tudi odlok o sestavi svetov skupščine in odlok o prispevkih za izobraževanje. K amandmaju odbornika Ogorevca, ki je predlagal združitev nekaterih svetov, ki imajo sorodno delovno področje in se že sedaj večkrat sestajajo skupaj, je

skupščina sklenila to vprašanje ponovno proučiti in šele potem imenovati nove člane svetov in komisij.

V razpravi o virih financiranja izobraževalne skupnosti je bilo k odloku, ki določa stopnje prispevkov, še dodano, da mora šolstvo v vsakem primeru dobiti toliko, kolikor mu pripada po proračunu; rebažans proračuna pa naj bi se upošteval v enakem odstotku za vse porabnike proračunskega denarja. M. L.

Krmelj: zagotovljenih še 5 milijonov

Doslej je primanjkovalo za asfaltiranje ceste skozi Krmelj še pet milijonov starih dinarjev. Pred nekaj dnevi je bilo sklenjeno, da bo občina v ta namen najela premostitveni kredit pri banki ali pa zagotovila denar v občinskem proračunu iz negospodarskih investicij. Ko bo to izvedeno, bodo takoj začeli z delom, zakaj zdaj je treba najprej položiti večino denarja, šele nato se podjetje loti asfaltiranja.

Pogojno odobrena podražitev

Če bodo enako naredile tudi druge občinske skupščine, bo Sevnica ugodila zahtevam ljubljanskih mlekar, ki želijo povečati ceno litru mleka na 145 starih dinarjev

Kako velika je razlika v prizadevnosti prebivalcev, kadar je treba ugoditi zahtevi po povzvišanju cene prehranskega proizvoda ali kakega drugega izdelka, je pokazala tudi burna razprava na zadnji seji sevniske občinske skupščine.

Zatem, ko je svet za gospodarstvo skupaj s svetom

Konec vinotoča Šmarje

Zadnjega junija se bodo zaprla vrata vinotoča Šmarje, ki nima več možnosti za obstoj. Komisijo, ki bo izvedla redno likvidacijo, bo vodil Andrej Martinc, načelnik oddelka za gospodarstvo pri občinski upravi.

za družbeni plan in finance predlagal, naj bi zahtevi mlekar ugodili, se je razvil med predstavnikom ljubljanskih mlekar in veterinarjem Alojzem Mihevom pravi besedni dvoboj. Medtem ko je zastopnik iz Ljubljane vztrajno ponavljal, da od izgube mlekarne ne more živeti, kaj o podrobnejših stroških poslovanja pa ni povedal, je odbornik Mihev na nekaj primerih v občini dokazoval, da bi mlekarne lahko zmanjšale stroške poslovanja in ne iskale izhoda zgolj v povzvišanju ceni. Skupščina je sklenila pogojno odobriti večjo ceno, saj želi prebivalcem zagotoviti oskrbo s higiensko neoporečnim mlekom.

Delajo drugod, zdravijo se pa doma

V trebanjski občini je skoraj 3.800 zdravstvenih zavarovancev, katerih prispevki za zdravstvo odteka izven komunalne skupnosti, zdravijo pa se povečini znotraj njenih meja

Ceprav pravimo, da se uspehi sami kažejo, naj z nekaj podatki vseeno osvetlimo napredek zdravstva trebanjske občine v zadnjih petih letih. Leta 1961 je bilo v občini vsega 8 zdravstvenih delavcev, od tega en sam zdravnik, in nobene ambulante ali lekarnice, ki bi ustrezala zahtevam sodobne zdravstvene službe. Danes je stanje

povsem drugačno: za zdravje občanov skrbi 24 ljudi, ki delajo v sodobno urejenih zdravstvenih domovih v glavnih občinskih središčih. Kotikšen napredek je dosegla preventivna dejavnost, povečano je bilo lani samo še 86 primerov nalezljivih bolezni, saj se je silno povečalo število otrok, ki so bili cepljeni proti najbolj nevarnim boleznim.

V času, ko zmanjšujemo stroške zdravstva in postavljamo čistejša računa pred

zavarovance, se je v manj razvitih predelih pojavil poseben problem. Medobčinski zavod za zdravstveno varstvo ugotavlja za trebanjsko občino, da blizu 3800 zavarovancev plačuje prispevke izven novomeške komunalne skupnosti, zdravijo pa se povečini tam, kjer živijo. Ker z večanjem povprečne življenjske dobe raste tudi potreba po razširjenem zavarovanju, pri tem pa primanjkuje denarja, pričakujejo, da bosta novi zakon o zdravstvenem varstvu in reorganizacija socialnega zavarovanja ter zdravstvene službe prinesla primerne rešitve tudi v tem pogledu.

Jože Godnjavec — novi tajnik občine

15. junija je trebanjska občinska skupščina imenovala za novega tajnika občinske uprave Jožeta Godnjavca, dosežanega načelnika oddelka za finance. Jože Kastelic, ki je že doslej opravljal dolžnost načelnika, je bil imenovan za načelnika za gospodarstvo. V upravni odbor centralnega sklada je skupščina izbrala Cirila Bukovca, Franca Maraza, Franca Anžlovarja, Ludvika Goloba, Ivana Mraka, Jožeta Govednika in Milana Berdika. V upravni odbor gasilskega sklada sta bila imenovana Jože Klemenčič in Anica Gabril, dva člana bo prispevala občinska gasilska zveza, enega pa občinska konferenca SZDL. Imenovan je bil tudi upravni odbor sklada skupnih rezerv za potrebe gospodarskih organizacij, ki ga sestavljajo: Ivan Longar, Jože Kastelic, Tone Pate, Franc Primožič in Ivanka Pavlin.

NOVO V DOBRNIČU

■ OGLASNO DESKO na pročelju zgradbe Zadrugnega doma je uničilo jansko jesensko neurje. Desko bi bilo treba obnoviti, ker je tam najbolj vidna in je primerna tudi za plakiranje.

■ RAZPADAJOČA ŽUPNJSKA OGRAJA že desetletja kvari videz kraja. Čas bi že bil, da bi ograjo popravili ali pa jo odstranili.

■ PREHOD med zadrugnim domom in pokopališčem je še vedno neurejen. Jarek, ki spominja na protitankovskega, otežuje prehod, zato bi ga morali čimprej zasuti.

■ POKOPALIŠČE je sedaj zopet lepo urejeno, uprava pa ima v naritu še vrsto preurejenih posegov.

■ JAVNA RAZSVETLJAVNA, ki je bila urejena pred leti, deluje le delno. Kraj osvetljujejo le dve svetilki, kar je na vsak način premalo.

■ POSTNI PISEMSKI NABIRALNIK so s stavbe Krajevnega urada preselili na stavbo zadrugnih skladov, ki je precej oddaljena. Bolje bi bilo, ko bi nabiralnik premestili nazaj.

53 milijonov za ljubljansko bolnišnico

Za novo ljubljansko bolnišnico, ki bo stala čez 17,5 milijarde starih dinarjev, naj bi po posebnem zakonu o financiranju te gradnje prispevala trebanjska občina 53 milijonov Sdin, dala pa naj bi tudi poroštveno izjavo za najetje posojila 79 milijonov Sdin. Predstavnik občinske skupščine je na podlagi priporočil odbornikov te dni podpisal pogodbo, v kateri je določeno, da bo občina v letih 1971 in 1972 prispevala 53 milijonov Sdin. V ljubljanski bolnišnici se sedaj stalno zdravi povprečno 13 ljudi iz trebanjske občine.

Ni oproščeno prometnega davka

Prošnji nekaterih trebanjskih odbornikov, da bi bili plačila prometnega davka za žagarske storitve oproščeni tisti občani, ki gradijo domove ali gospodarska poslopja, ni bilo mogoče ugoditi. Predpisi namreč takih izjem ne poznajo.

Avtobus Trebanjcev v Obrenovac?

Da bi poglobili stike s prijateljsko srbsko občino, namerava občinski komitej ZMS v Trebnjem prirediti za dan borca avtobusni izlet v občino Obrenovac. Ker pa menijo, da ne bi zbrali dovolj mladine za poln avtobus, bodo k udeležbi povabili tudi družbeno-politične organizacije. Doslej so obrenovsko občino obiskali le predstavniki vodstev občinske skupščine in političnih organizacij, zato bi bilo koristno predeti pobudo mladine.

Jasda nekdanjega trebanjskega poštnega voza

Trebnje pred 40 leti

Da ne boste mislili, da je bilo takrat z denarjem lahko! Županstvo je bilo prisiljeno zaprositi finančno inspekcijo, da bi občino oprostil davkov. Res je takratni župan Josip Zupančič dobil odgovor, da bo občina od oktobra 1929 do septembra 1939 plačevala namesto osnovnega in dopolnilnega davka samo 3-odstotni dvek. Tako je bila sedanja občinska hiša, ki so ji tedaj rekli uradna hiša, v precejšnji meri zgrajena na up.

Ko so jo v drugi polovici 1292 dogradili in jo je izvajalec del leto kasneje predal županstvu, so nastale nove težave: predstojnik okrajnega sodišča, ki je dobil v novi moderni stavbi pisarne in stanovanje, z opravljenimi deli v zgradbi ni bil zadovoljen. Župan je bil prisiljen

pritožiti se na deželno sodišče in je skupaj z občinskimi možmi, od katerih se danes živi Jože Udovc na Repčah, sestavil naslednjo pritožbo: »Trebanjsko sodišče je bilo do sedaj v graščini, in čeprav so razmere v novi uradni hiši in tam kot noč in dan, je predstojnik črnogled glede naše stavbe, kar je pretirano. Ako je bilo sodišče zadovoljno s starimi in zaduhlimi prostori v gradu trebanjskem, se nam čudno vidi, zakaj v novi stavbi, ki je vendar postavljena po načrtih moderne tehnike, postavlja toliko zahtev. S težkim srcem pa ugotavljam, da nismo prejeli od tistega okrajnega sodišča v Trebnjem nobenega dinarja najemnine. Deželno sodišče naj vendar upošteva težko finančno stanje našega ljudstva.«

Tako je zrasla občinska hiša, ponosna, med takratnimi nizkimi kmečkimi domačijami strah zbujujoča stavba, ki je zbujala davkoplačevalcem spoštovanje do države in zakona. Čas je šel svojo pot. Trebnje je dobilo vodo, elektriko, sentjansko železnico, prišla je vojna vihra, osvoboditev, zrasli so novi bloki, priselili so se novi prebivalci, uradna hiša pa je ostalo kot nema priča o želji takratne države po spoštovanju, rojenem iz strahu.

M. LEGAN

TREBANJSKE NOVICE

SEVNIŠKI VESTNIK

Mladina - žrtev negospodarnosti

V kočevski občini bo končalo letos 435 otrok osnovno šolanje — Njihov položaj je žalosten, posebno za dekleta

Komunalni zavod za zaposlovanje — enota Kočevje razpolaga s podatki, ki kažejo nesorazmerja med poklicnimi željami in odločitvami učencev s končano učno obveznostjo ter možnostmi v kočevskem gospodarstvu.

Letos je v občini Kočevje izpolnilo šolsko obveznost 435 otrok, od tega 237 fantov in 198 deklet. Šolanje bo nadaljevalo le 121 učencev, za ostalih 314 pa bi morali imeti zaposlitev ali mesto v uku. Možnosti so mnogo manjše: za zaposlitev ni nobenega mesta, 77 otrok sprejmejo v uk, okoli 13 pa jih bo dobilo štipendije zavoda.

To pomeni, da sta 90 učencem zagotovljena uk in šolanje v srednjih šolah izven Kočevja. Če k temu prištejemo še tiste, ki bodo nadaljevali šolanje v breme staršev — teh je 194 — ostane še vedno vprašanje, kam s 120 učenci.

Možnosti za zaposlitev pod 18. letom starosti sploh ni, zato je že iz prejšnjih let 71 kandidatov za zaposlitev, letos pa dobimo še 67 novih, skupaj 138 mladih ljudi, ki bodo iskali zaposlitev prek Zavoda za zaposlovanje.

Kakšen je položaj za tiste, ki želijo v uk? Skupaj je 105 želja, prostih mest pa je 81. Fantje so v ugodnejšem položaju. Vajenskih mest je zanje sicer več kot kandidatov, vendar pa želijo večinoma v kovinarsko stroko, medtem ko za 37 prostih mest v gradbeništvu in v lesni industriji ni interesentov. Tako obstaja celo možnost, da bodo delovne organizacije navedenih strok dobile kandidate od drugod, domačini pa bodo ostali brez mest zaradi pred-sodkov proti poklicem v gradbeništvu in lesni stroki.

Pri dekletih pa je položaj prav zaskrbljujoč. Zelja za uk je 42, mesta pa samo 4.

Torej imamo 38 kandidatov brez možnosti. Pridružile se bodo 76 že zdaj nezaposlenim, tako da jih bo po novem 114 čakalo na boljše čase.

Z navedenimi podatki je osvetljeno le trenutno stanje med mladimi ljudmi. Problem zaposlovanja je odprt, skušamo pa najti vsaj zasilne rešitve. O tem kaj več prihodnjik.

MARKO ZVOKELJ
dipl. fil. — psiholog

V torek seja OS Kočevje

Za torek, 27. junija, je sklicana seja občinske skupščine Kočevje. Na dnevnem redu bo poročilo o gibanju proizvodnje v prvih štirih mesecih, rebalans občinskega proračuna, poročilo sveta za zdravstvo in socialno varstvo, razprava o sofinansiranju gradnje kliničnega centra v Ljubljani, poročilo sveta za notranje zadeve, sprememba odloka o prispevkih in davkih občanov, predlog odloka o povprečnih letnih kosmatih dohodkih iz delovnega razmerja, imovinsko-pravne zadeve in personalne zadeve.

Zakaj tako?

V Kočevju ni samske sode za mladega učitelja, ki mu je z nesebičnim delom uspelo doseči, da so kočevski šahisti zopet zasloveli kot nekdanj. Pod njegovim vodstvom so v dveh letih dosegli številne uspehe. Postali so republiški pionirski prvaki, starejši šahisti pa so napredovali v kategorijah in dosegli celo naziv mojstrskega kandidata. Razen tega je ta učitelj tudi vođa pionirskega krožka za varstvo živali. O uspehih krožka so že večkrat pisali.

S svojim delom je veliko pomagal mladini in družbi, pa vendar zanj v Kočevju ni samske sode! Tako bo človek, ki je vse svoje delo posvetil vzgoji mladine v Kočevju, prisiljen zaprositi za drugo mesto.

Dve hiši brez elektrike

Krajevna skupnost Osilnica, ki šteje 18 vasi, bo letos dobila le 5000 N din dotacije iz občinskega proračuna, ker je lani zaradi proslave dobila precej več. Kaj bodo s tem denarjem naredili, se ne vedo. Pravijo, da bi morali popraviti pot v Zurge in most v Brezgarjih, nekaj pa bi ga morali nameniti tudi za kino in knjižnico. Predlagajo tudi, da bi Elektro končno le napeljal elektriko v še preostali dve hiši v Mirtovih, ki sta od električnega voda oddaljeni le okoli 100 m.

Cene v Kočevju

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,60 Ndin za kilogram, novi krompir 1,75 Ndin kg, sveže zelje 1,40 Ndin kg, kisel zelje 1,54 Ndin kg, fižol v stročju 4,07 Ndin kg, fižol v zrnu 3,57 do 5,12 Ndin kg, grah v stročju 3,76 Ndin kg, čebula 4,06 Ndin kg, česen 4,48 Ndin kg, zelena solata 2,67 Ndin kg, paradižnik 4,10 Ndin kg, jajca 0,49 Ndin kos, pomaranče 4,70 Ndin, limone 4,60 Ndin kg, češnje 2,48 Ndin kg.

Matični urad Kočevje

V maju je bilo rojenih 5 deklet in 1 deček. Poročilo se je 7 parov. Umrla so: Marjeta Dulek, upokojenka iz Kočevja, Reška cesta 15, 70 let; Anton Hočevar, izv. upokojenec s Poloma 2, 73 let; Pranciška Oberstar, gospodinja s Poloma 17, 83 let, in Matija Račič, delavec iz Kočevja, Trg 3, oktobra 9, 56 let.

Volitve, imenovanja, razrešitve

Za tajnika občinske skupščine Ribnica je bil imenovan Vinko Mate, ki bo v teh dneh dokončal višjo upravno šolo.

Dožnostni tajnika je bil razrešen Andrej Klemenc, ki bo nadaljeval študij na višji upravni šoli. Med študijem bo hkrati načelnik oddelka za gospodarstvo pri občinski skupščini.

Načelnik oddelka za družbene službe Maks Nosan je bil razrešen dožnostni, ker odhaja v pokoj. Na njegovo mesto je bil imenovan Vinko Kersnič. Za njegovega namestnika je bil imenovan Stanko Rus, ki je hkrati vodja oddelka za splošne zadeve.

Stane Zobec je bil razrešen dožnostni urbanističnega inšpektorja, ostane pa na dožnostni referenti za gradbene zadeve.

Za komandirja postaje Ljudske milice v Ribnici je bil imenovan Justin Zibert, za njegovega namestnika pa Edvard Kucuvan.

Dopolnjen odlok o prispevku

Prispevek na uporabo mestnega zemljišča bodo plačevali tudi občani Ribnice in Sodražice — Denarja se bo nabralo okoli 20 milijonov Sdin — Porabljen bo v soglasju z obema krajevnima skupnostima

Občinska skupščina Ribnica je na zadnji seji delno spremenila odlok o prispevku za uporabo mestnega zemljišča. Po novem bodo občani v Ribnici in Sodražici plačevali na mesec po 0,10 Ndin prispevka od kvadratnega metra boljših stanovanj in 0,07 Ndin od kvadratnega metra slabših stanovanj. Od tlorisne površine kmetijskih objektov bo znašal prispevek

0,05 Ndin za kvadratni meter, od poslovnih in proizvodnih prostorov 0,10 Ndin in od nezazidanih stavbnih zemljišč 0,05 Ndin za kvadratni meter na mesec.

Ta prispevek, ki se ga bo leto nabralo okoli 200.000 Ndin, se bo stekal v poseben sklad, s katerim bo upravljala upravni odbor. Denar bo porabljen po posebnem programu, ki ga bo potrdila občinska skupščina. Pred njegovim sprejetjem se bo skupščina posvetovala s krajevnima skupnostima Ribnica in Sodražica.

Razmerje ni pravično

Na podeželskega zdravnika pride več ljudi kot na ljubljanskega, kar po mnenju odbornikov ni prav

Z večino glasov (6 odbornikov se je glasovanje vzdržalo) je občinska skupščina Ribnica sklenila, naj se njihovi zdravstveni dom združi s kočevskim in z zdravstveno postajo Velike Lašče.

Skupščina pa je poverila poslancu dr. Cirilu Kumlju, naj se v republiški skupščini zavzame, da bo spremljen predpis, ki določa, da pride lahko v Ljubljani en

zdravnik na 2300 občanov, v podeželskih občinah pa na 2500 občanov.

Odborniki so svojo ugotovitev utemeljili tako, da ima podeželski zdravnik večje delovno območje in da zato porabi več delovnega časa za obiske na domu kot zdravnik v Ljubljani. Prav zato bi moralo priti na zdravnika na podeželju celo manj občanov kot na zdravnika v Ljubljani.

45 prošelj za gradnje

Ribniška občinska skupščina ima 45 prošelj za izdajo gradbenih in lokačijskih dovoljenj, ki pa jih ni mogla rešiti, ker zazidalnega načrta za Ribnico in Sodražico še nista potrjena. Občinska skupščina je nato na zadnji seji potrdila izvečke zazidalnih načrtov za oba kraja. Tako bodo za nekatera območja zdaj lahko izdajali lokačijska dovoljenja.

Prodajali so pokvarjene bonbone

Kokosove bonbone, ki jih je proizvedel »Kanditor« iz Ljubljane, prodajala pa »Izbira« v Ribnici, so bili zdravju škodljivi — Kdor jih je jedel, je bruhal

Ljudje, ki so jedli kokosove bonbone, kupljene v prodajalni »Izbira« v Ribnici, so se počutili slabo in so bruhal.

Tržni inšpektor je 29. maja vzel vzorce teh bonbonov in jih poslal v analizo živilske mu laboratoriju v Novem mestu. Analiza je pokazala, da so bili bonboni pokvarjeni in zdravju škodljivi. Izdelalo jih je slaščičarsko podjetje Kanditor iz Ljubljane 13. fe-

bruarja, štirimesečni rok trajanja pa do odvzema vzorca še ni potekel.

Analiza je pokazala, da so bonboni sprjeti v brezoblično gmoto in da se ne dasta ugotoviti število in prava oblika bonbonov. Na površini so bile številne zelene lise, ki so nastale zaradi plesni.

Zvezna liga predraga

Ribniški rokometaši, ki so uspešno zaključili tekmovalno sezono — bili so tretji v republiški ligi — so izpolnili pogoje, da bi v novi sezoni lahko tekmovali v zahodni skupini druge zvezne rokometaške lige. Vendar so se rokometaši in vodstvo odločili, da bodo še naprej tekmovali v republiški ligi, za kar bodo potrebovali manj denarja. Razen tega nameravajo v prihodnje vzgojiti kvaliteten podmladek rokometašev in doseči, da se bo s tem športom ukvarjalo čimveč mladih. Ribniška rokometaška ekipa pa se bo torej v prihodnji tekmovalni sezoni borila za še boljše mesto v republiški ligi.

Novo turistično društvo

Na Gregorju v ribniški občini nameravajo ustanoviti turistično društvo, ki bi bilo peto v občini. Pripravljalni odbor je že imenovan. Vodja ga Krista Kmet, upraviteljica šole.

Prvič dva razreda

Šola v Loškem potoku je imela doslej le en oddelek 1. razreda, v novem šolskem letu pa bo imela prvič dva oddelka. Ker ni dovolj prostora, bodo v razred preuredili sobo knjižnice in njen dosegljivi prostor. Dosegljive ne vedo, kam bi preselili knjižnico. Seveda pa bo treba novi razred tudi opremiti in dobiti enega učitelja, za kar bo potrebnega več denarja kot doslej. Prosvetni delavci pa se boje, da bodo dobili enako denarja kot lani in da bodo morali vse nove izdatke pokriti tako, da bodo imeli manjše osebne dohodke.

Viri financiranja določeni

Dodatni predlog prosvetnih delavcev ni bil sprejet

Odlok o financiranju vzgoje in izobraževanja v občini Ribnica, ki ga je sprejela občinska skupščina na zadnji seji, določa, da bo šlo letos za vzgojo in izobraževanje 2,6 odstotka (od 5,2 odstotka) proračunskega prispevka iz osebnih dohodkov, 53 odstotkov prispevka iz osebnega dohodka iz kmetijstva, 52 odstotkov prispevka iz osebnega dohodka od samostojnega opravljanja obrti in drugih gospodarskih dejavnosti ter 60 odstotkov občinskega prometnega davka od prometa

blaga na drobno. Tako se bo letos nabralo za vzgojo in izobraževanje 1,790.683 Ndin.

Predstavniki temeljne izobraževalne skupnosti so zahtevali, naj odlok vsebuje še člen, ki bo obvezoval občinsko skupščino, da bo za izobraževanje priskrbel dodatni denar, če ga na način, ki ga določa odlok, ne bo zbrala dovolj. Vendar skupščina tega predloga ni sprejela. Odlok je bil sprejet z večino glasov (3 proti, 7 vzdržanih).

Cene v Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovini s sadjem in zelenjavo naslednje maloprodajne cene: krompir 0,60 Ndin za kilogram, novi krompir 2,55 Ndin kg, sveže zelje 1,35 Ndin kg, kisel zelje 1,55 Ndin, fižol v stročju 4,20 Ndin kg, grah v stročju 2,08 Ndin kg, čebula 4,18 Ndin kg, česen 5,40 Ndin kg, solata 2,47 Ndin kg, paradižnik 5,55 Ndin kg, jajca 0,53 Ndin kos, limone 4,90 Ndin kg, banane 5,24 Ndin kg, češnje 3,90 Ndin kg, bruske 6,56 Ndin kg.

DROBNE IZ RIBNICE

CVETJE PRED SPOMIN-KARSTVOM. Je Ribnici v okolici. Tudi drugje bi lahko postavili posej s cvetjem in opešali viden kraja.

RIBNISKI GOSTINCI so dogovorjeni, da so gostine po en dan v todu zaprte. Na posvetovanju gostincev so predlagali, naj se ta dogovor ukine, vendar predlog ni bil sprejet. Čet da je en dan potreben za čiščenje lokala.

SKLADISCE GRADBENEGA MATERIALA PRED PISARNAMI Komunalnega podjetja spada med Ribniške posebnosti. Na eni strani ribniške posebnosti, na drugi pa ceste so cvetlični nasadi, na drugi pa kupi opeke in gradbenega materiala, in to ravno nasproti Turističnega društva.

SKLEP O POIMENOVANJU ULIC so v Ribnici sprejeli še pred dvema letoma, ulice pa so še danes brez imen.

Razširjajte domači pokrajinski tednik DOLENJSKI LIST!

REŠETO

Niso vzeli preveč krvi

Nekateri krvodajalci so menili, da jim je bilo odvzete preveč krvi in da so se zato slabo počutili

Na občinskem odboru Rdečega križa Kočevje so slišali

Pridni šolarji

Krajevna skupnost Mozelj, ki je lani pomagala pri večjih vzdrževalnih delih šole v Mozlju, bo letos namenila nekaj denarja za šolo v Knežji Lipi. Šolarji v Knežji Lipi so pod vodstvom prizadevne učiteljice odstranili ruševine v okolici šole in si uredili šolski vrt. Prizadevnost šolarjev in učiteljice bo krajevna skupnost nagradila tako, da bo prispevala denar za ograjo vrta.

Uničena kolovoz

Kolovozna pot od Zapuž do žage pod Kostelom in glavne ceste je uničena, nihče pa se ne zmeni, da bi jo popravil. Občani pravijo, da je uničena zato, ker je KGP po njej vozilo iz gozdov les. Podobno je tudi s kolovozno potjo v Rajšle.

DROBNE IZ KOČEVJA

HAZGIBAN KULTURNI TEDEN. Prejšnji teden je bil po številu kulturnih prireditev izredno razgiban. V soboto in nedeljo so se občinstvo prvič predstavili člani delavske dramske družine kmetične tovarne Melamina z Goldonijevim komedijo Krčmarica Mirandolina, v ponedeljek pa je v Seškovem domu v okviru mladinskega abonmaja gostovalo Mladinsko gledališče z igrjo Velike pustolovščine Toma Sawyerja. V torek so pripravili učenci glasbene šole zaključni javni nastop, v četrtek pa je bila v likovnem salonu odprta razstava Slikarstvo v kočevskih domovih. Za zaključek tedna je v petek večer gostovalo za redni abonma Mestno gledališče ljubljansko z Anouilhovo komedijo Valček toreadorjev.

SKODE IN WARBURGI TU-DI V KOČEVJU. Nédavno je pričela trgovina Tehnika v Kočevju sprejemati naročila za avtomobile skode 1000 MB in warburg 1000. Kupci prevzamejo vozila 30 dni po vplačilu pri Slovenski avtu v Ljubljani. Trgovina daje tudi kredite za nakup avtomobilov — okrog 600 tisoč starih dinarjev.

PRVI MATURANTI KOVINARSKE ŠOLE. Poklicna kovinarska šola Kočevje ima letos prve maturante. Dva tretja letnika je obiskovalo 45 učencev, v začetku junija pa je opravljalo praktični del papira (v šolski delavnici Itasa, v Avtu, Agroservis in pri avtomehaniku Bandiju) 22 učenc.

cev. Do 15. junija je vse izpite uspešno opravilo blizu 20 učencev, ki so jim diplome razdelili v soboto zvečer v hotelu »Pugleda«. Kočevska podjetja so tako dobila nekaj novih doma izumljenih avtomobilov, strugarjev, ključavniceh, orodjarjev.

POT DO DOMA TELESNE KULTURE. Pot od hotela do Doma telesne kulture ne zasluži tega imena. Strahovite jamaste je in vožnja z avtomobilom je po njej vse prej kot prijetna. Čim prej bi jo bilo treba urediti, kar niti ne bi bilo drago. Ne pozabimo, da sta dom in nova šola nasproti njega med najlepšimi stavbami v mestu, ki ju ponosno kažemo vsakemu tujcu. Poskrbimo, da se tujec od glavne ulice do tja ne bo ubil.

V NOVI BLOK V PODGOR-SKI ULICI se je začelo ta teden seliti 30 družin. Preseljevanje se kot vedno povezano z mnogimi zametovanji in kombinacijami, nova stanovanjska stavba pa je kljub temu za Kočevje velika pridobitev.

GRADNJA OBREZNE ŠKARPE na levem bregu Ribne dobro napreduje. Gramoz za zaspiranje pospešno dovažajo iz mestnega kamnooloma, zemljišče, na katerem škarpno gradijo, pa so prej očistili in pogobilili. Upamo, da se pri delih ne bo kaj zataknilo.

NOVI »BAR METKA« je mladini v veliko veselje, zlasti ob deževnih dneh, ko ne more na sprehod. Mnogo manj razvneljivo pa deluje na obiskovalce cirkus kapnice, ki lije iz zleba na vogalu stavbe, v kateri je bar.

FLUOROGRAFIRANJE je poteklo v redni in brez zastojev. Veliko občanov je bilo z dopisnicami poklicanih na ponoven pregled. Ze iz tega je videti, kako koristna je takina zdravstvena akcija.

KOČEVSKÉ NOVICE

Menjate dinar za 10 dinarjev?

Prav ta možnost se nudi občanom, če pristanejo na krajevni samoprispevek — Z denarjem delovnih ljudi bi na leto zbrali okoli 30 milijonov Sdin, medtem ko bi preostalo vsoto do 1 milijarde 379 milijonov dali za komunalna dela kolektivi in širša družbena skupnost — Pri tej odločitvi so občani postavljeni pred zrelostni izpit!

Velika akcija v občini Črnomelj, odločilna za napredek prihodnjih let, doseže vrh. Večina zborov volivcev, na katerih bodo glasovali za občinski program javnih del do leta 1971 in za samoprispevek, bo te dni po vaseh v vsej občini. Program so na sestankih že obravnavale organizacije in krajevne skupnosti, razobešeni so številni lepaki, vsaka hiša pa bo se posebej obveščena o tem, kdaj bo odločilni zbor volivcev in za katera dela bodo prispevali.

Iz razgovorov z nekaterimi vodilnimi tovariši v občini in tudi z občani je moč razbrati, da je večina delovnih ljudi pripravljena sodelovati.

»POSTAVLJENI SMO PRED ZRELOSTNI IZPIT«

Anton Dvojmoč, predsednik občine: »V tej akciji, ki bo v kratkem končana, smo postavljeni pred zrelostni izpit. Zda se bo izkazalo, če smo sposobni lotevati se velikih stvari. Pričakujemo, da se bodo občani izrekli za samoprispevek, saj vedo, da je potrebna malenkostna lastna udeležba, če hočemo pridobiti sredstva za širše družbene skupnosti. Moramo se namreč zavedati, da ni pomoč več računati samo na pomoč družbe zaradi zasluga Bele krajine med NOB. Trdno upam, da se bodo naši ljudje v tej bitki za napredek prav tako izkazali, kot so se med vojno.«

»ENO JE ŽELETI, DRUGO PA K ŽELJI PRISPEVATI«

Inž. Rado Dvoršak, predsednik občinske konference SZDL: »Program javnih del ocenjujem predvsem z dveh strani: pripisujem mu velik pomen zaradi tega, ker predvideva rešitve največjih težav na področju komunalne izgradnje v vsej občini in ker bo odnos občanov do programa pokazal, če smo sposobni ne samo v teh 4 letih, temveč tudi v bodoče v takih akcijah složno nastopati in prispevati k dvigu gospodarskega potenciala in k večjemu standardu vseh prebivalcev.

Propričan sem, da ni Belokranjca, ki si ne želi ceste Črnomelj—Vinica ali ceste Semič—Gradec, toda eno je želeli, drugo k želji prispevati. Zbori volivcev bodo pokazali, če se ti dve možnosti ujemata.«

»ČE BOMO DALI? SEVEDA!«

Janez Kump z Obrha pri Dragatušu: »V našem koncu

vsi z veseljem pričakujemo gradnjo ceste, naša vas pa bo razen tega dobila še vodovod, o čemer govorimo že tri leta. Ker bomo veliko pridobili, izid glasovanja na zborih volivcev ne bi smel biti problem, prav tako ne potrebna udeležba. Tudi vse krajevne organizacije in krajevna skupnost zelo podpirajo akcijo.«

»STARŠI, POMA GAJTE SVOJIM OTROKOM!«

Anton Troha, ravnatelj vniške osemletke: »Na Vinici pozdravljamo občinski program javnih del. Poleg ceste bomo dogradil še šolo, kar je nujno, saj nam bosta že jeseni manjkali dve učilnici. Starši s področja Prečoke, Sinjega vrha, Stare Lipe in Zilj naj se zavedajo, da s prispevkom za našo šolo pomagajo lastnim otrokom, kajti vsi bodo v višje razrede hodili na Vinico. Če hočemo našim učencem nuditi tako znanje, kot ga dobe učenci v večjih krajih in mestih, pa si moramo ustvariti možnosti za delo. Učiteljsvo odločno podpira sprejetje samoprispevka in prosimo vse starše, naj na zborih volivcev glasujejo v prid svojim otrokom.«

»DALI BOMO MALO, DOBILI PA VELIKO«

Niko Malič, predsednik krajevne skupnosti Vinica: »Da od ceste veliko pričakujemo, je že znano, v zvezi s cesto pa dobimo še bencinsko črpalko. Bil sem zraven, ko je predstavnik podjetja PETROL dal besedo, da bodo začeli črpalko na Vinici graditi takoj, ko bo zagotovljena cesta. Tudi to bo za naš kraj veliko pomenilo, saj imamo zdaj najbližjo črpalko v 15 kilometrov oddaljenemu Severinu. Prispevek našega kraja pa pri vsem, kar bomo dobili, pomeni le dobro voljo občanov. Zbrali bomo vsega okoli 3,5 milijona Sdin na leto, a gradnja šole zahteva 18 milijonov, črpalka bo stala 12 milijonov, samo asfalt skozi Vinico pa bo stal dob-

rih 94 milijonov dinarjev. Če ne bomo mi Viničani dvignili roke na zborih volivcev, kdo pa bo?«

Če so vsi občani takega mnenja, se bo v nekaj letih področje Bele krajine precej spremenilo in tudi življenjske razmere občanov bodo dokaj boljše. V nasprotnem primeru pa delovni ljudje sprejemajo nase veliko odgovornost. Ob občinskih mejah bodo lahko postavili napisne table: STOP — NAPREDEK NI ZAZELEN!

RIA BACER

Cesto Semič—Vrtača naglo asfaltirajo

Dela pri asfaltiranju ceste Vrtača—Semič tako naglo napredujejo, da lahko pričakujemo zaključek še pred dogovorjenim rokom. Kolektivna Obrtni servis Semič in ZORA iz Črnomlja sta se odločila za asfalt nekaj prispevali s pogojem, da opravijo nepregledni ovinek pri bivši Stezinarjevi hiši.

D. F.

Slovesen zaključek

Črnomaljski gimnazijci so končali pouk 15. junija. Po zadnji šolski uri so v veži gimnazije razdelili nagrade za najboljše naloge »Bela krajina med NOB«. Prvo nagrado je dobila Branka Praprotnik, drugo Anica Schweiger, tretjo pa Bernarda Jelen, Pleša, ki je bil zvečer, so se udeležili tudi vojaki črnomaljske garnizije.

A. L.

Oglejte si razstavo na Vinici!

25. in 26. junija bo v prostorih osemletke na Vinici odprta razstava, na kateri bodo učenci pokazali svoja dela iz svobodnih dejavnosti. Razstavljeno bo gradivo iz akcije miru, dela mladih tehnikov, prikazana bo taborniška dejavnost in delo podmladka RK, zanimivi pa so tudi miniaturni izdelki iz dela in življenja prednikov.

V nedeljo ob 8. uri bo najprej roditeljski sestanek, zatem zaključna proslava s starši, nato pa bo odprta razstava.

Kdo pojde v soboto na izlet v Trst?

Turistični biro Črnomelj organizira v soboto, 24. junija, enodneveni izlet na tržaški velesesem. Potovanje s posebnim avtobusom in vstopnico za velesesem velja 6.500 Sdin. Izletniki si bodo ob tej priložnosti ogledali še grad Miramar.

35 napak v novi šoli

14. junija je bil tehnični pregled novo zgrajene osemletke v Črnomlju. Komisija je ugotovila 35 pomanjkljivosti, ki jih mora izvajalec del odpraviti do 15. julija letos, predvsem pa mora urediti čistilne naprave pri izteku kanalizacije v Dobljčico.

K. W.

NOVICE
ČRNOMALJSKE
KOMUNE

V noči od nedelje na ponedeljek, 19. junija, je nenadoma nastal požar v opuščeni stanovanjski hiši na Lokvici 43. Lastnica Marija Bele živi v Franciji in hiše ni imela zavarovane. Požar je poslopje, krito s slamnato streho, popolnoma uničil, čeprav so vaški gasilci požrtvovalno posredovali (Foto: Ria Bačer)

21 milijonov za posojila borcev

Stanovanjske razmere bivših borcev metliške občine se bodo letos občutno izboljšale, ker je pred kratkim občinski odbor ZZZB namenil 21 milijonov Sdin za posojila svojim članom — S tem pa stanovanjske težave borcev še vedno niso rešene

Komisija za zadeve borcev pri občinskem odboru ZZZB Metlika, občinska komisija za zadeve borcev in invalidov ter sekretariat ObO ZZZB so pred kratkim razpravljali o razdeljevanju posojil v znesku 21 milijonov Sdin, namenjenih članom Zveze borcev in invalidov.

Od tega bodo za 14 milijonov Sdin posojil dobili kmetje-borci, ki gradijo ali obnavljajo stanovanjske hiše, 7 milijonov Sdin pa dobe za stanovanja upokojeni borci, ki

drugod ne morejo dobiti posojil.

Doslej imajo 85 prošenj za taka posojila, in če bi hoteli ustreči vsem, bi morali imeti na razpolago okoli 59 milijonov Sdin. Glede na to, da so potrebe mnogo večje kakor pa možnosti, so bile komisije mnenja, naj posojila dobe najbolj potrebni in najzaslužnejši člani borčevskih organizacij. Upokojenim borcem bo dodeljevala posojila posebna komisija pri Društvu upokojenec, medtem ko bodo ostali izvedeli za izid svojih prošenj v teku enega meseca.

Vsekakor pomeni letošnjih 21 milijonov dinarjev lep prispevek za izboljšanje stanovanjskih razmer in standarda bivših borcev, saj doslej občinski odbor ZZZB še nobeno leto ni razpolagal s tolikšno

vsoto za te namene. Pomembno je, da so začeli dolgoletne stanovanjske probleme svojih članov postopoma reševati. Upajo pa, da bo mogoče v prihodnosti ustreči tudi tistim, ki zdaj ne bodo prišli na vrsto.

Popravila opravijo takoj

1. junija je v Metliki pričela obratovati nova mehanična delavnica. Zadnji tečen so metliški mehaniki imeli že kar precej dela. Doslej je bilo čutili pomanjkanje mehaničnih uslug, zato je nova delavnica dobrodošla vznikom motornih vozil. Računajo pa na še večji promet, ko bo spet odprta cesta do Karlovec. Zdaž naročila lahko opravijo še v najkrajšem ča-

29. junija bo seja skupščine

Oba zborna občinske skupščine Metlika bosta v četrtek, 29. junija, določila stopnjo prispevka za financiranje temeljne izobraževalne skupnosti, nadalje bodo sprejeli odločbo o ustanovitvi Postaje milice, razpravljali bodo o nekaterih odlokih in izvoli občinske komisije, svete ter upravne odbore skladov.

Vedno večji promet

Na bencinski črpalki v Metliki se je promet povečal, čeprav še ni prave izletniške sezone. Vsak dan prodajo okrog 300 l goriv, kar je precej več kot lani v istem času. Pričakujejo pa, da bo v polletnih mesecih promet še večji.

Krvodajalci dobili priznanje

Občinski odbor Rdečega križa v Metliki je v nedeljo, 18. junija, priredil v Domu Partizana šepo proslavo za krvodajalce. Pred lepo naštudiranim kulturnim programom je govorila predsednica društva Anica Molek, nato pa so najbolj poštvovalnim krvodajalcem podelili priznanja. Srebrne značke krvodajalca je dobilo 50 občanov, dvajsetim pa so podelili zlata značke. Martin Težak s Suhorja, Jufka Kastelic iz

Gradca, Ana Nemanic iz Božakovega in Ivan Ružič iz Metlike so za posebno požrtvovalnost dobili diplome.

Podmladkarji RK so nagrajence obdarili s šopki cvetja, po proslavi pa so priredili prigriček.

Na prireditvi so se lepo zahvalili vsem občanom, ki so doslej sodelovali v krvodajalskih akcijah, hkrati pa so prosili, naj še nadalje darujejo svojo kri za potrebe novomeške bolnišnice.

Gradaška krajevna skupnost dela

Ze lani so začeli urejati pokopališče v Kloštru, letos pa načrtno obnovo dokončujejo

Pokopališče v Kloštru, kjer je zadnje počivališče občanov Gradca, Kloštra, Okljuke in Vranovič, je postalo premajhno, razen tega pa bi ga bilo nujno potrebno popraviti. Tako se je krajevna skupnost Gradca že lani odločila za obnovo, vendar niso mogli narediti drugega, kot porušiti nekaj razpadajočega pokopališkega zidu.

Pred kratkim so obnovitvena dela nadaljevali in jih nameravajo letos dokončati. Pokopališče bodo po dolžini povečali za 20 m in v širino za 40 m., delajo pa tudi betonsko ograjo.

Nekaj sredstev ima krajevna skupnost zagotovljenih iz občinskega proračuna, vendar ne zadoščajo, ker je hkrati v gradnji še gradaški vodovod, denar pa potrebujejo

tudi za popravilo ceste do Okljuke. Občani so se na zboru volivcev odločili za navedena dela, ki so vsem v korist, tudi sami prispevati. Za gradnjo vodovoda bo vsako gospodarstvo v Gradcu in Kloštru prispevalo najmanj 800 N din, pri ureditvi pokopališča pa bodo sodelovali z naj-

Čez 14 dni žetev

Kmetijska zadruga v Metliki bo z žetjem pšenice pričela čez nekaj štirinajst dni. Zadruga ima dva kombajna, ker pa jih bo ob žetvi rabila več, si jih bo sposodila v Novem mestu in v Trebnjem. Tudi letos bodo strojne ure nudili kmetom zasebnikom. Strojna ura velikega kombajna velja 24.000 Sdin.

manj 4 prostovoljnimi delavnimi urami. Če se kdo prostovoljnemu delu protivi, mu izda krajevna skupnost račun v znesku 20 N din.

Vsi uporabniki poti do Okljuke pa bodo morali pri popravilu poti pomagati z delom in prevajati, dokler pot ne bo urejena.

Kakor je povedal predsednik gradaške krajevne skupnosti Emil Škabar, zastavljene načrte uresničujejo, kakor je bilo predvideno, želeli bi le več pomoči mlajših občanov.

METLIŠKI
TEDNIK

ZARADI SLABEGA PLAČEVANJA PRISPEVKOV

V proračunski blagajni „pretežno oblačno“

Svet za finance omejil proračunsko potrošnjo za 5 odstotkov — Prisilna izterjava že ob polletju — Ob tretji akontaciji odločbe o letni odmeri

V prvih petih mesecih se je v proračunu novomeške občine nabralo namesto 41 odstotkov le 34 odstotkov dohodkov ali 6,8 milijona Ndin. Svet za finance je že ukrepal in med drugim omejil proračunsko potrošnjo za 5 odstotkov. Omejitve bo veljala dotlej, dokler dohodki ne bodo izravnani z izdatki ali se jim vsaj približali.

Prisilno izterjavo obveznih prispevkov so uvedli že v prvem polletju, ker se je izkazalo, da ob koncu leta ni učinkovita. Zamudnikom bo uprava za dohodke računala tudi zamudne obresti. Zasebni plačniki se ne bodo mogli več izgovarjati, da ne vedo, kolikšne so njihove obveznosti v letu 1967, saj bodo s polničami za tretjo akontacijo prejeli tudi odločbe o letošnji odmeri. S tem nameravajo davkoplačevalce navaditi na red, občini pa zagotoviti sredstva za proračunske izdatke.

Do konca maja so zasebni plačali 2,3 milijona N din družbenih dajatev in prispevkov za kmečko zavarovanje namesto predpisanih 5,1 milijona N din. Za kmečko za-

varovanje so bili kmetje ob koncu maja dolžni 1,273 milijona ND.

Vseh prispevkov se je v proračunsko blagajno nateklo 34,6 odstotkov oziroma za 19,6 odstotkov več kot lani, ker so zlasti prispevki iz delovnega razmerja dobro pobrani.

Iz prometnih davkov se je nateklo 35 odstotkov dohodkov ali 6 odstotkov manj, kot so predvideli. Slabo je pobran davek od prometa blaga na drobno v trgovini (10 odstotkov pod planom), boljše pa davek od prometa z alkoholnimi pijačami (2 odstotka pod predvidenim).

O uresničevanju nalog s proračunskimi sredstvi bo razpravljala tudi občinska skupščina.

Nove cene za vodo

Na seji občinskega zbora in zbora delovnih skupnosti občinske skupščine Novo mesto, so v torek, 20. junija sprejeli: odlok o novih predpisih s področij urbanizma in o stanju urbanistične dokumentacije; odlok o sprejetju urbanističnega načrta Smarjeških Toplic; odlok za dopolnilno stanovanjsko za- zidavo Regerče vasi in odlok za dopolnilno zazidavo montažnega naselja Žabje vasi; odlok o splošni prepovedi graditve ter parcelacije zemljišč na območjih, za katera se predvideva izdelava zazidavnih načrtov; odlok o spremembah in dopolnitvah odloka o ureditvi prometa v občini Novo mesto; ter od-

lok o spremembi odloka o delnem času uprave občinske skupščine. Pri odloku o spremembah in dopolnitvah odloka o notranji organizaciji uprave občinske skupščine so se odločili za prvo varianto, tako da se ukine uprava za notranje zadeve in sodnik za prekrške. Razen nekaterih drugih, so sprejeli tudi odlok o izdaji soglasja h cenam zavoda iz javnih vodovodov. Tako znaša sedaj cena vode za 1 kubični meter: za osebno potrošnjo 0,50 Ndin, za delovne organizacije s področja družbenih služb in JLA 0,80 Ndin in za delovne organizacije s področja gospodarstva ter za ostale potrošnike 1,30 Ndin. Več o seji berite v naslednji številki.

Danes zbor delovnih skupnosti v Novem mestu

Zbor delovnih skupnosti občinske skupščine Novo mesto bo danes popoldne na samostojni seji seznanjen s stanjem v INISU, OPREMOLESU, Obratu ISKRE v Sentjerneju, ELI ter zdraviliščih Dolenjske Toplice in Smarješke Toplice.

Linj lepo uspeva

Lani je ribiška družina Novo mesto vložila v Krko precejšnje število dokaj znanih rib — linjev. Nekateri ribiči so imeli tako srečo, da se jim je na trnek obesil linj, ki je zelo cenjena riba. Prav bi bilo, da bi ribiči vložili še več teh rib v Krko, saj je linj med ribiči zelo iskan.

LES ZA ITALIJO: Zaradi ostrih ovinkov in ozke ceste ne morejo večji kamioni, kakršen je ta, na Opatovo goro. Zato so z manjšimi kamioni zvozili les najprej do Smarja, tam pa so ga naložili na velik kamion, ki je prišel iz Italije. Odpeljal je 20 m³ hlodovine naenkrat (Foto: Polde Miklič)

KONEC ŠOLSKEGA LETA V NOVEM MESTU

„HURA! Počitnice so tu!“

Osmi razredi osnovne šole Katje Rupena v Novem mestu so končali pouk že v četrtek, 15. junija, ostali razredi pa šele v torek, 20. junija.

Zaključna slovesnost za osme razrede je bila v telovadnici šole. V programu je sodeloval pevski zbor DPD Svobode Dušan Jereb, ravnateljica Nada Gostič pa je imela krajši nagovor dijakom, ki so končali osemletko. Najboljšim je razdelila nagrade. Sledil je ples, slovesnost pa je bila končana ob 20. uri. Ostali razredi osemletke so proslavili konec šolskega leta z izleti in športnim dnevom.

V gimnaziji so končali pouk že 13. junija, zaključno slovesnost pa bodo imeli 26. junija v kinu »Krka«. Kmetijska srednja šola na Grmu je imela zadnji dan pouka danes, 22. junija, brez posebne slovesnosti. Šola za zdravstvene delavce pa je končala v četrtek, 15. junija, slovesna raz-

delitev spričeval pa je bila na tej šoli 20. junija.

Ekonomska srednja šola je končala pouk 15. junija. Zadnji dan šole so imeli mladinsko konferenco. Na konferenci so najprej poročali o svojem delu posamezni krožki (dramatski, marksistični, OZN itd.) nato pa so izvolili nov odbor. V odbor mladinske organizacije so bili izvoljeni: Virant, Novakovič in Jarc, v odbor šolske skupnosti pa Glavič, Znidaršič in Colarič. Po volitvah se je začela precej vroča razprava o odnosih med dijaki in profesorji. Zaradi prevelikega nemira in vpitja (ki dijakom prav gotovo ni v čast!) so razpravo prekinili. Nato so razdelili nagrade za prizadevano delo v

šolski zadrugi. Predstavniki Društva knjigovodij je dijakom z odlično oceno iz knjigovodstva predal nagrade društva, inž. Ivo Zobec pa je izročil v imenu OBO RK Novo mesto šoli diplomo za prizadevano udeleževanje dijakov pri RK. M. DIMITRIČ

Turistične ribolovnice gredo dobro v promet

Ceprav se še ni začela prava turistična sezona, je novomeška ribiška družina do sredine junija prodala že za 3.041.500 Sdin turističnih ribolovnic. To je za ribiško družino velik uspeh. Denar, ki ga dobijo od tujih in domačih ribičev, bodo porabili za nakup ribjega zaroda.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Jože Hočevar, Rudi Omahen, Ivanka Macedoni in Alojz Macedoni, člani kolektiva Krka, tovarna zdravil, Novo mesto; Anton Srebnjak, Alojz Golob in Jozica Klementič, člani kolektiva Obrtnik, Novo mesto; Alojz Skube, Evstahij Janežič, Gabrijel Povše, Zinka Jarc, Cvetka Kleišar, Pero Damjanovič, Metod Hočevar, Jože Blažič, Ivan Tekstor, člani kolektiva občinske skupščine Novo mesto; Marija Bartolj, gospodinja iz Dolnje Straže; Rozalija Pavček, gospodinja iz Dolnje Straže; Tončka Košir in Franc Hrovatič, člana kolektiva ZTP postaja Novo mesto; Valentin Pirh, upokojenec iz Dolnje Straže; Marija Kramaršič, gospodinja iz Dolnje Straže; Anica Jaklič, gospodinja iz Dolnje Straže; Anton Golob, član kolektiva Mesarja, Novo mesto; Jožeta Gregorčič, članica kolektiva Novotok, Novo mesto; Slavko Zirkelbach, član kolektiva občinski komite ZK Novo mesto; Marija Jarc, gospodinja iz Podgore; Franc Avguštin, član kolektiva VP 1394, Novo mesto; Stjepka Jerman, članica kolektiva Novoles, Straža; Nika Padevski, član kolektiva Podjetja za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij, Novo mesto; Fani Pekolj, Joža Korasa, Sonja Petric in Joža Stangelj, članice kolektiva Labod, Novo mesto; Ana Hrovat, članica kolektiva dijaške kuhinje, Novo mesto; Jože Korošec, član kolektiva osnovne šole Šmilbel; Valentin Levstik in Majda Jakobčič, člana kolektiva Kroljč, Novo mesto; Marija Grabnar, članica kolektiva Zavoda za rehabilitacijo invalidov, Novo mesto; Janez Fink, član kolektiva Iskra, Novo mesto; Franc Kostrovec, član kolektiva Pionir, Novo mesto; Janez Judež in Marija Šobar, člana kolektiva splošne bolnice Novo mesto; Djodje Petakovič, član kolektiva Inis, Novo mesto.

ELEKTROTEHNA v Novem mestu

Te dni so dobili prenosne televizijske sprejemnike. To je kvaliteten izdelek japonske tovarne SONY. Dela na akumulator 12 voltov, lahko pa ga priključimo na omrežje 220 voltov. Dobili so tudi kripton žarnice, ki jih zadnji čas ni bilo v prodaji. Novost je strojček za rezanje mesa znamke PEUGEOT. V prodajalni imajo veliko izbiro pralnih strojev različnih znamk. Uvožene sesalce RAKETA in ČAJKA prodajajo po reklamni ceni 299,81 Ndin.

Če ste se odločili za nakup ali pa želite samo pojasnila, se oglasite v novomeški ELEKTROTEHNI!

Novo mesto potrebuje vodič

V pretekli številki Dolenjskega lista smo lahko brali, da pripravljajo gostišče Grad Mokrice vodič po znanem mokriškem parku. Ob tem se Novomeščanom naravnost vsiljuje vprašanje: le kdaj bo Novo mesto dobilo prepotreben turistični vodič? Naše mesto je en sam velik kulturnozgodovinski spomenik, star 600 let. Vredno je ogleda in nič čudnega ni, če po ulicah mesta srečujemo vedno več tujcev. Obiskovalci pa zaman povprašujejo po tiskanem vodiču, ki bi jim svetoval, kaj naj si ogledajo. Tudi učitelji so nemalokrat v zadregi, ko bi radi šolarje popeljali po mestu in jim razkazali najvrednejše stavbe in spomenike, pa ne vedo, kje začeti. Prav bi torej bilo, ko bi se tudi v Novem mestu le odločili za tiskan vodič, ki bi bil našemu turizmu samo v prid!

Zakaj ni kažipotov?

V prizadevanju za čimboljši sprejem turistov v letošnjem turističnem letu večkrat pozabimo na malenkosti. Tako se zgodi, da pride tujec tudi po cesti Novo mesto — Sentjerneju in želi skozi gozd do Otočca. Vendar so kažipotji na cesti in na križišču v Struškem borštu tako skromni in neugledni, da jih nihče ne vzame resno. Zanje bi morali skrbeti cestarji, turistični delavci ali pa uprava hotela Otočec. Po tem tujci ne bi tavalj po gozdu in spraševali na Strugi, kje se pride na Otočec!

Letošnji brusniški praznik češenj je bil v nedeljo, 18. junija. V osnovni šoli v Brusnicah je krajevna organizacija Socialistične zveze pripravila tradicionalno razstavo brusniških hrustavk. Letos je bilo manj razstavljavcev, ker so češnje slabše obrodile. Na razstavi so prodali okoli 1000 kg češenj. (Foto: Mirko Vesel)

Novomeška kronika

■ ZANEMARJENI NASAD pred hotelom Kandija je postal pravo smetišče. Povsod leže odpadki, steklenice jogurta itd. Prostor je treba čimprej počistiti in nasad obnoviti.

■ NOVOMESKI NAPISI so prava posebnost. Najbolj zanimiv je napis na izlošbi slaščičarne Triglav, kjer piše »Slasčičarnas. Nič boljše pa niso table na Prešernovem trgu, ki omejujejo čas parkiranja. Na njih piše: Prepovedano parkiranje ponedeljek in petek do 14 h.

■ ZAVOD ZA IZOBRAZEVANJE KADROV in produktivnost dela v Novem mestu je razpisal natečaj za večerno osnovno šolo. Rok za vpis je potekel 21. junija.

■ BRIVSKE APARATE po zelo ugodnih cenah (11.700 Sdin) prodajajo v Elektrotehni na Glavnem trgu.

■ NOVA MENJALNICA, ki jo je odprlo podjetje PIT, zaradi bližnje Metropole in »Gorjanca« verjetno ne bo prila do veljave. Me-

njalnico so odprli v okviru turističnega leta.

■ RAZSTAVA FILATELISTIČNE DRUŠTVA je odprta v vitrini na pošti. Razstavlja tov. Lilija.

■ IGRO Z RULETO je pretekli teden ponujal neznanec, ki je svojjo stojnico postavil pred prodajalno Burek. Okoli njega so se zbirali predvsem otroci ki z igro na srečo zapravljali denar.

■ NEZNANCI so prejšnji teden poneli pošiljati lepke glasbene šole, ki so vabili na javno produkcijo svojih gojencev.

■ NA TRGU JE BILO v ponedeljek največ jagod in borovnic, seveda pa tudi češenj. Jagode so prodajali po 600 Sdin liter, borovnice po 300 Sdin liter, češnje pa so šle v denar po 350 Sdin kg. Paradižnik je bil naprodaj po 500 Sdin kg, čebula po 420 Sdin, krompir po 220 Sdin in jajca po 45 do 50 Sdin.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — Rodili sta: Slavka Komljanec, Nad mlina 22 — Vladimir in Mira Travnovič s Ceste herojev 47 — Radojko.

Samobor in Brežice že 24 let

Za letošnji dan borca bodo v Brežicah organizirali veliko športno srečanje zastopnikov obeh krajev — Prihodnje leto bo taka prireditev v Samoboru

SAMOBOR IN BREŽICE SODELUJ
15. junija je bila gost brežiškega nogometnega kluba enajsterica Samobora, prvaka zagrebške lige. Gostje so močno presenečili domačine, toda mnogo bolj kot sam rezultat je važno sodelovanje teh dveh krajev, ki traja že 24 let. 1. julija 1925 je bil v Samoboru ustanovljen nogometni klub; prvo tekmo pa je igral prav z ekipo Brežic. Kasnejše stike je začasno prekinila vojna, vendar so jih po osvoboditvi spet vzpostavili.

Pred petimi leti je bilo organizirano posebno veliko tekmovanje v desetih športnih disciplinah in želja obeh krajev je bila, da bi taka srečanja postala stalna. Žal pa je kasneje predvsem zaradi pomanjkanja denarja nekaj pasov ostalo, nogometaši pa so se redno sestajali in tekmovali.

Za letošnji dan borca bodo organizirali v Brežicah veliko tekmovanje v šahu, namiznem tenisu, odbojki, rokometu, nogometu in kegljanju; tekmovanje v atletiki pa

je bilo že 23. maja. Juljsko srečanje bo v brežiškem športnem centru, prihodnje leto pa bo v Samoboru. Dogovorjeno je bilo tudi, da bodo predstavniki obeh krajev pozimi tekmovali tudi v zimskih športih.

M. JARANOVIC

Šport v Kočevju

Konec leta bo nekoliko umiril celodnevni živčav v domu telesne kulture, na stadionu in ostalih igriščih. Za počitnice bi bilo potrebno narediti umirjen trening, ki bo prilagojen počitniškemu času. Ker gre veliko članov telesno vzgojnih društev in klubov na letovanje in počivanja, bo obisk treningov verjetno nekoliko manjši.

Dom telesne kulture, stadion in igrišča bo treba med počitnicami temeljito očistiti, urediti in pripraviti za prihodnje šolsko leto oz. romo jesensko sezono.

Planinsko društvo dobro izpolnjuje letni delovni program, ki so ga člani sprejeli na občnem zboru društva. Njihova kočja pri Jelenovem stadionu za Mestnim vrhom (1022 m) je to sezono zelo dobro oskrbovana in stalno odprta od sobote do ponedeljka, po naročilu pa tudi med tednom.

Nekaj planincev je v koči že cel teden, kjer pripravljajo material za popravilo kočje. Ker so finančna sredstva zelo majhna, morajo planinci krepko poprijeti, če hočejo, da bo kočja v redu.

Za konec šolskega leta je bila v Kočevju šolska razstava ročnih del in risb ter razstava filatelističnega krožka. Priredili so tudi večer glasbene šole.

A. ARKO

Prvenstvena tekma na Senovem

V nedeljo je NK Rudar s Senovega izgubil tekmo na domačem igrišču s NK iz Zalca. Prvi polčas so Senovčani vodili z 2:0, končni rezultat pa je bil 3:2 za goste. Strelca za Rudarja sta bila Budna in Jevšnik.

R. K.

ELAN : Bela krajina 1:5

Pretekli četrtek sta se v pokalni tekmi v Novem mestu na Stadionu bratstva in enotnosti pomerila novomeški ELAN in Bela krajina iz Ormožja. V drugem delu so se Ormožljanci razigrali in štirikrat zadeli mrežo Novomeščanov. Strelci za Belo krajino: Svajger, Puljak, Zunič, Karin, Kopenja, za Novo mesto pa Mihelčič (avtogol).

A. LATERNER

Ljubljana - Akademik

V torek, 13. junija sta se na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu v propagandni rugby tekmi pomerili ekipi Ljubljane in ljubljanskega Akademika. To je bila prva rugby tekma v Novem mestu. Tekmo je pred 40 gledalci dobro vodil Jurkovič iz Ljubljane.

-JAP

Novo mesto : Rudar 2:1

V nedeljo sta se na teniškem igrišču na novomeški Loki pomerili ekipi Novega mesta in Rudarja iz Trbovelj (zahodna slovenska liga). V prvi tekmi je Jure Picek v borbeni igri premagal J. Kuznika z 2:0 (7:5, 6:2). Samo Medić pa Radoševića tudi z 2:0 (6:2, 6:2). Nato sta se ekipi pomerili še v parih. Tokrat sta bila boljše gosta in sta premagala novomeški par z 1:2 (6:8, 6:3, 3:6).

Jap

Na zgornji sliki je start pionirjev v teku na tekmovanju Samobor 67. Tekmovalci iz Brežic so dosegli več prvih mest.

Bela krajina vodi s točko prednosti

Kljub porazu v Jaršah proti NK Induplati (1:0) NK Bela krajina še vedno vodi s točko prednosti. V srečanju z nogometaši iz Jarš so nasprotniki po krivdi slabe obrambe Belokranjcev že v prvem polčasu dosegli edini gol. S to zmago si je NK Induplati zagotovil drugo mesto na tabeli. V nedeljo bodo igrali nogometaši iz Jarš v Novem mestu, NK Bela krajina pa se bo na domačem igrišču srečala z NK Rakek.

Belokranjski nogometaši se bodo morali v nedeljo potruditi, da bi dosegli vsaj neodločen rezultat, kajti zaradi boljše razlike v golih bi si s tem že zagotovili prvo mesto v NPL.

Ker bo nedeljska tekma za NK Belo krajino odločilna, vabimo navijače, naj si tekmo ogledajo v čim večjem številu.

KAMILLO WEISS

Triglav - N. mesto 3:1

V nedeljo, 18. junija, so novomeški odbojkarji gostovali v Kranju in tekmo izgubili s 3:1. Pred 50 gledalci je tekmo vodil Štajner z Jesenic. Igrali so v postavi: Triglav: Sokolič, Jenko, Keše, Koren, Markovič, Žepič, Milošič, Koželj, Bizjak, Miloradovič, Mohirčič; Novo mesto: Goleš, Koprivnik, Primc, Potrč, Marinič, Berger, Lapažne, Florjanc.

Tekma je bila ves čas borbeno. Najboljši igralec je bil zopet Goleš, ki je bil obenem najboljši igralec na igrišču.

Jap

Ribiči uspešni na IX. zletu v Banjaluki

Dolenjsko je na tradicionalnem srečanju ribičev v okviru IX. zleta bratstva in enotnosti letos zastopala ribiška družina Novo mesto. Čeprav je ekipa nastopila nekoliko oslabiljena, je osvojila prvo mesto. Tekmovalni pogoji niso bili ravno najboljši, zato je uspeh toliko pomembnejši.

V ekipnem tekmovanju so Novomeščani zmagali pred ekipami Bihača, Siska in Banjaluke. Med posamezniki je bil najuspešnejši Brane Suhj, ki je zasedel prvo mesto. Dr. Ivo Podrgajs je bil drugi, ostali tekmovalci: Miro Berger, Istok Podrgajs in Obrad Dimić pa so tudi pripomogli k zmagi ekipe.

Sd

ELAN - SAVA 4:2 (3:1)

V nedeljo, 15. junija, sta se na Stadionu bratstva in enotnosti v Novem mestu v prvenstveni tekmi ljubljanske podvezne lige pomerila novomeški ELAN in Sava iz Tacna. Po novi zmagi imajo domači nogometaši še več upanja, da osvojijo eno izmed prvih dveh mest v ligi in s tem pravico do nastopa v ljubljanski conski ligi. Najboljši igralec je bil Branko Murn. Tekmo je pred 200 gledalci vodil Radoslav Zec. Zadetke za domače sta dosegla Maksimovič in Kranjc 2.

Sajetova in Lužarjeva najboljši strelki

Na osnovni šoli Katje Rupena v Novem mestu so končali šolsko leto s športnim dnevom. Nišji razredi so tekmovali v atletiki, višji pa v igrah z žogo. Pri fantih iz 5. razredov je zasedel 1. mesto 5.f razred, sledili pa so 5.e, 5.b in 5. d. Vrtni red pri šestih razredih je bil takle: 6.c, 6.g, 6.h in 6.b; fantje iz sedmih razredov pa so se razvrstili: 7.b, 7.f, 7.e in 7.c. Osmi razredi niso tekmovali, ker so že pred športnim dnevom končali pouk.

Pri dekletih je med petimi razredi zmagal 5.d, sledijo mu 5.e, 5.g in 5.b; med šestimi razredi so zmagale igralke 6.c, sledijo 6.f, 6.e in 6.a. Najboljši strelki v rokometu sta bili Sajetova in Lužarjeva. Dekleta sedmih razredov so se pomerila v košarki. Zmagal je 7.a razred pred 7.d, 7.b in 7.e. S tem športnim dnevom se je končalo živahno športno življenje na osnovni šoli Katje Rupena v Novem mestu, ki se bo nadaljevalo šele v jeseni.

M. D.

Mladi atleti na republiškem prvenstvu

Tudi Novomeščani se bodo udeležili finalnega tekmovanja za atletske pokal Slovenije za mladince in mladinke, ki bo 25. in 26. junija v Ljubljani. Na tekmovanje gredo tisti, ki so uspešno nastopili na področnih prvenstvih. Iz novomeškega AK si je pridobilo pravico do nastopa 12 atletov:

Moški: 100 m: Hribernik 11,8, Solak 11,9; 300 m: Kovačič 39,3, 300 m ovire: Kovačič 44,8, 4 x 100 metrov: Novo mesto 48,2; višina: Slak 1,80 m, Suštar 1,70, Kristan 1,65, Virant 1,65, daljina: Solak 5,92 m, Suhj 5,90 m; troskok: Slak 12,81 m; palica: Jenko 300 cm; krožla (6 kg): Virant 13,27 m; diski (1,5 kg): Virant 31,86 m; kopje (800 gramov): Suhj 43,50 m.

Zenske: 400 m: D. Močnik 62,3, Bratkovič 63,2; višina: Zagorc 1,38 metra, Macedoni 1,35 m; kopje (600 gramov): Zagorc 23,84.

Po doseženih rezultatih lahko pričakujemo, da se bodo za najvišja mesta v Sloveniji potegovali Slak, Solak, Virant, D. Močnik in Bratkovičeva.

Črnomelj : Rudar B 5:0 b.b.

V nedeljo bi se morala na rokometnem igrišču v Črnomlju odigrati prvenstvena rokometna tekma zasavske lige. Gostje iz neznanih virov niso prišli, zato je bila tekma registrirana s 5:0 za Črnomelj.

A. L.

ZAVOD ZA IZOBRAŽEVANJE KADROV IN PRODUKTIVNOST DELA - NOVO MESTO

Ulica talcev 3, telefon 21-319; 21-640; 21-534,

VPISUJE V ŠOLSLEM LETU 1967/68 IZREDNE SLUŠATELJE v naslednje šole za odrasle:

Višjo tehniško šolo Maribor, oddelke za gradbeništvo, strojništvo in elektrotehniko;

Višjo pravno šolo Maribor;

Višjo ekonomsko-komercialno šolo Maribor, oddelke za bančništvo, knjigovodstvo in finance, splošno komercialno, zunanjo trgovino ter turizem in gostinstvo;

Pedagoško akademijo, Ljubljana, oddelke za razredni in predmetni pouk;

Višjo tehniško konfekcijsko šolo, Zagreb, organizacijsko tehnološko in modno konstrukcijsko smer;

Srednjo tehniško šolo Ljubljana, oddelke strojne, lesne in elektrotehniške stroke;

Srednjo gozdarsko šolo Postojna;

Trgovinsko poslovodsko šolo;

Osnovno šolo, 1. tečaj (5. in 6. razred) in 2. tečaj (7. in 8. razred), kandidati, ki so dovršili 7. razred, pa se letos izjemoma lahko vpišejo v 8. razred;

oddelek za tuje jezike; stourni tečaj prve, druge in tretje stopnje nemškega, angleškega in italijanskega jezika po avdiovizualni metodi.

Prijavite se do 30. junija 1967 pisмено, osebno ali po telefonu na naš naslov, kjer lahko dobite tudi podrobne informacije.

Dr. Minka Maležič:

Higiiena v življenju žene

V prejšnjih odstavkih sem spregovorila o sorazmerno pogosti težavi žena, o frigidnosti; seveda je bilo to le nekaj o tem problemu.

Omenim naj še drugo težavo, ki ni tako pogosta. To so bolečine žene med spolnim običevanjem. Temu pravimo s strokovno besedo disparevnija. Nekatere žene imajo bolečine le do prvega poroda, po porodu pa popolnoma prenehajo. Sicer pa so običajno bolečine pri spolnem običevanju posledica različnih boleznih ženskih spolnih organov, manjkrat so vzroki duševnega izvora. Disparevnijo v mnogih primerih lahko popolnoma ozdravimo ali vsaj omilimo težave. Zato naj se žena pogovori o tem z ginekologom.

S tem sem izčrpala poglavljna poglavja iz normalnega življenja žena v zreli dobi.

KLIMAKTERIJ

Klimakterij je prehodna doba med zrelo dobo in starostjo, kot je puberteta prehod med otroštvom in zrelo dobo. Drugače pravimo klimakteriju še klimaks, mena ali v naših krajih »tista leta«. V tem obdobju postopoma ponehjuje delovanje jajčnikov in s tem tudi možnost, da bi žena še lahko postala mati. Redno mesečno perilo prične izostajati; in prav redno mesečno perilo je nekaj zunanjih izrazov sposobnosti za materinstvo. V naših krajih nastopa klimakterij povprečno v 47. letu starosti ali nekako od 44. do 52. leta. Če nastopi klimakterij pred 40. letom, je to prezgodnji, če pa po 55. letu, pa prepozni klimakterij.

V vseh civiliziranih deželah opažamo, da se pričena perila pri deklicah čedalje bolj zgodaj. Hkrati se pomika navzgor tudi starostna meja žena, ki

vstopajo v klimakterij. Poznejši nastop mene je lahko tudi podedovan, saj vidimo v velikih družinah, da nastopi klimakterij pri hčerah kasneje, če ga je tudi mati imela kasno.

Klimakterij je sicer popolnoma normalen pojav, vendar ga spremlja obilo težav, ki jih žena v tem času prenaša in jih mora prenesti. Prav zaradi tega, ker je klimakterij naravno in ne bolezensko obdobje, ni potrebno in je celo popolnoma napačno, da ga žene jemljejo kot skrajno nevšečnost, nekatero celo kot bolezen, ki sicer ni nevarna. Žene iz primitivnih rodov klimakterij komajda opazijo. To prehodno obdobje mine pri njih brez vsakršnih težav.

Kako potekajo menstruacije v tem obdobju? Menstruacija lahko naenkrat popolnoma preneha in ne pride nikdar več, vendar je tak način prenehanja rednega mesečnega perila zelo redek. Včasih so menstru-

acije čedalje redkejšje in manj močne, dokler končno popolnoma ne prenehajo. Običajno pa perilo izostane za mesec ali več in se nato zopet pojavi normalno ali v zmanjšani ali pojačani obliki. Včasih so krvavitve tudi dolgotrajnejše.

Opozoriti moram na dve stvari: žena lahko tudi v klimakteriju nepričakovano zanos; izostanek perila pomeni torej nosečnost; včasih pa so neradne klimakterične krvavitve znak bolezni in ne klimakterija. Prav zaradi tega nujno priporočam, naj bi vsaka žena v klimakteriju pogosteje kot sicer hodila na pregled h ginekologu.

Pogosta nevšečnost, ki spremlja meno, so »navali krvi v glavo; nenadno se pojavi na obrazu rdečica, v glavi in po vsem telesu pa vročina. Žena lahko tudi nenadoma poblede, spreletava jo mraz, zbadajo jo po telesu, sedaj tu, sedaj tam, potji se. Ženam je večkrat slabo, v glavi se jim vrti, v ušesih jim sumi, pogosto jih boli glava. V tem obdobju imajo pogosto povišan krvni pritisk, včasih čutiljo močnejše razbijanje srca.

Žene so v klimakteriju slabše razpoložene, bolj razburji-

ve, trpijo zaradi nespečnosti. Vse to nastopi največkrat zato, ker veliko žena meni, da bo s klimakterijem prenehala njihova ženskost. Vedeti pa moramo, da se s klimakterijem ženo spolno življenje ne konča, ampak traja dalje, lahko popolnoma neokrnjeno, in da tozadevni strah, slaba volja ali zagrenjenost niso potrebni.

Umetni klimakterij nastane takrat, kadar umetno prekine delovanje jajčnikov. To naredimo, če je potrebno pri operaciji izrezati oba jajčnika ali pa se nujno delovanje prekine z rentgenskim ali radijskim obsevanjem. Tako povzročeni klimakterij traja navadno pol leta do dve leti in se ne razlikuje od naravnega klimakterija.

Kdaj pa klimakterične motnje le lahko postanejo bolezenske? 1. če je žena telesno ali duševno preobremenjena, če ima v tem času kako drugo težjo bolezen ali pa je morda zelo slabo prehranjena; 2. če se zelo boji klimakterija ali starosti.

V vseh primerih se dajo težave popolnoma odstraniti ali zelo omiliti, zato ponovno priporočam obisk in pogovor z ginekologom.

15 LET — DOLENJKA — 15 LET — DOLENJKA — 15 LET

- 43 prodajaln! — DOLENJKA
- Prva samopostrežba! — DOLENJKA
- Prvi D-market! — DOLENJKA

DOLENJKA, trgovsko podjetje na debelo in drobno v Novem mestu,

obvešča cenjene potrošnike, da bo v soboto, 24. junija, ob 9. uri dopoldne odprlo

novi D-market v Bršlinu

V D-MARKETU VAM NUDIMO:

- v samopostrežnem delu: vse vrste živil in gospodinjskih potrebščin, sadje, zelenjavo, mleko in kruh, kvalitetno sveže meso: govedino, teletino, svinino in suhomesne izdelke;
- v tekstilnem oddelku: metrsko blago, žensko in moško perilo ter ostalo blago tekstilne stroke;
- v blifeju: pristni dolenski oviček in druge pijače ter mrzla in topla jedila.

POSEBNO OPOZORILO POTROŠNIKOM!

5-ODSTOTNI POPUST bodo imeli v soboto, 24. junija, kupci v vseh DOLENJKINI prodajalnah pri nakupu blaga za nad 3.000 Sdin!

Ne zamudite ugodnosti, ki vam jo nudi DOLENJKA! — Obiščite naše bogato založene prodajalne! — Priporočamo se za nakup!

D-market D-market D-market D-market

Tovarna šivalnih strojev »MIRNA« z Mirne na Dolenjskem

praznuje od 15. junija do 31. julija 1967 stoletnico šivalnih strojev »JAX-MIRNA«.

CENJENI POTROŠNIKI!

Vsak kupec, ki bo v času od 15. junija do 31. julija, ko tovarna praznuje stoletnico, kupil naš šivalni stroj »MIRNA« ali »MIRNA-VERITAS« in poslal en izvod garancijskega lista tovarni najkasneje do 7. avgusta 1967, bo dobil od tovarne po pošti na svoj naslov nazaj 100 Ndin. — Prav tako bo imel vsak kupec pravico sodelovati pri

NAGRADNEM ŽREBANJU,

ki ga bo priredila »MIRNA« v svoji tovarni 8. avgusta 1967. Izžrebani kupci bodo dobili 4 šivalne stroje in 10 elektromotorjev.

TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV »MIRNA« — MIRNA NA DOLENJSKEM

noko na srce...!

... Če se v vašem kraju zgodi kaj zanimivega, poroča o tem najbolje -

DOLENJSKI LIST

NE HODI DOMOV BREZ

Nudimo:

BETONSKO ŽICO
od 6—14 mm, kilogram od 2,30 do 2,54 Ndin

POCINKANO PLOČEVINO

0,55 mm, 3,88 Ndin kilogram

NATIKALNE KLJUČE

15, delni uvoz. Stara cena 145,20, nova cena 70,62.

Stalno na zaloga sobno, kuhinjsko in oblažinjeno pohištvo.

Nudimo kredit! Dostavljamo na dom!

Na zalogi vsakovrstni gospodinjski aparati in pripomočki ter gradbeni material.

Kmetijska zadruga Žužemberk

otročka konfekcija športne hlačke ženske kopalke

Južeranjka
KONFEKCIJA • SEVNICA

MOSKVIČ 408

- nova izvedba — model 1967
- luksuzna oprema
- 4—5 sedežen
- izredno ekonomičen, 4 valjni bencinski motor, 60,5 KM po SAE
- menjalnik s sinhroniziranimi brzinami
- Dobava: postopoma od 1. julija dalje
- CENA: s prometnim davkom 2.300.000 Sdin

Naročila sprejema uprava podjetja, vse informacije pa lahko dobite po telefonu 21-132.

TRGOVSKO PODJETJE

NOVOTEHNA

NOVO MESTO

PREMOG PO ZNIŽANI CENI!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE

Obveščamo cenjene potrošnike NA OBMOCJU KOČEVJA, da tudi v juniju in juliju prodajamo

- premog-kocke za zasebna gospodinjstva
- po znižani ceni

Premog prodajamo na odpremi separacije, po želji kupcev pa ga dostavljamo tudi na dom.

Vse informacije dobite po telefonu: 86-110, interna 29 — odprema.

Zagotavljamo vam kvalitetno blago in dobavo!

RUDNIK RJAVEGA PREMOGA KOČEVJE

čestita vsem rudarjem, borcem in delovnim ljudem za dan rudarjev, 3. julij, in za dan borca 4. julij!

SEME PODLESKA!

KEMOFARMACIJA

odkupi po dnevni tržni ceni vsako količino letošnjega podleskovega semena. Seme mora biti čisto in suho.

»KEMOFARMACIJA« — Ljubljana
Metelkova 7, telefon: (061) 312-333.

samo prstni odtis

(ali pa še tega ne!) bo pustil vlomilec v vaši hiši

namesto prihrankov, če jih ne boste pravočasno naložili na hranilno knjižico

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE!

ELEKTROTEHNA

LJUBLJANA

Nudimo vam bogato izbiro: gospodinjskih aparatov
 akustičnih aparatov
 elektroinstalacijskega materiala

Kupujte v naših trgovinah v Krškem in Novem mestu!

Vas potrošniki in kupci še ne poznajo? Pokličite Novo mesto (068)-21-227!

Na Radovici požig in poskus uboja

Franc Terner iz Metlike je z bencinom zažgal hišo svoje svakinje, njo pa je nameraval umoriti

V noči med 14. in 15. junijem je nenadoma nastal požar v stanovanjski hiši Stanke Kočevar na Radovici številka 87. Stanovalci so se z dvema otrokoma komaj rešili.

li iz goreče hiše, ker je po žigalec vhodna vrata polil z bencinom.

Ugotovljeno je, da je požar zanetil Franc Terner iz Metlike, oškodovankin svaki S Kočevarjevo je bil že dalj časa v sporu in ji že prej večkrat grozil s požigom in ubojem.

14. junija je Terner ves dan popival, zvečer pa je na črpalki kupil 10 litrov bencina. Doma ga je pretil v 9 steklenic in jih okoli polnoči zanesel na Radovico. Ker ima hiša Stanke Kočevar na oknih močne križe, je polil tudi podstrešje, zidove in

ostrešje stavbe. Stanovalci so morali s sekuro razbiti železne križe na oknih, da so se lahko rešili iz goreče hiše.

Pojzvedbe kažejo, da je hotel Terner s požigom umoriti svakinjo, ker je premišljeno zažgal edini izhod iz hiše. Storitca so pripravili. Požar je povzročil za 4.000 Ndin škodo.

Kokoši ne spadajo na pokopališče!

Na pokopališču v Koprivnici je zadnje čase vse narobe. Ljudje, ki želijo imeti lepo urejene grobove, se zelo jezijo, ker jim kokoši sproti vse razmečejo. Pokopališče je na južnem in zahodnem delu ograjeno z živo mejo, ki je nestokovno pristržena in se mnoga drevesca že sušijo; na samem pokopališču pa je visok kup smeti. Prizadeti pravijo: »Denar od grobov pobirajo, pravega skrbnika zanje pa ni!« Ljudje se sprašujejo, če bo krajevna skupnost prevzela odgovornost za ureditev pokopališča ali pa bo slednje ostalo v tako žalostnem stanju, kot je sedaj.

RUDARSKI ŠOLSKI CENTER PRI RUDNIKU RJAVEGA PREMOGA TRBOVLJE-HRASTNIK - TRBOVLJE

razpisuje

vpis v prvi letnik rudarske poklicne šole za šolsko leto 1967/68 ZA 30 UČENCEV

Pogoji: V šolo sprejemamo učence, ki bodo v koledarskem letu 1967/68 stari najmanj 15 let, ki so telesno in duševno zdravi, kar bo ugotovil uradni zdravnik, in imajo veselje do rudarskega poklica.

Za vpis sta potrebna:

1. prošnja, kolkovana z 0,50 Ndin;
2. spričevalo, da je kandidat končal najmanj 6 razredov osnovne šole.

Pri šoli je internat, kjer se nudi učencem stanovanje in ostala oskrba. Učenci sprejemajo v času šolanja nagrado po pravilniku RSC, ki znaša od 180.— do 260.— Ndin.

Po zaključku šolanja je vsem učencem zagotovljena zaposlitev pri rudniku.

Prijave sprejemamo do 31. avgusta 1967.

Mopedist v mopedista

5. junija zvečer sta se v Dolenjskih Toplicah zaletela mopedista Leopold Zajc iz Gornjih Laz in Mirko Zupančič iz Merniške vasi. Zupančič je peljal po sredni cesti, Zajc pa mu je prišel naproti iz nepreglednega ovinka. Voznika sta padla. Zajc si je poškodoval glavo in so ga odpeljali v novomeško bolnišnico. Škodo so ocenili na 150 Ndin.

Kolesar na prtlačniku

Lovro Gudič iz Metlike se je 12. junija popoldne peljal s kolesom iz Jurovskega broda v Metliko. Preden zavije cesta v Crnomelj, je zavil na levo, ne da bi prejel nakazal smer. Naproti se je z osebnim avtomobilom pripeljal Metličan Karel Vardjan. Ko je opazil kolesarja, je zavril. Bilo je prepomo. Pri trčenju je kolesar padel na prtlačnik osebnega avtomobila in si ravnal glavo. Škodo so ocenili na 1100 Ndin.

Prekratka varnostna razdalja

Marjan Slaninšek se je 18. junija peljal z osebnim avtomobilom po Cesti komandanta Staneta v Novem mestu. Ker je nameraval zaviti v Vrhovčovo ulico, je nakazal spremembo smeri ter vozilo ustavil, da bi šel mimo naproti vozeči avtomobilu. Ljubljanka Valerija Zeleničnik je vozila na Slaninškem v prekratki varnostni razdalji, zato se je zaletela v njegov avtomobil. Na obeh avtomobilih so potrebna popravila za 600 novih dinarjev.

Dva sta prehitela naenkrat

Dne 18. junija so po avtomobilski cesti peljali drug za drugim tovorni avtomobil podjetja PREVOZ iz Brežic s voznikom Jožetom Merslavšičem, avtobus podjetja CROATIA TRANS, ki ga je vozil Slavko Krulj, ter osebni avtomobil s voznikom Marjanom Barbičem iz Sentenarta. Pri Ribnici je zadnji v koloni, Barbič, začel prehitovati avtobus, toda ko ga je dohitel, se je tudi voznik avtobusa odločil prehititi tovornjak Barbič je zapeljal na bannino, tedaj pa je izgubil oblast nad vozilom, nato ga je zaneslo v tovornjak. Pri trčenju so je avtomobil najprej prevrnil na bok, nato pa se je znova postavil na kolesa. Na Barbičevem smajlorju je za okoli 10.000 Ndin škoda.

Zaviranje na pesku je bilo usodno

Stanko Fišer iz Ljubljane je 18. junija popoldne v Martinji vasi s škodo prehitel mopedista Alberta Pizmohta. Med prehitvanjem je Fišer pospešil vožnjo, nato pa zavril. Ker je bila cesta posuta, je avtomobil začel zanašati in po kakih 100 metrih vožnje je zdrčnil na travnik in se prevrnil na bok. Voznikova žena Anica je bila pri nesreči huje poškodovana in so jo odpeljali v ljubljansko bolnišnico. Na škodo je za 9000 Ndin škoda.

Tovornjak je pripeljal po sredini ceste

Dne 15. junija jutraj se je pripetila prometna nesreča na cesti Sevnica-Krško. Proti Sevnici se je peljal s tovornjakom Franc Roštohar iz vasi Brege. V vasi Arto mu je naproti pripeljal s tovornjakom Franc Sinčič, ki je vozil po sredini ceste. Zaradi tega se je moral prvi ustaviti na je udri, tako da se je tovornjak prevrnil. Na tovornjaku in tovoru je za okrog 3600 Ndin škoda, skrajni desni rob ceste, ki pa se

Ob prerani izgubi našega dragega moža, očeta in brata

FRANCA ŠPOLARJA

gostilničarja iz Mirne peči

se iz vsega srca zahvaljujemo prav vsem, ki so kakorkoli počastili njegov spomin, ga spremili na zadnji poti v tako velikem številu in mu poklonili prelepe vence in cvetje ter sočustvovali z nami. Zahvaljujemo se znanec in prijatelj za izraze iskrenega sožalja. Posebno se zahvaljujemo govornikom za globoko občutene poslovilne besede na domu in ob odprtem grobu. Nadalje se zahvaljujemo godbi, in ob odprtem grobu. Častni četi JLA, gasilec, vaščanom in družbenim organizacijam ter odboru za organizacijo pogreba. Posebna zahvala zdravnikom in sestram novomeške splošne bolnišnice za vso skrb in nego. Vsem in vsakemu še enkrat prisrčna hvala!

Zalujoči:

žena Jožeta, sinova Franci in Milan, mati Kristina, sestre: Darka, Albina in Milka, brata Stane in Janez in drugi sorodniki.

Mirna peč, 17. junija 1967.

Ob bridki izgubi našega dragega moža in očeta

JOŽETA URBANČA

iz Jelš pri Leskovcu

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani in z nami sočustvovali. Zahvaljujemo se vsem sorodnikom in znanec za darovane vence in cvetje. Posebna hvala kolektivni sindikalni podružnici in delavcem v upravi podjetja DOLENJKA, Novo mesto, ter pevskemu društvu »Dusan Jereb« iz Novega mesta za žalostinke. Zahvaljujemo se nadalje slušateljcem šole VSOD Kranj — oddelek Trebnje za izrečena sožalja in darovano cvetje, ter vsem, ki so nam ustno ali pisмено izrazili sožalje.

Zalujoči:

žena Terezija, sinova Jože in Lojze, hčerke Marija, Ivanka in Anica z družinami in drugo sorodstvo.

HITRO! SOLIDNO! POCENI!

servisni pregledi vozil

ZASTAVA, RENAULT, TAM

- vse garancije in reklamacije
- splošna popravila vozil
- zamenjava motorjev in generalna popravila
- avtokleparska in avtoličarska dela
- tapetniška dela, mazanje in pranje
- tehnični pregledi vozil vseh vrst

AVTOMEHANIČNA DELAVNICA »PIONIR«

NOVO MESTO, Kettejev drevored 37 (Bršlin) telefon: 21-243
METLIKA, pri vinski kleti

Pozno je že bilo; mladi ljudje niso bili zapazili, da je gospod davkar zakinkal; žena ga je zastoj drezala. Ko slednjič mož celo precej glasno zasmrči, izprevidi Valentin, da je čas vstati in se napotiti domov.

VI.

Bližal se je čas, ko je bilo Valentinu zapustiti očetov dom, prijazno davkarjevo družino, vse znance in prijatelje ter odpotovati v daljnje, tuje mesto. Kako težka je ta ločitev mlademu učencu, zlasti ako je ubožen, in slovenski učenci navadno niso bogatini! V najlepšem času, ko je vse drevje polno lepega, zrelega sadja, ko se v vinskem kraju bliža vesela trgateg, ko se po njivah pase in kuri, vriska in poje, ko je povsod vsega obilo; ravno sedaj ga kliče neprosno povelje, stroga dolžnost v dolgočasno mesto, v tesno, zatohtlo izbico, kjer mu bo treba pri knjigah sključnemu tičati, učiti se mnogo, a malo jesti!

Vsega tega se ni bilo bati našemu Valentinu; rad je bil nekoliko časa doma, kjer ga je vse rado imelo, vse mu streglo; ali tudi v mestu ni pogrešal ničesar; stradati mu ni bilo treba, zato je oče skrbel; za razveseljevanje in zabavo je znal skrbeti sam in z ukom si ni preveč belil glave. Ločitev od očeta in matere, od bratov in sester res človeka malo boli, ko se roke podajajo, ko se morebiti tudi kaka solzica obrise — ženske po mehkega srca — ali to se hitro prebije; sede se z očetom na voz, oče poič z bičem in voz zadržda po gladki cesti. Če se tudi obrne nazaj, prah za vozom ti zakriva pred hišo stoječe domače ljudi: e kaj, saj so vsi krepki in zdravi, in preden mine leto, se zopet vidimo! Ali kaj pa Olga, Irena ali pa morebiti še kje kako drugo mlado žensko lice? Ali se ti ne bo po nikomer tožilo, Valentin? Nekoliko časa morebiti; dolga je pot do Dunaja, krajji so res prijetni, ali Valentinu že znani. Ko človek

JOSIP STRITAR:

18

SODNIKOV

sedi tako sam v vozu, prihaja mu na misel to in ono; zakaj ne tudi podoba lepega dekleta, ki je bila tako prijazna z njim, ki se je tako žalostno držala, mu tako gorko stiskala roko pri odhodu! Ali ko ga objame zopet velikega mesta hrupno življenje, mu izgine prijazna podoba skoraj iz spomina. Valentinovo srce ni poznalo prenapete sentimentalnosti; on se je veselil svoje srečne mladosti, brezskrbno je užival življenje, in kje bi se tako lepo živel in užival kakor v sijajnem velikem mestu! Valentinovo geslo je bilo: »Danes tukaj, jutri tam.« Povsod sije sonce, povsod je veselih ljudi, povsod lepih deklet in kratkočasje. Olga, Irena! Prijetna igraca ena in druga; zakaj bi ne bil prijazen z njima, ali precej resno ljubiti, zavezati se za življenje, ko je človek še tako mlad, to bi bilo nespametno, in mladi Sodnik je bil pameten. Težko je vrabca ujeti; nastavi mu zanke, natrosi vmes svetlo črnega prosa ali rumene pšenice; blizu ga ne bode; ali pa prileti, previdno pohodi zanke, da mu niso več nevarne, nazobije se zrnja in potem veselo odleti; to je: vrabec zna živeti. Prebrisana mati si, gospa davkarica, ali s takim ptičem boš imela križ in težavo, če se morebiti kaj posebnega ne pripeti.

Iz tega, kar smo rekli, je razvidno, da ni šlo Valentinu slovo nikdar ne vem kako do srca, tudi zdaj ne, ko je detrič odhajal na Dunaj. Gospoda iz

trga je imela navado praznovati Valentinov odhod zvečer v veseli družbi pri vinu.

Tudi letos so se bili zbrali pri Korenu pred odhodom tisti večer, sami možki seveda; ženskam to ni spodobno; od njih se jemlje slovo na domu, od vsake družine posebej.

Gospod okrajni sodnik je bil nocoj posebno dobre volje. Majhen možiček, sivolas, dasi še v najboljših letih, s črnkastimi, kratko pristrženimi brki pod precej krepkim nosom, je bil ta okrajni sodnik vesten uradnik, blaga duša, vesel družabnik. Ko je bil pred nekaj leti prestavljen tja nekam na Gorenjsko, kaj store kmetje? Pomenijo se, izvolijo troje mož in ti gredo naravnost v glavno mesto, sda ga prosijo nazaj, in res so ga izprosil. Prihodnje leto že se vrne na svoje prejšnje mesto, a ne sam, kakor je bil odšel; ženo je pripeljal s seboj. Stara ni bila ta žena, ne grda, vendar se je začelo kmalu govoriti, da zakon ni posebno srečen. Škoda dobrega moža; zares dober mož je bil ta okrajni sodnik, žena ne tako. Nekako neprijetna, osorna je bila, tudi s svojim možem; on jo je rad imel, prav iz ljubezni jo je bil vzal; upal je, da bo imel lepo domače življenje na stare dni. Motil se je mož; vendar tiho in mirno je prenašal svoj zakonski križ, kakor se spodobijo blagemu možu: najboljšemu prijatelju se ni nikoli pritoževal. Žena ga je imela v strahu; zdaj ni smel več pohajati, koder se mu je ljubilo. Tolikanj bolj dobre volje je bil, kadar je prišel zopet v družbo z njenim dovoljenjem ali pa proti njeni volji, to se ni vedelo.

Tako je bil tudi nocoj dobre volje, mladostno razposajen pri Valentinovi odhodnici. Valentina je posebno rad imel, vabil ga je tudi večkrat na dom. A Valentin ni rad k njemu zahajal; z njegovo gospo sta se gledala nekako pisano; ona je rada pikala in on ji tudi ni ostal dolžan; moža pa so veselili ti nedolžni prepri.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KINIO

NESREČE

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 23. junija — Kresnica
Sobota, 24. junija — Janez
Nedelja, 25. junija — Jaroslav
Ponedeljek, 26. junija — Gruda
Torek, 27. junija — Ena
Sreda, 28. junija — Zoran
Četrtek, 29. junija — Peter

ZAHVALJE

Ob brdki izgubi naše ljubljene sene, mame, stare mame in sestre

IVANKE PERGAR

iz Novega mesta

se najtopleje zahvaljujemo dr. Obilaku in sestri Veri, dr. Hübscherju in dr. Presetnikovi ter osebju internega oddelja splošne bolnišnice Novo mesto za vas trud in potrpežljivost. Najlepša hvala soštanovalcem za vsa pomoč v težkih dneh. Nadalje se zahvaljujemo društvu »Dušan Jereb« za lepo zapete žalostinke, govorniku za tople besede, organizaciji ZB Otočec in Kandija, kolektivno zavovalnico in komunalnega podjetja, vaščanom Otočca ter vsem, ki so ji poklonili cvetje in jo spremlili na zadnji poti.

Zaluzoči družini Pergar in Beg

Ob prerani smrti naše drage sestre in tete

MARIJE BUTARAC

roj. KAVSEK

iz Siska

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in znancom za podarjene vence, vsem, ki so ji v času boleznij lajšali bolečine in ji nudili pomoč. Posebno se zahvaljujemo zdravniškemu in strožnemu osebju splošne bolnišnice Novo mesto. Zahvaljujemo se govorniku za poslovljene besede in gospodu kupačku.

Zaluzoči mož, sestre in brat ter drugo sorodstvo

Ob prerani in brdki izgubi naše ljube mame in stare mame

ANE BERUS

iz Novega mesta

se najtopleje zahvaljujemo zdravniškemu in strožnemu osebju kirurškega oddelka bolnišnice Novo mesto za nego v času boleznij. Hvala vsem znancom in sosedom za podarjene vence in vence. Posebno zahvala kolektivom NOVO-TEHNE, tovarne zdravil »KRKA«, in PETROL Novo mesto. Vsem prisrčna hvala za izraženo sožalje!

Zaluzoči: hčerki Jelka in Anica ter sin Franci z družinama

Vsem zdravnikom in strožnemu osebju pljučnega oddelka bolnišnice Brežice, posebno pa primarju Vilku Bricu in sestri Nadi, ki je sedaj na letnem dopustu, se za uspešno zdravljenje zahvaljuje in jim želi še veliko uspeha pacient

Ivan Knez, Vrhek 1, p. Tržišče

PREKLECI

Slavko Znidaršič, Curle 3, p. Metlika, prepovedujem hojo in pašo perutnine po pšenici na Mucki. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal, koločki pa zastropil.

SUPERAVTOMATIČNI PRALNI STROJI

vseh znamk in

KMETIJSKI STROJI

40.000 Sdin zmanjšana carina za pralne stroje!

VSE INFORMACIJE DOBITE:

NOVO MESTO: BRACKO.

Ragovska 7: št. telefona 068-21-659

SEVNICA: IUTER, Heroja Maroka 4

PEROTTI-EXPORT

S. FRANCESCO 41, FRST

maloglas

PRODRAM AVTO »Olimpijak« v voznom stanju za 300.000 Sdin. Jože Lavrin, tovarna zdravil »Krk«, Novo mesto.

FRIZERSKA POMOČNICA isče službo v Novem mestu ali bližnji okolici. Branka Medle, Ostriz 1, Kašt pri Metliki.

PRODRAM zelo dobro ohranjen fiat 1100, prevoženih 37.000 km. Naslov v upravi lista (906/67).

PRODRAM PRIMO 175 KS v odličnem stanju. Jože Kraus, Zabrebčaka 14, Novo mesto.

PRODRAM kovački ambus. Naslov v upravi lista (909/67).

KRKA

tovarna zdravil

NOVO MESTO

potrebuje za svoje uslužbence

- več opremljenih ali neopremljenih sob v Novem mestu

Ponudbe pošljite pismeno ali sporočite po telefonu na št. 21-090 (interna 03).

PRODRAM STROJ za izdelavo cementne strešne opeke s petsto modeli. Peter Zagar, Birčna vas 56, p. Novo mesto.

PRODRAM SENO na rastlino. Informacije: Semič 8.

PRODRAM ZBIRKO ZNAMK, ki je ocenjena po ceniku. Interesenti naj pišejo na naslov: Stanko Skočir, Loka pri Zidanem mostu.

TROFAZNI NOV HIDROFOR ugodno prodam. Naslov v upravi lista (920/67).

PRODRAM DOBRO OHRANJEN kavč z blazino in športni vozček. Meglič, Nad mlini 26, Novo mesto.

20.10 Revija jugoslovenskih pevcev zabavnih melodij.

TOREK, 27. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.15 Početniški pozdravi. 10.15 Naši ansambli in orkestri zabavne glasbe. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.20 »Pod rožnato planino«. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Rado Golja: Odgovornost za točno kontrolo mlečnosti krav in rodomništvo. 13.30 Priporočajo vam... 14.45 V torku na svidenju! 17.05 Orkester RTV Ljubljana vam predstavlja. 18.15 Z domačimi ansambli po Sloveniji. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.10 Joseph Haydn: »Stetni časia«.

SREDA, 28. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.30 Pesmi in pesni jugoslovenskih narodov. 10.45 Človek in zdravje. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Opoldanski orkestralni intermezzo. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Vinko Sadar: Ob jubileju agronomskega oddelka biotehniške fakultete. 12.40 Polke in valčki. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Drobni odlomki iz opere »Če bi bil kralj«. 17.05 Mladina sebi in vam. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 20.10 Joseph Haydn: »Stetni časia«.

ČETRTEK, 29. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.15 Glasbena pravilica. 10.15 Minute s solisti ljubljanske Opere. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje go-

SPREJMEM KMEČKO DEKLE, staro nad 20 let, za gospodinjsko pomočnico. Novak, Ljubljana, Tugomerjeva 42.

STROJ ZA IZDELOVANJE betonskih cevi, še v dobrem stanju, ugodno prodam. Franc Jarc, Vaše 10 A, Medvode.

PRODRAM enodružinsko nedograje no hišo na Laverici pri Ljubljani. Ponudbe pošljite na naslov: Alojz Virant, Rožna dolina, C 1/33, Ljubljana.

FANT, STAR 28 LET, visok 175, želi zaradi ženitbe spoznati dekletko od 20 do 28 let. Lahko je ločenka z enim otrokom in po možnosti s stanovanjem. Naslov v upravi lista (925/67).

MOPED trobrzinec prodam. Naslov v upravi lista (926/67).

PLETILNI ENOJNI STROJ prodam. Inž. Glavač, PTT Novo mesto.

ZELODOLNI KATAR, čir na Solodou in dvanajsterniku ter traktar debelega črevesa zdravite z uspehom s prirodno zdravilom — z rogaškimi DONAT vrelcem. Zahtevalje ga v svoji trgovini, te pa ga dobe v Novem mestu pri HMEJLNJKU IN STANDARDU — MERCATORJU.

Oblačila čisti KEMICNA CISTILNICA, Novo mesto, Germova 5.

Vabimo vas na veselo zabavo, ki bo v gostini Romana Zorka v Družinski vasi 25. junija. Pridite, prijetno se boste zabavali! Igrajo Veseli potepuhi!

Vse vrste vodovodnoinštalaterskih del opravlja po ugodnih cenah Branko Jurečič, vodovodni inštalater, Crnomelj.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Obvestila

Popravljam vse vrste šivalnih strojev. Vprašajte pri PUNGARTNIKU, Zagrebška, blok B, Novo mesto.

ŠČETKE ZA LOSILCE in za senalce za prah obnovi ščetarstvo Armid, Ljubljana, Tržaška 52.

Trčenje pred bencinsko črpalko

15. junija se je okoli 18. ure z osebnim avtomobilom ustavil na novomeški bencinski črpalki Milan Zelnik iz Laporja pri Turjaku. Tedaj je mimo pripeljal s tovornjakom Franc Lemovec. Ker je slabo ocenil širino prostega prostora, je z zadnjim kolesom zadrl v sprednji del Zelnikovega avtomobila. Medtem ko tovornjak ni utrpel nobene škode, je nastalo na Zelnikovem osebnem avtomobilu za 300 Ndin škode.

Zaradi prevelike hitrosti v jarek

16. junija zjutraj se je mimo Koroške vasi v osebnem avtomobilu peljal Novomešan Jurij Pastner. Na ovinku je zaradi neprimerne hitrosti vozilo zaneslo v jarek. Po več metrih vožnje po jarku je nenadoma pred seboj opazil pečca — Angelo Sekula in skušal zaviti v levo. Vozilo se je preukucnilo na streho in obstalo na boku, medtem pa podirilo tudi Angelo Sekula. Voznik, njegova sopotnica in Sekulova so bili lepoškodovani, na avtomobilu pa je škoda za okoli 1000 Ndin.

Huda nesreča pri Rožnem dolu

17. junija se je ponoči zgodila huda prometna nesreča v Gabru pri Rožnem dolu, ko je valjenc avtomobilne stroke Alojz Stane brez mojstrovega dovoljenja vzel v delavnici avtomobil Saba Rota iz Crnomlja. Iz Crnomlja se je peljal v Rožni dol, pri vasi Gaber pa je zaradi prevelike hitrosti avto zaneslo s ceste, da se je preukucnil po strmini v gozd in obstal naslonjen na drevo. Popravila na avtomobilu bodo veljala okoli 4000 Ndin, vozniku, ki še ni mlajši od 18 let in tudi ne vozniškega dovoljenja, pa ni bilo nič hudega.

Smrtna nesreča na Suhorju

17. junija se je okoli 23. ure z mopedom peljal Franc Garzoda v Suhorju proti Hrastu. Na koncu vasi se je zaletel v obcestni kamen, nato je mopedista vrglo v drevo. Z glavo je tako močno udaril ob deblo, da je bil nekaj mrtve.

Oba sta vozila po sredi

18. junija popoldne sta si ob Partizanski cesti v Novem mestu pešala nasproti z osebnima avtomobila Alojzij Prijatelj in Franci Stupar. Ker sta oba vozila po sredi ceste, sta pred srečanjem zavirala, toda zaradi mokre ceste je vozilo Alojzija Prijatelja zaneslo v prednji del Stuparjevega vozila. Na avtomobilih je za okoli 5000 Ndin škode.

Prečkala je avtomobilsko cesto

Med Bičem in Medvedjekom je bila v nedeljo, 18. junija, dopoldne nesreča, ki jo je povzročila Marija Zorc iz Zagorice, ker je prečkala avtomobilsko cesto. Z osebnim avtomobilom Anton Gorenc, in ko je opazila žensko na cesti, je močno zavrla, toda bila je prepozno. Zorčev je podrl pri tem pa je dobila hud udarec v glavo, razen tega si je zlomila desno nogo. Na osebnem avtomobilu je za 500 Ndin škode. Ponesrečenka je drago plačala neprevidnost.

Dva fička v ovinku trčila

18. junija sta se popoldne srečala na ovinku med Smarjetom in Zburami dva fička. Voznika sta vozila po sredi ceste, zato je prišlo do nesreče, pri kateri je voznik Vane Juvanc iz Trebnjega dobil lažje poškodbe na glavi. Ana Dolinšek, sopotnica v vozilu Herberla iz Kranja, pa si je zlomila desno nogo. Na obeh fičkih je za 2000 Ndin škode.

Izgubil je oblast nad vozilom

Božidar Draškovič je v nedeljo, 18. junija, okoli 15. ure na vasi izgubil oblast nad vozilom. Na nepreglednem in blagom ovinku se je zaradi vožnje sem in tja avtomobil prevrnil na streho. Voznik in sopotniki niso bili poškodovani, medtem ko so škodo na vozilu ocenili na 3500 Ndin.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Anica Kralj iz Dobilč — Vinka, Danica Sabič iz Crnomlja — Metko, Alojzija Deagova iz Studenca — Janja, Stanka Urbančič iz Drašič — Jožeta, Olga Bahor iz Crnomlja — Jauka, Martina Gorjup iz Mrčnega sela — Janka, Slavka Geršak iz Brestanič — Darjo, Slavica Hrovat iz Rodin — Ireno, Terzija Lileg iz Krškega — Sandro, Hermina Levčar s Senovega — Rosvito, Kovička Matjažič iz Metlike — Roberta, Jolica Sedlar iz Kromovega — deklico, Vida Gunde iz Grobelj — deklico, Jozefa Djordjevič iz Crnomlja — dečka, Francka Blažič iz Stoplč — deklico, Ana Udovč iz Crmošnjic — dečka in Marija Jakše iz Vranovičev — dečka. 24

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Vida Gregorič s Blance — Heleno, Breda Maček iz Kapel — Petra, Ana Belan iz Jaruga — Nado, Danica Urek z Bizeljskega — Romana, Barica Mišič iz Gregurič brega — Ivica, Marta Zibert iz Gor. Skopje — Majdo, Anika Tursan iz Kraja Gornjega — deklico, Irena Budič s Cateža — Petro.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici:

Anton Babič, mizar iz Bistrice ob Sotli, si je na krožni žagi poškodoval prste leve roke; Neža Glzelj, žena upokojenca iz Piršenberga, je padla na dvorišču in si poškodovala rebra; Stanko Gasperin, sin delavke iz Sel, se je poparil z vrelo vodo po levi nogi; Pavla Omerzel, kmetica z Blance, je padla na dvorišču in si zlomila levo roko nad komolcem; Ivan Gregel, delavec z Bizeljskega, je padel po klancu in si zlomil desno nogo; Stjepan Radanovič, zidar iz Laduča, se je s sekuro usekal v levo roko; Vinko Gerjevič, sin kmetja iz Raven, se je s kosom porazil po desni roki; Josip Draškovič, mizar iz Karlova, je padel z vlaka in si poškodoval glavo; Ivan Jurčec, trg. pomočnik iz Brdovca, je padel s motorjem in si poškodoval desno nogo; Marijo Nujš, soc. podp. iz Bukovja, je nekdo povozil z avtomobilom in ji poškodoval levi kolik.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 12.00, 15.00, 17.00, 19.30, 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 23. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 Dvajset minut pri skladatelju Blažu Arničju. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Slava Doberšek: Dognanja ali pravilne in nepravilne domneve v bodočih odločitvah. 12.40 Igrajo pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Operetni napet. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Drobni odlomki iz opere »Če bi bil kralj«. 17.05 Koncert po šoljah poslušalcev. 18.15 Zvočni razgledi. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

NEDELJA, 25. JUNIJA: 6.00-8.00 Dobro jutro! 8.05 Veseli tobožani. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Še pomnite, tovariši... Vojko Novak: Strečanja. 10.45 Nedeljski mozaični lepš melodij. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 13.30 Nedeljska reportada. 13.50 Kar po domače. 14.05 Operetni napet. 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Drobni odlomki iz opere »Če bi bil kralj«. 17.05 Koncert po šoljah poslušalcev. 18.15 Zvočni razgledi. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

PONEDELJEK, 26. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 9.30 V svetu operetnih melodij. 10.35 Naš podlistek — Dušan Andjelkovič: Grklnja. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Pisanje igrajo Chopinove mazurke. 12.30 Kmetijski nasveti — Franc Lobnik: Vazeja mati. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.40 Drobni odlomki iz opere »Če bi bil kralj«. 17.05 Koncert po šoljah poslušalcev. 18.15 Zvočni razgledi. 19.05 Glasbene razglednice. 20.00 Lahko noč, otroci! 21.15 Oddaja o morju in pomorskih.

SOBOTA, 24. JUNIJA: 8.05 Glasbena matineja. 10.15 S poti po domovini. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Glasbeni bomboni. 12.30 Kmetijski nasveti — Inž. Zvone Nostran: Gozdnogospodarski načrti za kmetičke gozdove. 12.40 Operetni napet. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Od melodije do melodije. 16.00 Vsa dan za vas. 17.05 Grezno v kino. 18.15 Z gozdi in povci po naš deželi. 19.05 Glasbene raz-

RADIO BREŽICE

PETEK, 23. JUNIJA: 20.00-21.15 — Obvestila — Nove plošče RTB — Glasbena oddaja: Ibrali ste sami, vmes — humoristična priloga: Tovarš, to ne zaveda tebe!

NEDELJA, 25. JUNIJA: 11.00 — Poročila — Uvodnik — Ta teden v Delavski snodnosti — Anka Corjak — Binovec: Iz borbe Konjanskega odreda pri Jelah — Za naš kmetovalce: inž. Olga Lupšna: Skropljenje črnega ribeza — Dve melodiji v različnih izvedbah — Magnetofonski zapis: 19. generacija je zapustila breziško gimnazijo — Pozor, nimaš prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.30 — Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 27. JUNIJA: 18.00-19.00 Svetujemo vam — Nove plošče Jugotona — Sportni komentar — Obvestila in pregled filmov. 19